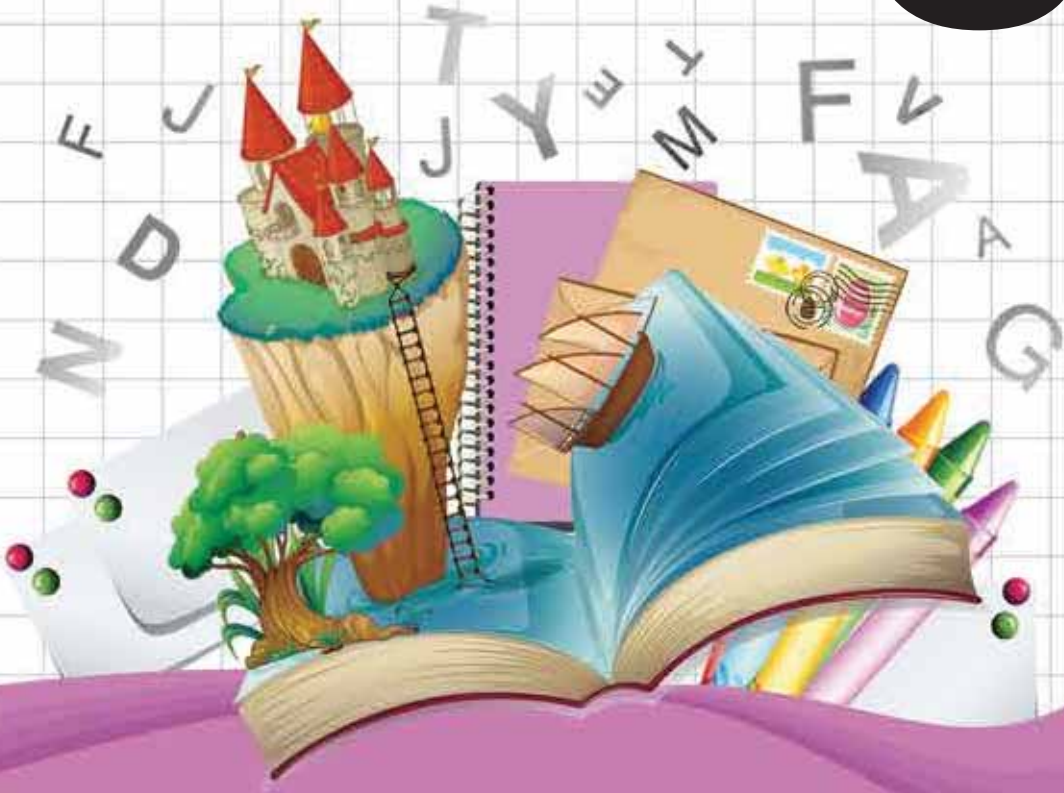

İLKOKUL 3. SINIF ÖĞRENCİLERİ İÇİN

Türkçe

3

İLKOKUL 3. SINIF ÖĞRENCİLERİ İÇİN

Türkçe

3

1. FASİKÜL

(Dinleme - Konuşma - Okuma)

• Dinleme	2
• Öğrendiklerimi Uyguluyorum	4
• Konuşma	6
• Ne Demeliyiz	7
• Öğrendiklerimi Uyguluyorum	9
• Okuma Kuralları.....	11
• Öğrendiklerimi Uyguluyorum	15

DİNLEME

Günün büyük bir çoğunluğunu dinleyerek geçiririz. Öğretmenlerimizi, arkadaşlarımızı, annemizi, babamızı dinleriz. Bilgi edinmek ve eğlenmek için müzik, radyo, masal, hikâye, haber, belgesel dinleriz.

İyi bir dinleyici neler yapar öğrenelim.

ETKİNLİK: DİNLEME

Görsellerde verilen sınıf ortamlarının hangisinde dinleme daha iyi olur? Nedenlerini kısaca açıklayarak yazalım.

1. Görsel

2. Görsel

.....

.....

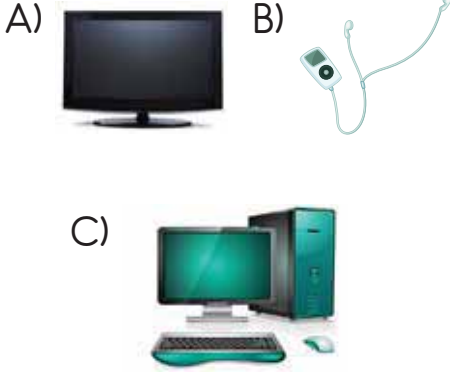
.....

Aşağıda verilen ifadeler doğru ise başına "D", yanlış ise "Y" yazalım.

- 1 (.....) İyi bir dinleyici dikkatini dinlediklerine yoğunlaştırır.
- 2 (.....) Soruları hiç beklemeden, konuşanın sözünü keserek sormalıyız.
- 3 (.....) Dinlediklerimizi zihnimizde canlandırmalıyız.
- 4 (.....) Dinlemek için hazırlık yapmamıza gerek yoktur.
- 5 (.....) Dinleme öncesi amacımızı belirlemeliyiz.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) Aşağıda verilen görsellerden hangisini sadece dinleriz?

2) Aşağıda verilen çocuklardan hangisi dinlemeyi eğlenmek amacıyla kullanmıştır?

3) Aşağıda verilenlerden hangisi iyi bir dinleyicinin özelliği değildir?

- A) Konuşulanları dikkatle dinler.
- B) Anlatılanlardan sadece önemli olanları dinler.
- C) Dinlediklerini zihninde canlandırır.

4) Aşağıdakilerden hangisi iyi bir dinleyici olmanın yararlarından?

- A) Dinlediklerini kolay hatırlar.
- B) Konuşmacıya sorular sorar.
- C) Konuşmacının her söylediğini yazar.

5) “Anlatılanları iyi anlamak için çok iyi” cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanmalıdır?

- A) okumalıyız.
- B) görmeliyiz.
- C) dinlemeliyiz.

6) Arkadaşının anlattığı fıkrayı kardeşine anlatan Nil'in bu davranışı neyi göstermektedir?

- A) Nil'in fıkraları çok sevdiğini
- B) Anlatılanları çok iyi dinlediğini
- C) Anlatılanları başkasıyla paylaşmayı sevdiğini

7) Aşağıdaki davranışlardan hangisi dinlemede görgü kurallarına uygun değildir?

- A) Karşımızdaki konuşurken bizim de konuşmamız.
- B) Konuşanın yüzüne bakmamız.
- C) Anlamadığımız yeri sorarak öğrenmemiz.

8)

Öğretmenimi çok iyi dinlememe rağmen konuyu anlayamadım. Bu durumda ne yapmalıyım?

- A) Konuyu kendi başına öğrenmelisin.
- B) Öğretmenine konu ile ilgili sorular sormalısın.
- C) Konuyu yazarak anlamaya çalışmalısın.

9) Aşağıda verilen görsellerin hangisinde haberleri dinleyerek öğreniriz?

A)

B)

C)

10) Dinleme amacını belirlemek isteyen bir kişi kendisine hangi soruyu sorar?

- A) Niçin dinlemeliyim?
- B) Nasıl dinlemeliyim?
- C) Nerede dinlemeliyim?

11) Aşağıda verilenlerden hangisi iyi bir dinleyicinin özelliklerindendir?

- A) Dinlediklerini resimler.
- B) Sormak istediği soruları hemen sorar.
- C) Konuşanın dikkatini dağıtacak davranışlarda bulunmaz.

KONUŞMA

Duygularımızı ve düşüncelerimizi konuşarak anlatırız. Gün içerisinde; telefonla konuşuruz, arkadaşlarımızla konuşuruz, annemizle, babamızla konuşuruz.

Konuşmada uymamız gereken bazı kurallar vardır. Bu kurallar:

Konuşurken konuyla ilgili bilgiler toplamalı ve ne hakkında konuşulacağını açıklamalıyız.

Konuşurken sözcükleri doğru ve anlamına uygun kullanmalıyız.

Dinleyenin bizi duya-bileceği bir ses tonuyla konuşmalıyız.

Konuşurken beden dilini kullanmalıyız. Fakat gereksiz ve abartılı hareketlerden kaçınmalıyız.

Konuştuğumuz konunun dışına çıkmamalıyız.

Konuşurken dinleyenlerle göz teması kurmalıyız.

NE DEMELİYİZ?

Hazırlık yapmadan gerçekleştirdiğimiz konuşmalara **günlük konuşmalar** denir. Teşekkür etmek, özür dilemek, selamlaşmak günlük konuşmalardandır.

Evden çıkarken orada kalanlara “Hoşça kal”, evden ayrılan kişilere ise “Güle güle” dememiz gerektiğini biliyoruz değil mi?

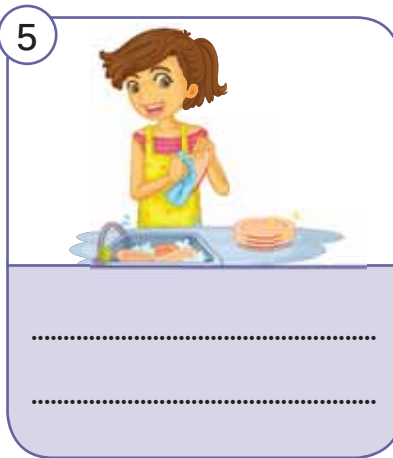
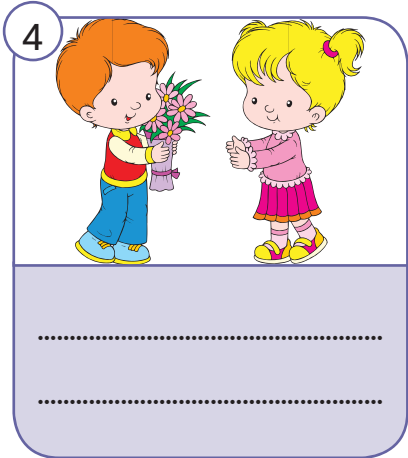
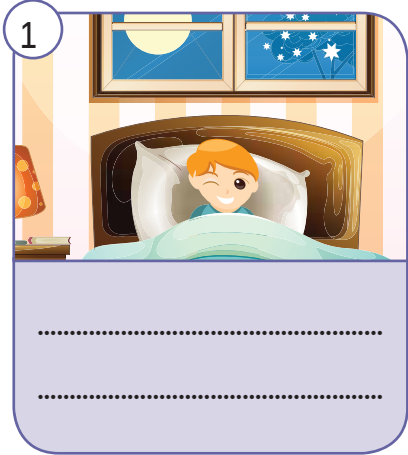
Yeni tanıştığımız kişiye kendimizi kısaca tanıtmalıyız. Tanışmadan dolayı memnuniyetimizi karşımızdaki kişiye söylemeliyiz.

Yediğimiz yemeği yapan annemize “Ellerine sağlık” dediğimizde annemizin ne söyleyeceğini biliyor musunuz?

ETKİNLİK: NE DEMELİYİZ?

Aşağıdaki görsellerin altlarına söylenmesi gereken uygun ifadeleri yazalım.

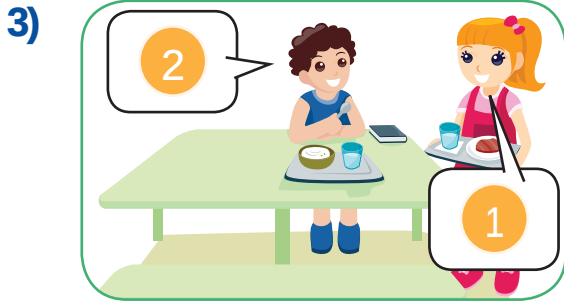
ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) Sabah karşılaştığımız arkadaşımıza aşağıdakilerden hangisini söylemeliyiz?

- A) İyi günler
- B) Günaydın
- C) Hoşça kal

2) Başarisından dolayı kendisini kutlayan arkadaşına Mert ne demelidir?

- A) Teşekkür ederim.
- B) Özür dilerim.
- C) Ben çok başarılıyım.

Yukarıdaki öğrenciler arasında aşağıdaki konuşmalardan hangisi geçiyor olabilir?

- A) Eline sağlık. - Afiyet olsun.
- B) Yemek çok güzel olmuş. - Teşekkür ederim.
- C) Oturabilir miyim? - Tabi ki oturabilirsin.

4)

Makbule Hanım, arabasının bakımını yapan Ahmet Bey'e aşağıdakilerden hangisini söylemiş olabilir?

- A) İyi geceler Ahmet Bey!
- B) Kolay gelsin Ahmet Bey!
- C) Siz arabadan anlar mısınız?

5) Aşağıdaki durumların hangisinde teşekkür etmeyiz?

- A) Doğum günümüzde bize hediye verildiğinde
- B) Arkadaşım yeni kestirdiğim saçlarımı beğendiğinde
- C) Hastalanan arkadaşımızı ziyarete gittiğimizde

6) Aşağıdaki durumların hangisinde özür dilemeyiz?

- A) Arkadaşımızın kalemini kaybettiğimizde
- B) Sorumluluklarımızı yerine getiremediğimizde
- C) Arkadaşımız bize yardımcı olduğunda

7)

Kostümün gerçekten çok güzel.

Nihal, arkadaşına aşağıdakilerden hangisini söylemelidir?

- A) Teşekkür ederim.
- B) Hiç önemli değil.
- C) Bende daha güzelleri var.

8) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde rica anlamı vardır?

- A) Şunu hemen bana ver.
- B) Bana yardım eder misin?
- C) Söylediklerimi anladın mı?

9) Aşağıdakilerden hangisi konuşma kurallarından biri değildir?

- A) Konuşurken duygularımızı abartılı hareketlerle anlatmıyoruz.
- B) Konuştuğumuz konunun dışına çıkmamalıyız.
- C) Konuşurken dinleyenle göz teması kurmalıyız.

10) Annemizin anlatacağı bir masalı dinleyeceğiz.

Bunun için aşağıdakilerden hangisini yapmamalıyız?

- A) Annemizle göz teması kurmalıyız.
- B) Dinlemek için uygun bir yere oturmalıyız.
- C) Anlatacağı masalın kaç dakika süreceğini sormalıyız.

OKUMA KURALLARI

Eğlenmek için fıkra, masal, bilgi edinmek içinse gazete, ansiklopedi ve dergi okuruz. Okumak bizim hayal gücümüzü ve sözcük dağarcığımızı geliştirir.

Kurt, anne keçinin pazara gittiğini görmüş. Biraz zaman geçmesini beklemiş. Sonra kapağına yaklaşmış.

Cenk, okuma kurallarını bilmiyor olmalı yoksa bu kadar yüksek sesle kitap okumazdı. Şimdi ona hem sesli hem de sessiz okuma kurallarını anlatalım.

Sessiz Okuma Kuralları

Kendimiz için yaptığımız okuma sessiz okumadır. Sessiz okuma yaparken:

Kitapla gözümüz arasında uygun bir uzaklık bırakmalıyız.

Sadece gözlerimizle takip ederek okumalıyız

Dudaklarımızı kıpırdatmadan okumalıyız.

Başımızı sağa sola çevirmeden okumalıyız.

Bir metni sessiz okurken daha hızlı okuduğumuzu biliyor muydunuz?

Sesli Okuma Kuralları

Başkaları için yaptığımız okuma sesli okumadır.

Şimdi hep birlikte sesli okuma kurallarını hatırlayalım.

Noktalama işaretlerine dikkat etmeliyiz. Noktalama işaretlerinin bulunduğu yerlerde nefesimizi doğru ayarlayarak okumalıyız.

Okurken sözcükleri doğru söylemeliyiz.

Metnin türüne dikkat ederek okumalıyız. Okurken duraklama yapmamalı, vurgu ve tonlamaya dikkat etmeliyiz.

Metni işitilebilir bir ses tonuyla okumalıyız.

Kitap okumak bilgimizi arttırır, hayal dünyamızı geliştirir, bizi eğlendirir. Kitap okurken dikkat etmemiz gerekenleri de öğrenelim mi?

Dik oturmalı, kitapla göz arasındaki mesafeyi iyi ayarlamalıyız.

Okuma amacımızı belirlemeliyiz. Bu nedenle metni okumadan önce “Bu metni niçin okumalıyım?” sorusunu kendimize sormalıyız.

Okuduklarımızı zihnimizde canlandırmalıyız.

Anlamını bilmediğimiz sözcüklerin anlamlarını ve yazılışlarını öğrenmek için yanımızda sözlük ve yazım kılavuzu bulundurmamız gerekir.

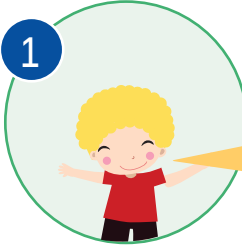
Okuduğumuz kitaptaki görselleri incelememizin, okuduklarımızı anlamamızı kolaylaştıracağını bilmeliyiz.

Okuduğumuz kitabın satırlarını gözlerimizle takip etmeliyiz.

ETKİNLİK: OKUMA KURALLARI

Aşağıdaki çocukların yaptığı açıklamalarla, görselleri eşleştirelim.

1

Sözcüklerin anlamlarını on-
dan öğreniriz.

2

Sözcüklerin doğru yazılışını
öğrenmek için ona bakarız.

3

Birçok bilgiyi ondan ögre-
niriz.

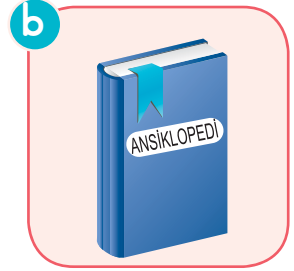
4

Hayal gücümüzü arttırmak
için okuruz.

5

Günlük haberleri ondan öğ-
reniriz.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) Aşağıdakilerden hangisi sesli okuma kurallarından biri değildir?

- A) İşitilebilir bir ses tonuyla okumalıyız.
- B) Noktalama işaretlerine dikkat ederek okumalıyız.
- C) Dudaklarımızı kıpırdatmadan okumalıyız.

2) • Noktalama işaretlerine dikkat etmeliyiz.
• Okurken sözcükleri doğru söylemeliyiz.
• Metni işitilebilir bir ses tonuyla okumalıyız.

Yukarıda verilen kurallar aşağıdaki okumalardan hangisine aittir?

- A) Sesli Okuma
- B) Sessiz Okuma
- C) Görsel Okuma

3) Aşağıdakilerden hangisi sessiz okuma kurallarından biri değildir?

- A) Okumayı sadece gözlerimizle yapmalıyız.
- B) Okurken başımızı sağa sola çevirmemeliyiz.
- C) Doğal bir sesle konuşur gibi okumalıyız.

4)

Başkalarının duygu ve düşüncelerini öğreniriz.

Yukarıdaki anlatımı tamamlayan sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- A) yazarak
- B) okuyarak
- C) düşünerek

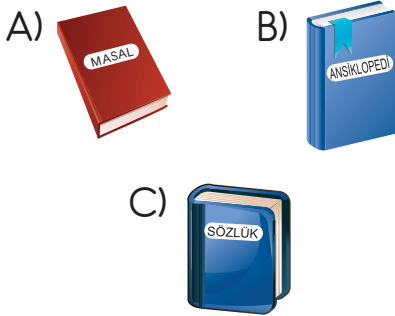
5) Sesli okuma yaparken aşağıdakilerden hangisine dikkat etmeliyiz?

- A) Çok hızlı okumalıyız.
- B) Çok yüksek sesle okumalıyız.
- C) Sözcükleri doğru okumalıyız.

6) Kitap okurken neden yanımızda sözlük bulundurmalıyız?

- A) Sözcüklerin nasıl yazıldığını öğrenmek
- B) Sözcüklerin anlamlarını öğrenmek
- C) Sözcüklerin nasıl okunduğunu öğrenmek

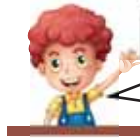
7) Hayal gücünü arttırmak isteyen Tolga, aşağıdakilerden hangisini okumalıdır?

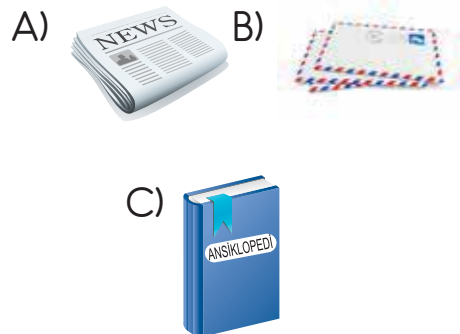
8) Aşağıdakilerden hangisi kitap okurken dikkat etmemiz gereken kurallardan biri değildir?

- A) Okuma amacımızı belirlemeliyiz.
- B) Okuduklarımızı zihnimizde canlandırmalıyız.
- C) Okuduğumuz satırı parmakla takip etmeliyiz.

9) Aşağıda verilenlerden hangisi okumanın asıl yararlarından biri değildir?

- A) Kitap okumak bilgimizi artırır.
- B) Kitap okumak güzel resim yapmamızı sağlar.
- C) Kitap okumak hayal gücümüzü geliştirir.

10) Dünyadaki ve yurttaki günlük haberleri aşağıdaki kaynakların hangisini okuyarak öğrenebiliriz?

Türkçe

3

2. FASİKÜL

(Harf - Hece - Sözcük)

- Harf, Hece İlişkisi.....2
- Satır Sonuna Sığmayan Sözcükler.....6
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum7
- Sözcük, Sözcüklerin Alfabetik Sıralaması9
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum12
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum14

HARF, HECE İLİŞKİSİ

Konuşurken çıkardığımız sesleri yazıda göstermeye yarayan işaretlere **harf** denir.

Bir dildeki harflerin belirli bir sıraya dizilmiş bütününe **alfabe** denir.

Türk alfabesi 29 harften oluşur. Bunlar:

Alfabede aşağıda verilen harflerin arasındaki harfleri yazalım.

d ile k arasındaki harfler:

j ile t arasındaki harfler:

r ile z arasındaki harfler:

Alfabemizdeki harfler söylenişlerine göre iki gruba ayrılır.

HARFLER

Ünlü (Sesli) Harfler

Ünlü harfler tek başına okunabilen harflerdir. Bu harfler 8 tanedir.

a, e, ı, i, o, ö, u, ü

Ünsüz (Sessiz) Harfler

Alfabemizde 21 tane ünsüz (sessiz) harf vardır.

b, c, ç, d, f, g, ğ, h, j, k, l, m, n, p, r, s, ş, t, v, y, z

Ağızımızın bir hareketiyle söylenen ses veya ses topluluğuna **hece** denir. "kalemlik" sözcüğünü ağızımızın 3 hareketi ile söyleriz. "ka - lem - lik" sözcüğündeki gibi sözcüğün hecelerini teker teker söylemeye **heceleme** denir.

Ar - ma - ğan → 3 hece

O - to - mo - bil → 4 hece

Bir sözcüğün hece sayısını sözcükteki ünlü (sesli) harfleri sayarak da bulabiliriz.

Telefon → 3 ünlü harf

Te - le - fon → 3 hece

Aşağıda verilen şiiri hecelerine ayırarak yeniden yazalım.

Toplandık dizi dizi,
Sev, okşa hepimizi,
Sensin okutan bizi
Sevgili öğretmenim.

.....

.....

.....

.....

A - ta - türk

1 2 4
harf harf harf

Atatürk sözcüğünü hecelerine ayırdığımızda hece-lerin, bir, iki ve dört harften oluştuğunu görüyoruz.

O hâlde bir hece en az bir harften, en çok dört harften oluşur. Ayrıca her hecede sadece bir sesli harf bulunur.

Serçe

Gezegen

Tren

"Serçe" derken ağızımız 2 defa hareket etti. "Gezegen" derken ağızımız 3 defa hareket etti. "Tren" derken ağızımız 1 defa hareket etti.

Hecelere ayırırken dikkat etmemiz gereken bazı sözcükler, tek bir sözcükmüş gibi düşünölmeli ve öyle hecelerine ayrılmalıdır.

İlköğretim → İl - köğ - re - tim

Hanımeli → Ha - nı - me - li

Başöğretmen → Ba - şöğ - ret - men

İlkokul → İl - ko - kul

Kooperatif → Ko - o - pe - ra - tif

ETKİNLİK: HARF, HECE İLİŞKİSİ

Aşağıda görselleri verilen hayvanların isimlerini uygun karelere örnekteki gibi yerleştirelim. Harf ve hece sayılarını bulalım.

1 5 harf

k ö p e k

kö - pek 2 hece

2 harf

a u

.... hece

3 harf

i

.... hece

4 harf

ö e

.... hece

5 harf

.... hece

6 harf

n

.... hece

SATIR SONUNA SIĞMAYAN SÖZCÜKLER

Satır sonuna sığmayan sözcük, hecesinin bittiği yerden kısa çizgi (-) ile ayrılır. Sözcüğün kalan heceleri bir alt satıra yazılır. Aşağıdaki sözcükleri inceleyelim.

Televizyon

Te-
levizyon

Tele-
vizyon

Televiz-
yon

Eğer sözcüğümüzün ilk hecesi tek harften oluşuyorsa onu ayıramayız. Ya ikinci heceden ayırmalıyız ya da tamamen alt satıra yazmalıyız. Bu kurala göre aşağıdaki sözcükleri inceleyelim.

Otomobil

~~O-
tomobil~~

Oto-
mobil

Yanlış

Doğru

Özel adlarda kesme işareti satır sonuna geldiğinde kısa çizgi kullanılmaz.

~~Ankara'-
ya~~

Ankara'
ya

Yanlış

Doğru

ETKİNLİK: SATIR SONUNA SIĞMAYAN SÖZCÜKLER

Aşağıdaki sözcüklerin satır sonuna sığmadığında nasıl bölüneceğini gösterelim.

1

Karınca

.....-
.....

.....-
.....

2

Pencere

.....-
.....

.....-
.....

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) “Yaz en sevdiğim mevsimdir.” cümlesi kaç heceden oluşmuştur?

A) 4 B) 6 C) 8

2) Aşağıdakilerden hangisi hece değildir?

A) E B) O C) S

3) Aşağıdakilerden hangisi hem hece hem de harftir?

A) Şu B) O C) Bu

4) Aşağıda verilen sözcüklerden hangisi hecelerine yanlış ayrılmıştır?

A) per - de B) ka - lem

C) uf - ak

5) Aşağıdakilerden hangisi “kap-lumbağa” sözcüğünün hecelerinden biri değildir?

A) ağa B) kap C) lum

6) Satır sonuna sığmayan sözcüklerden hangisi doğru yazılmıştır?

A) nanas a- B) mak- inist

C) oto- būs

7)

Devekuşu

Aşağıdaki görsellerden hangisinin hece sayısı yukarıdaki sözcükle aynı hece sayısına sahiptir?

A) B)

C)

8) Aşağıdaki görsellerden hangisinin hece sayısı en fazladır?

A)

B)

C)

9) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tek heceden oluşan sözcük yoktur?

- A) Masayı tek başına hazırladı.
- B) İlk kez tek başına evde kalıyordu.
- C) Pazardan elma almayı unutmuşuz.

10) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki ünlünün yan yana gelmesiyle oluşan bir sözcük vardır?

- A) Annesi ve babasıyla sirke gitti.
- B) Teyzesi ona yeni bir saat aldı.
- C) Otobüs geç gelince taksiye bindi.

11) “Yaşlı balıkçı artık balık tutamaz olmuş.” cümlesinde kaç sözcük ünsüz harfle başlayıp ünsüz harfle bitmiştir?

A) 2

B) 3

C) 4

12) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi hecelerine yanlış ayrılmıştır?

- A) il - köğ - re - tim
- B) ha - nım - e - li
- C) san - dal - ye

13) Aşağıdaki görsellerden hangisinin adı dört hecelidir?

A)

B)

C)

SÖZCÜK VE SÖZCÜKLERİN ALFABETİK SIRALAMASI

Sizlerle oyun oynamak çok eğlenceli.

Ben de senin gibi düşünüyorum.

Bu oyunda gerçekten çok iyisin Alev. Ben de senin gibi oynamak isterdim.

Duygu ve düşüncelerimizi anlatmak için sözcüklerden yararlanırız.

Sözcüklerin genellikle bir anlamı vardır. Tıpkı yukarıdaki konuşmada, “oyun, eğlence” de olduğu gibi...

Tek başına anlamı olmayan sözcükler de vardır. “çok, gibi, de,” Bu sözcükler ise, yukarıdaki konuşmada da görüldüğü gibi kullanıldıkları cümlelerin içinde anlam kazanırlar.

ETKİNLİK: SÖZCÜK

Aşağıdaki cümleleri uygun sözcüklerle tamamlayalım.

1. Sabahları mutlaka yaparım.
2. Yatmadan önce okurum.
3. Okullar mevsiminde açılır.
4. kalem ve silgi aldı.
5. Sağlıklı olmak için beslenmelisin.
6. Yemeklerden sonra fırçalamalısın.

- a. dişlerini
- b. kahvaltı
- c. kitap
- d. dengeli
- e. sonbahar
- f. kirtasiyeden

Anlamını bilmediğimiz sözcüklerin anlamlarını **sözlükten**, yazımını bilmediğimiz sözcüklerin doğru yazılışını ise **yazım (imla) kılavuzundan** öğrenebiliriz. Sözcükler, sözlükte veya yazım kılavuzunda **alfabedeki harf sırasına göre** yer alırlar.

Sözcüklerin sözlük sıralaması ilk harflerine göre yapılır.

Örnek

Kardeş Hala Dayı → 1. Dayı 2. Hala 3. Kardeş

Eğer sözcüklerin ilk harfleri aynı ise **sözcüklerin ikinci harflerine** bakılır.

Örnek

sevgi sucu saygı → 1. saygı 2. sevgi 3. sucu

Eğer sözcüklerin ilk iki harfi aynı ise **sözcüklerin üçüncü harflerine** bakılır.

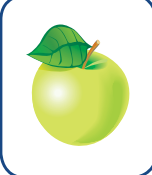
Örnek

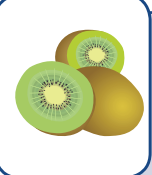
kasırga kalay kabak → 1. kabak 2. kalay 3. kasırga

ETKİNLİK: SÖZCÜKLERİN ALFABETİK SIRALAMASI

Aşağıda verilen görsellerin adlarını alfabetik sıraya göre tabloya yazalım.

1

.....

.....

2

.....

.....

3

.....

.....

4

.....

.....

5

.....

.....

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1)

Termos, Teneke, Testi, Terlik

Yukarıdaki sözcükler alfabetik sıraya konulduğunda hangisi baştan üçüncü sırada yer alır?

- A) Termos B) Testi
C) Terlik

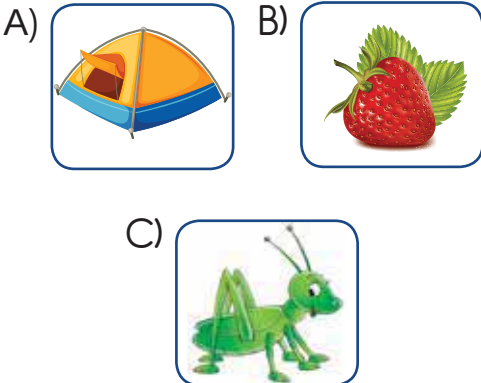
2)

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi sözlükte diğerlerinden sonra gelir?

- A) atış B) atama
C) atkı

3)

Aşağıdaki görsellerden hangisi sözlükte ilk sırada yer alır?

4)

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcükler sözlük sırasına dizildiğinde hangisi baştan ikinci sırada yer alır?

- A) Evin tavanı maviye boyanmıştı.
B) Kümesteki tavuklara yem verdik.
C) Küçük tavşan annesine baktı.

5)

"Kahvaltıda peynir, zeytin ve yumurta yedim." cümlesinde hangi sözcüğün tek başına anlamı yoktur?

- A) kahvaltı B) yedim
C) ve

6)

bilgi bilgiç bilgisayar

Kutulardaki sözcükler sözlük sırasına göre dizilmiştir.

Buna göre, boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) bilgin B) bilgisiz
C) bilim

7)

Aydın

Akıl

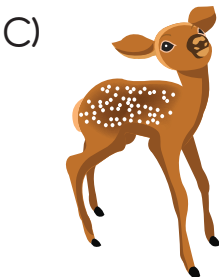
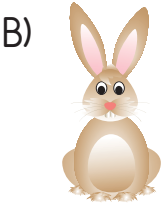
Adam

Ayak

Yukarıda karışık olarak verilen sözcüklerin alfabetik sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aydın - Akıl - Adam - Ayak
 B) Adam - Akıl - Aydın - Ayak
 C) Adam - Akıl - Ayak - Aydın

8) Aşağıda görselleri verilen hayvanlardan hangisi sözlükte diğerlerinden sonra gelir?

9) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi sözlükte diğerlerinden daha sonra gelir?

- A) Ağustos B) Şubat
 C) Ekim

10) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi sözlükte \$bayat# sözcüğünden önce gelir?

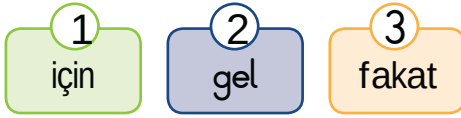
- A) bayan B) baygın
 C) bayır

11) "Annem pazardan elma aldı." cümlesindeki sözcükler sözlükte bulunuşlarına göre sıralanırsa hangisi sonda yer alır?

- A) annem B) pazar
 C) elma

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1)

Yukarıda numaralı olarak verilen sözcüklerden hangisi tek başına anlam ifade eder?

A) 1 B) 2 C) 3

2)

Ben birinci sınıfa gidiyorum. Adım Can. Bir yaşında bir kız kardeşim var.

Yukarıdaki tümcede kaç tane tek heceli sözcük vardır?

A) 6 B) 5 C) 4

3) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi hecelerine yanlış ayrılmıştır?

A)

İlk - o - kul

B)

O - to - mo - bil

C)

Kap - lum - ba - ğa

4)

“Ayakkabı” sözcüğü satır sonuna sığmamıştır. Aşağıda verilen çocuklardan hangileri ayırmada yanlışlık yapmıştır?

A)

A-

yakkabı

B)

Ayak-

kabı

C)

Ayakka-

bı

5)

1. As - lan - ağı - zı
2. Uç - urt - ma
3. Ba - şög - ret - men

Yukarıda verilen sözcüklerden hangileri hecelerine yanlış ayrılmıştır?

- A) 2, 3 B) 1, 2
C) 1, 3

6) Aşağıdakilerden hangi sözcükte ünlü ve ünsüz harf sayısı birbirine eşittir?

- A) Kalemlik B) Atkı
C) Kitaplık

7)

ka - ar - daş - lık

Yukarıda heceleri karışık olarak verilen sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karlık
B) Kitaplık
C) Arkadaşlık

8) "K kalorifer" sözcüğü hangisinde hecelerine doğru ayrılmıştır?

- A) kal - o - ri - fer
B) ka - lo - ri - fer
C) ka - lo - rif - er

9)

Hafta sonu gittiğimiz konserde çok eğlendik.

Yukarıdaki tümcenin hece sayısı aşağıdaki tümcelerden hangisi ile aynıdır?

- A) Bugün ödevimiz olan kitabı bitirdim.
B) Okulumuzdaki bahçede oyun oynamadık.
C) Bilgisayarımı kapatmayı unuttum.

10) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi alfabenin ilk ve son harfinden oluşmuştur?

- A) Av B) At C) Az

11) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi hecelerine yanlış ayrılmıştır?

A)asla-
nağızı

B)ça-
lıştık.

C)üz-
öldüm.

12) Aşağıdakilerden hangisi "Ortaokul" sözcüğünün hecelerinden biri değildir?

A) ok B) ta C) kul

13) "Telefon, televizyon ve gazete iletişim aracıdır." cümlesinde geçen iletişim araçlarından hangisi, sözlükte diğerlerinden sonra gelir?

A) telefon B) televizyon
C) gazete

14) Aşağıdaki harflerden hangisi Türkçe sözcüklerin başında yer almaz?

A) G B) Ğ C) H

15) Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin tek başına bir anlamı yoktur?

A) kadar B) bakış
C) bakıcı

16) "Genç" sözcüğü sözlükte hangi iki sözcük arasında olabilir?

A) geniş - gezi
B) gemi - gözlük
C) geri - gözcü

Türkçe

3

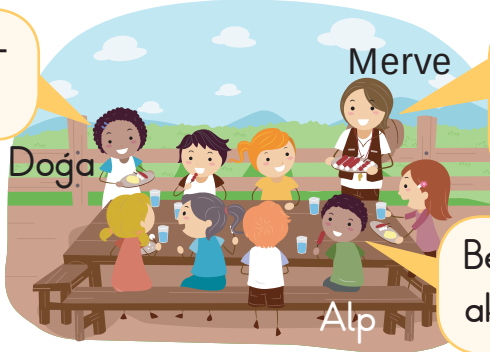
3. FASİKÜL

(Anlamlarına Göre Sözcükler - Cümle Bilgisi)

- Eş Anlamlı (Anlamdaş) Sözcükler 2
- Zıt (Karşıt) Anlamlı Sözcükler 4
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum 6
- Eş Sesli (Sesteş) Sözcükler 8
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum 10
- Cümle Bilgisi 12
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum 15

ANLAMLARINA GÖRE SÖZCÜKLER EŞ ANLAMLI (ANLAMDAŞ) SÖZCÜKLER

Ben yumurtanın beyazını çok severim.

Yani ikinizde yumurtanın aynı yerlerini seviyorsunuz.

Ben de yumurtanın akını çok severim.

Merve doğruyu söylüyor. Doğa ile Alp aynı anlama gelen iki farklı sözcüğü kullanmıştır. **Ak** ve **beyaz** sözcüklerinin anlamları aynıdır. Yazılışları ve okunuşları farklı anlamları aynı olan sözcüklere **eş anlamlı (anlamdaş) sözcükler** denir.

Aşağıdaki fıkrada geçen altı çizili sözcüklerin eş anlamlıları altlarına yazılmıştır. Sözcüklerin eş anlamlısını kullanarak yeniden okuyalım.

Bulutları anlatan öğretmen, öğreci-muallim talebe-lerinden birine sorar:

- Söyle bakalım, siyah bulutlar nasıl oluşur? kara

Çocuk cevap verir: yanıt

- Kirli sulardan öğretmenim! pis

Anlamın değişmediğini fark ettiniz mi?

Aşağıdaki tabloda verilen eş anlamlı sözcükleri inceleyelim.

Eş Anlamlı Sözcükler

cesur

korkusuz

misafir

konuk

sözcük

kelime

amaç

gaye

dize

mısra

itina

özen

güç

kuvvet

ETKİNLİK: EŞ ANLAMLI (ANLAMDAŞ) SÖZCÜKLER

Tablonun başında verilen sözcükle eş anlamlısını bulup aynı renge boyayalım.

Güz	Mevsim	İlkbahar	Sonbahar
Merasim	Gösteri	Tören	Düğün
Kelime	Sözcük	Tümce	Cümle
Yıl	Mevsim	Zaman	Sene
Kara	Deniz	Siyah	Beyaz
Vatan	Ulus	Yurt	Millet
Cesur	Korkusuz	Güçlü	Cesaretli

Aşağıda verilen sözcüklerin eş anlamlılarını karşılarına yazalım.

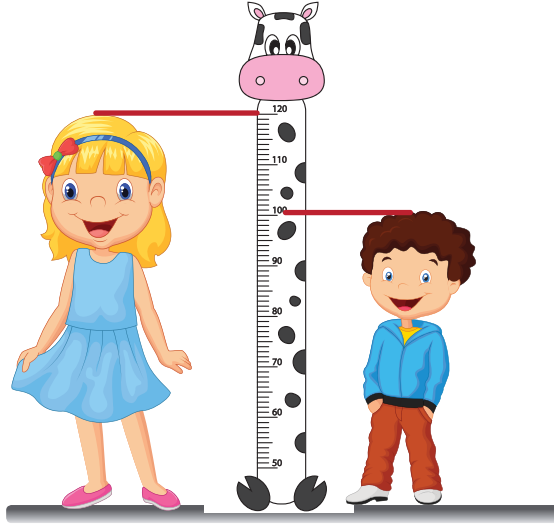
- 1 Hekim
- 2 Talebe
- 3 Okul
- 4 Mısra
- 5 Tecrübe

- 6 Fikir
- 7 Duygu
- 8 Vazife
- 9 İkaz
- 10 Hisse

ZIT (KARŞIT) ANLAMLI SÖZCÜKLER

Esra uzun, Doruk ise kısa boyludur.

Yukarıdaki cümlede geçen “uzun” ve “kısa” sözcükleri zıt (karşıt) anlamlı sözcüklerdir.

Anlamları birbirinin tersi olan sözcüklere **zıt (karşıt) anlamlı sözcükler** denir.

ETKİNLİK: ZIT ANLAMLI SÖZCÜKLER

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerleri altı çizili sözcüklerin zıt anlamlıları ile tamamlayalım.

● Buse ağlıyor.

● Serap

● Yazın hava sıcak olur.

● Kışın hava olur.

Ayşegül ağabeyi ile okula **gitti**.

Poyraz hastalandığı için okula **gitmedi**.

UNUTMAYALIM!

Zıt anlam ile olumsuz anlamı karıştırmayalım.

Zıt Anlam

Olumsuz Anlam

gitmek → gelmek

gitmek → gitmemek

Aşağıda verilen sözcüklerin önce zıt sonra da olumsuz anlamlarını yazalım.

SÖZCÜK	ZIT ANLAM	OLUMSUZ ANLAM
açmak		
gülmek		
almak		
başlamak		

ETKİNLİK: ZIT ANLAMLI SÖZCÜKLER

Aşağıdaki sözcüklerin zıt anlamlılarını karşılarına yazalım.

1		İleri	6	Dost	
2	Kirli		7		Yavaş
3	Açık		8		Islak
4		Pahalı	9	Tok	
5		Korkak	10	Tüketim	

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1)

kelimleri arasındaki ilişki “Geniş” kelimesi ile aşağıdaki kelimelerden hangisi arasında vardır?

- A) Bol B) Dar
C) Yüksek

2)

En sevdiğim mevsim sonbahardır.

Yukarıdaki cümlede altı çizili olan sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisi yazılırsa anlam değişmez?

- A) güz B) ilkbahar
C) yaz

3)

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı kelimeler bir arada kullanılmıştır?

- A) Büyük küçük herkes oyun oynuyordu.
B) Ufak tefek bir çocuktu Banu.
C) Defterine eğri büğrü çizgiler çizmişti.

4)

Aşağıdaki sözcük gruplarından hangisi eş anlamlıdır?

- A) Açık - Kapalı
B) Pahalı - Ucuz
C) Kelime - Sözcük

5)

“Cesur” sözcüğünün eş anlamlısı aşağıdaki cümlelerin hangisinde kullanılmıştır?

- A) Babam hiçbir şeyden korkmaz.
B) Küçük çocuk korkarak ayağa kalktı.
C) Onun bu korkusuz davranışları herkesin dikkatini çekti.

6)

Fayda

Yarar

Yukarıdaki sözcükler arasındaki ilişki aşağıdaki çiftlerden hangisinde vardır?

- A) Kalın - İnce
- B) Büyük- Küçük
- C) Misafir- Konuk

7)

Aşağıdaki görsellerden hangisinin eş anlamlısı yoktur?

A)

B)

C)

8)

“Çınar’ın evi okula çok uzaktı.”

Yukarıdaki altı çizili sözcük yerine aşağıdakilerden hangisi gelirse cümlemin anlamı bozulmaz?

- A) ırak
- B) yakın
- C) kısa

9)

“Siyah” sözcüğünün eş anlamlısının, zıt anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) ak
- B) kara
- C) al

10)

“İyi” sözcüğünün zıt anlamlısı aşağıdaki cümlelerin hangisinde kullanılmıştır?

- A) Güzel ve başarılı bir öğrenciydi.
- B) Çalışmayı çok severim.
- C) Kötü günlerimde hep yanımdaydı.

11)

“Zeynep’ler çok fakirdi.” cümlesinde altı çizili sözcüğün zıt anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) yoksuldu
- B) zengindi
- C) fakir değildi

EŞ SESLİ (SESTEŞ) SÖZCÜKLER

Bu gülü doğum günün için sana aldım. Hep böyle gül.

Teşekkür ediyorum Bartu.

Bartu'nun konuşmasındaki "gül" sözcüğü farklı anlamlarda kullanılmıştır. Birinci cümlede geçen "gül" sözcüğü **çiçek**, ikincisinde ise **gülmek** anlamında kullanılmıştır.

Yazılışları aynı, anlamları farklı olan sözcüklere **eş sesli (sesteş) sözcükler** denir.

EŞ SESLİ KELİMELE

yüz

(yüzmek)

(yüzümüz)

100. Gün
KUTLAMALARI

(sayı)

düş

(düşmek)

(rüya)

ETKİNLİK: EŞ SESLİ (SESTEŞ) SÖZCÜKLER

Görsellerde yer alan eş sesli sözcükleri bulup cümle içerisinde kullanalım.

1

2

3

4

5

6

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) Aşağıdakilerden hangisi eş sesli değildir?

A) El

B) Baş

C) Kaz

2)

İstanbul'a yağan dolu trafiği olumsuz etkiledi.

Yukarıdaki cümlede geçen eş sesli sözcük aşağıdakilerin hangisinde farklı anlamda kullanılmıştır?

A) Bindiği otobüs yağan dolu nedeniyle durdu.

B) Çantası okul eşyalarıyla doluydu.

C) Güneşli bir günde dolunun yağması herkesi şaşırttı.

3) "Kara - siyah" sözcükleri arasındaki anlam ilişkisi aşağıdaki sözcük çiftlerinden hangisinde yoktur?

A) al - kırmızı

B) ak - beyaz

C) taze - bayat

4)

Ben en çok yaz mevsimini severim.

Yukarıda verilen cümlede hangi sözcükler eş seslidir?

A) ben - yaz

B) yaz - mevsim

C) ben - mevsim

5) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla eş sesli sözcük vardır?

A) Bu sene sekiz yaşıma gireceğim.

B) Yaz tatilinde arkadaşım sık sık mektup yazdı.

C) Ben bahçedeki kazlara yem vereceğim.

6)

Yağda kırılmış yumurtaları masaya koydu.

“Yağ” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde yukarıdaki anlamı ile kullanılmıştır?

- A) Evde yağ kalmamıştı.
- B) Yağan yağmur sele neden oldu.
- C) Kar yağdı, yollar kapandı.

7)

“Bozuk musluğu onardım.” cümlesinde altı çizili sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisi yazılırsa cümlelerin anlamı değişmez?

- A) değiştirdim.
- B) tamir ettim.
- C) yeniledim.

8)

“Fiş” sözcüğü aşağıdaki tümce-lerin hangisinde farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Alışverişin fişinde bir yanlışlık vardı.
- B) Çocuklar fişlere dokunmayın.
- C) Babam arızalı fişleri tamir etti.

9)

Bahçeye ekmek için tohum aldık.

Seda'nın cümlesinde aşağıdaki sözcüklerden hangisi eş seslidir?

- A) bahçe
- B) tohum
- C) ekmek

10) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Ekmeklerin bir kısmı yeni alınmış bir kısmı ise bayattı.
- B) İngilizceyi çok az konuşabiliyorum.
- C) Yaz mevsiminde kitap yazdı.

11) “At” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Atlar, güçlü ve çok asil hayvanlardır.
- B) Elindeki çöplerin hepsini çöpe attı.
- C) Yeni alınan ata “Yele” adını vermişlerdi.

CÜMLE BİLGİSİ

Okulumu, arkadaşları-
mı ve öğretmenimi çok
seviyorum.

Eylül okuluna, öğretmenine ve arkadaşlarına olan duygularını anlat-
mak için cümle kurmuştur.

Bir duyguyu, bir düşünceyi, bir haberi, bir isteği bildiren sözcük ya da
sözcük gruplarına **cümle** denir.

- Annem beni çok sever.
(Cümledir ve bir **duygu** bildirir.)

- Bugün birlikte ders çalışabilir miyiz?
(Cümledir ve bir **istek** bildirir.)

- Dedem ve anneannem bize gelecek.
(Cümledir ve bir **haber** bildirir.)

- Mevsimlerden en güzeli yazdır.
(Cümledir ve bir **düşünce** bildirir.)

Bir cümle sadece bir sözcükten oluşabileceği gibi birden çok sözcüğün bir
araya gelmesiyle de oluşabilir.

Okudum.

Kitabı okudum.

Arkadaşımın kitabını dün akşam okudum.

Cümlelerimizde gereksiz sözcükler kullanmamalıyız.

- Çok uzun bir süre mesut, mutlu yaşadılar.

Bu cümlede mesut ve mutlu ifadeleri aynı anlamdadır. Bu nedenle bir cümlede ikisini birlikte kullanmak doğru değildir.

Bir olayın gerçekleştiğini veya bir özelliğin var olduğunu bildiren cümleler **olumlu cümlelerdir**.

- Annemle birlikte kurabiye **yaptık**.

Bir olayın gerçekleşmediğini veya bir özelliğin var olmadığını bildiren cümleler **olumsuz cümlelerdir**.

- Asya ödevini halâ **bitirmedi**.

Yanıt bekleyen cümleler ise **soru cümleleri**dir.

Soru cümleleri, "kim, kaç, hangi, neden" gibi soru sözcükleriyle kurulduğu gibi "mi, mu" gibi sözcüklerle de kurulabilir?

- Sizinle oyun **oynayabilir miyim?**

- Kaç yaşındasın?

ETKİNLİK: CÜMLE BİLGİSİ

Aşağıdaki tabloda verilen cümlelerin hangi grup veya gruplara ait olduğunu işaretleyerek gösterelim.

CÜMLELER	OLUMLU	OLUMSUZ	SORU
1 Tolga sütünü içti.			
2 Bu hafta bize gelecek misin?			
3 Yarın okul yok.			
4 Neden bugün Alp yok?			
5 Mert doktor olacak.			
6 Bu kalemler senin değil mi?			

Bazı cümleleri olumsuz cümleye çevirirken “yok, değil” sözcükleri kullanılır.

● Bizim kümeste civciv **yok**.

● Ablam babamın kucagında **değil**.

Anlatmak istediklerimizi tam ve doğru olarak ifade eden cümleler kurmalıyız.

uyudu.

geç

İdil

saatte

Yukarıda verilen sözcüklerin anlamlı bir cümle olabilmesi için sözcükler şöyle sıralanmalıdır.

İdil

geç

saatte

uyudu.

ETKİNLİK: CÜMLE OLUŞTURMA

Aşağıda karışık olarak verilen sözcüklerden anlamlı cümleler oluşturalım.

birinci

yarışmasında

Doğa

oldu

resim

1

anneme

şiir

Anneler

yazdım

Günü'nde

2

yaparım

sabah

her

kahvaltı

mutlaka

3

babamla

gideceğiz

İstanbul'a

yarın

4

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1)

① Ali gelmedi.

② Okullar ve sınıflar

③ Annem gibi

Yukarıda numaralandırılmış sözcük gruplarından hangisi cümledir?

A) 1 B) 3 C) 2

2)

istiyorsan - davran - saygılı -
başkalarına - saygı görmek

Yukarıdaki sözcükler anlamlı ve kurallı dizilirse hangi sözcük sondan ikinci olur?

A) istiyorsan
B) başkalarına
C) saygılı

3) Aşağıdakilerden hangisi istek bildiren bir cümledir?

A) Kalemimi kullanabilir miyim?
B) Kalem tıraşımı bulamıyorum.
C) Çok acıktım, yemek hazır mı?

4) Aşağıdaki cümlelerin hangisi soru cümlesidir?

A) Bugün çok mutluyum
B) Akşam tiyatroya gidecek miyiz
C) Annem çok güzel yemek yapar

5)

Barış - annesi - korktu -
gecikince - Ankara

Yukarıda karışık olarak verilen sözcüklerden kurallı ve anlamlı bir cümle oluşturulduğunda dışarıda kalan sözcük hangisidir?

A) barış B) korktu
C) Ankara

6) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi tek başına cümle olabilir?

A) gel B) kitap
C) defter

AT VE EŞEK

Bir gün eşek ve at değirmene gidiyorlarmış.

Eşegin sırtında iki çuval buğday varmış, yükü ağır olduğundan ağır adımlarla yürüyormuş, atın sırtı boş olduğundan hızlı hızlı koşuyormuş aşağıya doğru.

- Oh! demiş eşek.

- Çok ağır geliyor bu çuvalar. Nefessiz kaldım. Düşersen öleceğim. At kardeş, yalvarıyorum sana, yardım et bana! Söyle sahibine, çuvalın birini senin sırtına koysun.

Ama at duymazlıktan geliyormuş ve yükü ağır olan arkadaşını umursamıyormuş. Kayalık bir yerden geçerken eşek düşüp yığılmış yere, çuvalların altında kalmış. Sahibi eşegin sırtından çuvaları almış ve atın sırtına koymuş, kayışıyla vurmuş önden daha çabuk gitsin diye.

At ağır yükün altında, nefessiz, cevirmiş başını eşeğe doğru ve demiş:

- Eh! Eşek kardeş, seni dinlemiş olsaydım, şimdi bir çuval buğdayı taşıyor olacaktım.

La Fonten Masalları

(7 ve 8. soruları metne göre yanıtlayalım.)

7) Eşek, attan nasıl bir yardım istemiştir?

- A) Yükünün bir kısmını taşımasını
- B) Kendisine yol göstermesini
- C) Daha yavaş yürümesini

8) At, eşegin yardım isteğini nasıl karşılamıştır?

- A) Eşeğe yardım etmiş.
- B) Eşegin sırtından bir çuvalı almış.
- C) Eşegin sözlerini duymazlıktan gelmiş.

Türkçe

3

4. FASİKÜL

(SebeP Sonuç İlişkiSi - Karşılaştırmalar
Betimlemeler - Önem Belirten İfadeler)

- SebeP Sonuç İlişkiSi2
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum4
- Karşılaştırmalar6
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum8
- Betimlemeler.....10
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum12
- Önem Belirten İfadeler14
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum16

SEBEP SONUÇ İLİŞKİSİ

Bir şeyin sebebini “Neden, Niçin?” sorularını sorarak öğreniriz. “**çünkü, için, dolayısıyla, bu nedenle, bu yüzden, bunun sonucunda**” gibi ifadeleri sebep sonuç ilişkilerini belirtmek için kullanırız.

- Uykusu geldiği **için** erkenden uyudu.

- Hava yağmurluydu **bu nedenle** yanına şemsiye aldı.

- Okula geç kaldı **dolayısıyla** koşarak gitti.

- Sınavdan iyi not aldı **çünkü** çok fazla çalıştı.

ETKİNLİK: SEBEP SONUÇ İLİŞKİSİ

Sözcük havuzundaki sebep sonuç ifadelerini kullanarak aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

bunun sonucunda - dolayısıyla - çünkü - bu sebeple - bunun nedeni
- bu yüzden - için - bu nedenle

- 1 Dengeli beslenmeliyiz sağlıklı yaşamak dengeli beslenmeyle olur.
- 2 Ağaçlar kesildi heyelan oldu.
- 3 Hava soğuk kalın giyinmişti.
- 4 Dişlerini her gün fırçalamadı dişleri çürüdü.
- 5 Evden erken çıktı okula geç kalmak istemiyordu.
- 6 Çocuğun istediği oyuncak alınmadığı ağladı.
- 7 Düzenli çalıştı başarılı oldu.

Aşağıda verilen görselleri sebep sonuç cümleleri şeklinde yazalım.

1

.....

2

.....

3

.....

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) Aşağıdaki cümlelerin hangisi sebep sonuç cümlesidir?

- A) Gece geç yattı dolayısıyla sabah uyanamadı.
- B) Kalem bende kaldı.
- C) Neden böyle davrandığını anlayamadım.

2) "Düzenli ders çalıştım"

Yukarıdaki cümle aşağıdakilerden hangisi ile devam ettirilemez?

- A) bu nedenle başarılı oldum.
- B) çünkü başarılı olmak istiyorum.
- C) bundan dolayı başarılı olmadım.

3) "Karanlıktan korkuyorum"

..... ışığı kapatmıyorum#
Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin gelmesi uygun olmaz?

- A) bu nedenle
- B) çünkü
- C) dolayısıyla

4) Aşağıdaki tümcelerın hangisinde sebep sonuç ilişkisi yoktur?

- A) Sağlıklı olmak için dengeli besleniyor.
- B) Hava sıcak dolayısıyla çok terliyor.
- C) Okula gelmemesinin nedenini söyledi.

5) Gözleri bozuldu
gözlük takıyor.
cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelemez?

- A) çünkü
- B) dolayısıyla
- C) bu nedenle

6)

Dişlerimi düzenli fırçaladığım
çürük yok.

Ahmet'in cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) ve
- B) için
- C) dolayısıyla

7)

Görselde verilen olayın sebebi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Küçük kedisinin hastalanması
- B) Kedisini satmaya karar vermesi
- C) Kedisini çok sevmemesi

8)

Yağmur yağdığı şemsiyesini açtı.

Yukarıda verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) için
- B) çünkü
- C) bu nedenle

9)

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sebep sonuç ilişkisi yoktur?

- A) Çikolatayı çok yedim dolayısıyla dişlerim çürüdü.
- B) Ona neden küstüğümü söyledim.
- C) Büyükkannem hasta olduğu için ona yemek götürdüm.

10)

NEDEN

- 1) Kalemimi açamadım.
- 2) Evdeki işlerimi bitirmedim.
- 3) Geç saatlere kadar ders çalıştım.

SONUÇ

- a) Bu nedenle uykusuz kaldım.
- b) Çünkü kalem tıraşım yok.
- c) Dolayısıyla sinemaya gidemedim.

Numaralandırılmış neden cümlelerinin sonuçlarla doğru eşleştirilmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1 - b, 2 - a, 3 - c
- B) 1 - a, 2 - b, 3 - c
- C) 1 - b, 2 - c, 3 - a

11)

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "Neden" sorusunun cevabı vardır?

- A) Bir bardak soğuk su içti.
- B) Okula yürüyerek gidiyor çünkü evi okula çok yakın.
- C) Saçlarını boyattı ve kısacık kestirdi.

KARŞILAŞTIRMALAR

Ben senden daha uzun boyluyum.

Haklısın, ben senin kadar uzun boylu değilim.

“Aynısı, farklı olarak, benzer, gibi, kadar, daha” gibi ifadeleri kullanarak karşılaştırma yaparız.

● İkizler, görünüş olarak birbirlerine **benzer**.

● Tren, uçak **kadar** hızlı değildir.

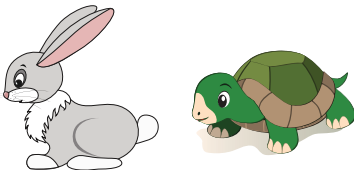
● Dünya, portakal **gibi** yuvarlaktır.

● Arılarla karıncaların **benzer** özelliği çalışkan olmalarıdır.

● Berk, babasından **farklı** olarak sarı saçlıdır.

● Tavşan, kaplumbağadan **daha** hızlıdır.

ETKİNLİK: KARŞILAŞTIRMALAR

Aşağıda verilen cümlelerden karşılaştırma yapılmış olanları boyayalım.

1 Dünya, Ay'dan daha büyüktür.

2 Hem annem hem de babam bana kitap aldı.

3 Kardeşimde benim gibi sarı saçlıdır.

4 Kış mevsimini sonbahardan daha çok severim.

5 Annem de babam gibi bana sarılmayı çok sever.

6 Basketbol ve futbol oynamayı severim.

7 Kediler, köpeklerden farklı olarak seilmeyi çok sevmezler.

Aşağıdaki cümleleri uygun ifadelerle tamamlayarak fincan ile su bardağını karşılaştıralım.

benzer olarak - daha - farklı olarak - gibi

Fincan, su bardağından kısadır.

Fincan da su bardağı kırılmalıdır.

Su bardağı da fincana içecek kullanılır.

Fincanın su bardağından kulpu vardır.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) Aşağıdaki tümcelerin hangisinde karşılaştırma yapılmamıştır?

- A) Futbol da basketbol gibi topla oynanır.
- B) Hava hiçbir sene bu kadar sıcak olmamıştı.
- C) Küçük köpek yavaşça havladı.

2) "İstanbul, İzmir'den büyüktür." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) kadar
- B) daha
- C) benzer olarak

3) 1. Ali, Ayşe kadar çok kitap okumaz.

2. Yeni aldığı koltuklar çok büyük.

3. Yaptığı kurabiyeleri arkadaşlarına götürdü.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmıştır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3

4) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir karşılaştırma anlamı yoktur?

- A) Tiyatroya sinemadan daha sık gidiyor.
- B) Portakallar hiç bu kadar tatlı olmamıştı.
- C) Portakalda çok fazla C vitamini vardır.

5) "Doğum gününe ne Suna ne de Yiğit geldi."

Yukarıda verilen cümle aşağıdaki cümlelerin hangisi ile aynı anlamda değildir?

- A) Suna ve Yiğit doğum gününe gelmedi.
- B) Hem Suna hem de Yiğit doğum gününe geldi.
- C) Suna ile Yiğit doğum gününe gelmedi.

6) Aşağıda verilen cümlelerin hangisinde “göre” sözcüğü cümleye karşılaştırma anlamı katmıştır?

- A) Burası biz yaşlılara göre bir yer değil.
- B) Anneme göre ben en güzel çocuğum.
- C) Söylediğine göre cuma günü gelecek.

7) “Basketbol, futbol takım oyunudur.” cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) kadar
- B) gibi
- C) benzer olarak

8) “Elma da armut gibi meyvedir.” Yukarıda verilen cümle aşağıdaki cümlelerin hangisinden farklı anlamdadır?

- A) Elma ile armut meyvedir.
- B) Elma ve armut meyvedir.
- C) Ne elma ne de armut meyvedir.

9) Aşağıda verilen hayvanlardan hangisi karşılaştırma yapmamıştır?

- A) Hayvanların en sevimlisi benim.
- B) Ben çitadan bile hızlıyım.
- C) Hem hızlıyım hem de akıllı.

10) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma yoktur?

- A) Tolga, babasından daha uzundur.
- B) Doğa, ablası kadar kısa değil.
- C) Hem sabah hem de akşam süt içeriyor.

11) “Dünya, Güneş büyük değildir.” cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelemez?

- A) göre
- B) gibi
- C) kadar

BETİMLEMELER

Bizim köyümüzün bir göl kenarındadır ve toplam 23 evden oluşur. Bütün evlerin bahçesi ve bahçelerde de meyve ağaçları vardır. Havaşı çok temizdir. Görsen sen de çok seversin.

Özgür, İlke'ye köylerini öyle bir anlatıyor ki İlke, Özgür'ün anlattığı köyü zihninde canlandırabiliyor.

Bir şeyi, bir yeri ya da bir kişiyi karşımızdaki kişinin zihninde canlandırmasına **betimleme** denir. Bir kişinin dış görünüşünü, huylarını, hoşlandığı ya da hoşlanmadığı şeyleri anlatan betimlemeler yapabileceğimiz gibi bir yerin, bir nesnenin betimlemesi de yapılabilir.

Betimlemesi yapılan kişinin resmini çizelim.

Kıvrak, uzun siyah saçlıyım. Saçlarımı iki yandan çiçekli tokalarım ile tokaladım. Gözlerim yeşildir. İnce yay gibi kaşlarım ve küçük bir burnum var. Burnumun ucundaki ben ve gülünce ortaya çıkan gamzelerimle çok şirin görünüyorum.

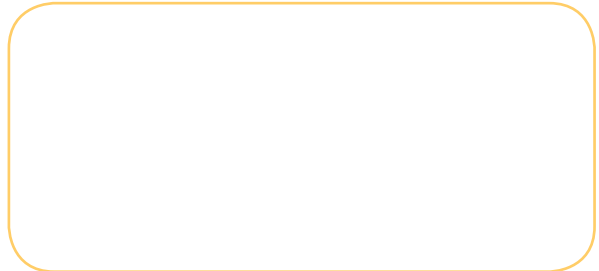
En sevdiğimiz hayvanın hem resmini çizelim hem de betimlemesini yapalım.

.....

.....

.....

.....

Kazanım Sıralı Etkinlikler: (Sy. 25 - 26) uygulanabilir.

ETKİNLİK: BETİMLEMELER

Aşağıdaki betimlemelerin hangi görsele ait olduğunu bulup işaretleyelim.

Annem kırk üç yaşındadır. Siyah uzun saçları genellikle açıktır. Çok duygusal ve neşeli bir insandır. Kitap okumayı çok sever. Kitap okurken taktığı gözlükler ona çok yakışıyor. Ben annemi çok seviyorum.

☐

☐

☐

☐

Evimiz tek katlı gibi görünür fakat küçük bir çatı katımız vardır. Beyaz boyası sayesinde daha da temiz görünür. Evimizin önünde çitlerle çevrili bir bahçemiz vardır. Bahçemiz çimlerle kaplıdır. Evimizin sağ ve sol tarafında ağaçlar var. Ağaçlarda da salıncağımız vardır.

☐

☐

☐

☐

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) “Düz kısacık sarı saçları, kahverengi gözleri ve gözünde gözlükleriyle çok şirin görünür. Arkadaşları tarafından çok sevilir. Oyun oynamayı, özellikle futbol oynamayı çok sever. Oyun oynamanın dışında sevdiği bir diğer şey de kitap okumaktır.”

Yukarıdaki paragrafta betimlemesi yapılan nedir?

- A) Bir erkek çocuğun betimlemesi yapılıyor.
- B) Bir kız çocuğunun betimlemesi yapılıyor.
- C) Bir çocuğun en yakın arkadaşlarının betimlemesi yapılıyor.

2) Bir insanı betimlerken aşağıdaki ifadelerden hangisini kullanmayız?

- A) Kısa boyludur.
- B) Açık sözlüdür.
- C) Büyük ve geniştir.

3) “Geniş bir bahçenin içinde iki katlı bir binadır. Girişte birinci ve ikinci sınıflar, laboratuvar ve yöneticilerin odaları vardır. İkinci katta merdivenlerin karşısında öğretmenler odası, üçüncü ve dördüncü sınıflar bulunur.”

Yukarıdaki paragrafta betimlemesi yapılan nedir?

- A) Bir apartmanın betimlemesi yapılmıştır.
- B) Bir hastanenin betimlemesi yapılmıştır.
- C) Bir okulun betimlemesi yapılmıştır.

4) “Poyraz sekiz yaşında, kısa boylu kilolu bir ”

Yukarıda verilen cümlede noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) gençti.
- B) erkek çocuğuydu.
- C) erkek bebektir.

- 5) “Temiz havayı içimize çekerek yürüyüşe başladık. Sağımızda, solumuzda çeşit çeşit ağaçlar vardı. Çam, gürgen, çınar... Kuş cıvıltıları ve yaprak hışırtıları arasında insan eli değmemiş bir çevrede yürümek gerçekten çok zevkliydi.”

Paragrafta betimlemesi yapılan nedir?

- A)
- B)
- C)

- 6) Aşağıdaki çocuklardan hangisi bir yerin betimlemesini yapmıştır?

- A) Cenk sakın, biraz da çekingen bir çocuktuktu.
- B) Evimizin önünde büyük bir bahçe vardır.
- C) Top gibi kuyruğu, boncuk gibi gözleri ve yumuşak tüyleri vardı.

- 7) “Kısa saçlarına pembe tokalar takmıştı.” cümlesinde noktalı yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılmaz?

- A) siyah - küçük
B) yeşil - renkli
C) sarı - büyük

ÖNEM BELİRTEN İFADELER

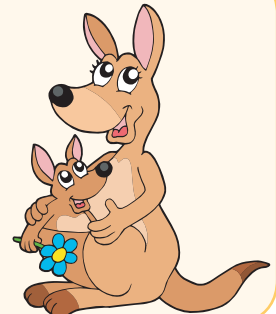
Sena, sağlık için dengeli beslenmenin ne kadar önemli olduğunu önem belirten ifade ile belirtiyor. Diğer önem belirten ifadeler ise “başlıca, daha iyi, özellikle, en iyisi, en kötüsü, daha kötü, en az” gibi ifadelerdir.

Önem belirten ifadeleri dikkate alarak okursak anlatılanları daha kolay ve doğru anlarız.

Aşağıdaki paragrafta kırmızı renkle belirtilen sözcükler önem belirten ifadelerdir.

Kanguruların kuyrukları uzun ve kuvvetli yapıdadır. Özellikle hareket etmelerine yardımcı olan kuyruk, sıçrarken de dengede kalmalarını sağlar. Kanguruların kuyruklarının en önemli özelliği hem hareket etmelerini hem de kendilerini savunmalarını sağlamalarıdır.

(Alıntı)

ETKİNLİK: ÖNEM BELİRTEN İFADELER

Aşağıda verilen cümleleri önem belirten ifadelerden uygun olanlar ile tamamlayalım.

özellikle

başlıca

en iyi

daha iyi

en az

en kötü

daha kötüsü

1

Günün bütün öğünleri önemlidir.
kahvaltı günün en önemli öğünüdür.

2

Ormanda ateş yakmaktan yakılan
bu ateşi söndürmeden oradan ayrılmaktır.

3

Hayatımızı kolaylaştıran
buluş çamaşır makinesidir.

4

..... ablam kadar iyi İngilizce
konuşmak istiyorum.

5

Arkadaşlarımin doğum gününe gelmemeleri
şimdiye kadar yaşadığım olaydı.

6

Haftada iki kez banyo yapmalıyız.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) “El temizliğinde sabun kullanmalıyız. Ellerimizi yıkamadan sofraya oturmamalıyız.” cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) en kötüsü B) özellikle
C) daha kötüsü

2) “Az kitap okumaktan hiç kitap okumamaktır.” cümlesindeki noktalı yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) en kötüsü B) özellikle
C) daha kötüsü

3) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde önem belirten bir ifade kullanılmamıştır?

- A) Öğretmen ders anlatırken özellikle önemli yerleri not etti.
B) En az onun kadar başarılı olmak istiyorum.
C) Bu onun hoşlanmadığım bir özelliğidir.

4) “Okula giden çocukların görevi ödevlerini yapmak ve ders çalışmaktır.” cümlesindeki noktalı yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) en kötüsü B) başlıca
C) daha kötü

5) “Dünyada yaşanan olaylardan haberdar olmanın en kolay yolu ” cümlesinin aşağıdakilerden hangisiyle devam etmesi uygun olur?

- A) gazete okumaktır.
B) olayların olduğu yerlere gitmektir.
C) gezmektir.

6) “Haberleşmeyi sağlayan görsel iletişim aracı televizyondur.” cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) özellikle B) en iyi
C) başlıca

Türkçe

3

5. FASİKÜL

(İfadeler)

- Farklı Düşünmeye Yönlendiren İfadeler2
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum4
- Destekleyici ve Açıklayıcı İfadeler6
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum8
- Duygusal ve Abartılı İfadeler.....10
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum12
- Özetleyen ve Sonuç Bildiren İfadeler.....14
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum16

FARKLI DÜŞÜNMEYE YÖNLENDİREN İFADELER

Hafta sonu ne yapacaksın?

Arkadaşlarımla basketbol ya da futbol oynayacağım.

Doğa ile Ata'nın konuşmalarında, Ata'nın basketboldan sonra "ya da" ifadesini kullanmasından hafta sonu başka bir şey daha yapabileceğini anlıyoruz.

Cümlede ifade edilen duygu ve düşünceler "ama, fakat, veya, ancak, ya da" gibi sözcüklerden sonra farklılaşır.

1 Köpeğini gezdirecekti **ama** yağmur yağdı.

2 İsteddiği kitabı alacaktı **ancak** parası yetmedi.

3 Özgür arkadaşlarıyla buluşacaktı **fakat** hastalandı.

Kazanım Sıralı Etkinlikler: (Sy. 29 - 30) uygulanabilir.

“ama, ancak, fakat” ifadeleriyle “ya da, veya” ifadeleri birbirlerinin yerine kullanılabilir.

● Bisiklete **ya da** kaykaya binelim.

● Bisiklete **veya** kaykaya binelim.

● Çantayı çok begendim **ancak** alamam.

● Çantayı çok begendim **fakat** alamam.

ETKİNLİK: FARKLI DÜŞÜNMEYE YÖNLENDİREN İFADELER

Aşağıdaki cümleleri uygun ifade ile aynı renge boyayarak tamamlayalım.

1 Resim yapacaktım fakat yaptım. yapamadım.

2 Bisiklete binecektik ancak binemedik bindik.

3 Sınava çalıştım ama başarılı oldum. başarılı olamadım.

4 Kardan adam yapmayı çok istedi ancak yaptı. yapamadı.

5 O kitabı almayı çok istedim ancak param yetmedi. aldım.

6 Her gece masal ya da hikâye dinlerdi. hikâye dinlemezdi.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) “Bitirmek için çok uğraştı bitiremedi.” cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) ama B) veya
C) bu yüzden

2) “Odasında müzik dinliyor dans ediyordu.” cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelemez?

- A) ancak B) veya
C) ya da

3) “..... ancak işe geç kaldım.” cümlesinin başına aşağıdakilerden hangisi gelemez?

- A) Sabah erkenden kalktım
B) Çok hızlı hazırlandım
C) Onunla okulda buluşacaktım

4)

Onunla sinemaya ya da tiyatroya gideceğim.

Aşağıdaki çocuklardan hangisinin cümlesi Zafer’in cümlesiyle aynı anlamdadır?

A)

Onunla sinemaya gidebilirim ancak tiyatroya gidemem.

B)

Onunla sinemaya veya tiyatroya gideceğim.

C)

Onunla ne sinemaya ne de tiyatroya gideceğim.

5)

“Bahçeye çıkıp arkadaşlarıyla oyun oynayacaktı ancak ödevini bitiremedi.” cümlesinde altı çizili sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisi gelebilir?

- A) ama B) çünkü
C) ya da

6) “İyi kötü kafasını sokacak bir ev arıyordu.” cümlesindeki noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelemez?

- A) ya da B) fakat
C) veya

7) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlerden hangisine “veya” sözcüğü yazılamaz?

- A) Çok çaba gösterdi bitiremedi.
B) Bugün yarın burada olacakmış.
C) Basketbol futbol oynayalım.

8) “Elbise çok güzel pahalı.” cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümle anlamlı olmaz?

- A) fakat B) ancak
C) veya

9) Aşağıda verilen cümlelerin hangisinde noktalı yere “fakat” sözcüğü yazılmalıdır?

- A) Doğum gününe bütün arkadaşlarını çağırmadı annesi öyle istedi.
B) Çok çalıştı sınavdan iyi not alamadı.
C) Bisiklete binmek annesinden izin aldı.

10) “Hava güzeldi ama oynayacak kimse yoktu.” cümlesinde altı çizili sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisi gelemez?

- A) ancak B) ya da
C) fakat

11) “Süt ya da” cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile devam ettirilemez?

- A) çay içelim.
B) kurabiye yiyelim.
C) meyve suyu alalım.

DESTEKLEYİCİ VE AÇIKLAYICI İFADELER

Kurallar önemlidir. Özellikle trafik kuralları can güvenliğimiz için daha da önemlidir.

Anlattığımız konunun daha iyi anlaşılması için örnekler veririz. Yazılarımızda açıklayıcı ve destekleyici örnekler verirken “örneğin, örnek olarak, açıklamak gerekirse, yani, başka bir deyişle açıkcası, hatta, özellikle, gibi, açıklamak gerekirse” ifadelerini kullanırız.

Okuduğum ve çok beğendiğim kitapları biraz zaman geçtikten sonra tekrar okurum. **Örneğin**, “Bir Şeftali Bin Şeftali# adlı kitabı dün tekrar okumaya başladım.

ETKİNLİK: DESTEKLEYİCİ VE AÇIKLAYICI İFADELER

Aşağıda numaralandırılmış olarak verilen ifadeleri ilgili oldukları açıklayıcı ifadelerle eşleştirelim.

Spor yapmaya ısınma hareketleriyle başlamalıyız.

1

a

Yani ne çok yüksek ne de çok alçak sesle konuşmamalıyız.

Konuşurken sesimizin tonunu iyi ayarlamalıyız.

2

b

Örneğin; tavuğun yumurtasından, arının balından, atın gücünde, köpeğin dostluğundan faydalanırız.

Hayvanların insanlara çok fazla yararı vardır.

3

c

Özellikle yaşlılar, çocuklar ve tansiyon hastaları buna daha da dikkat etmelidir.

Çok sıcak yaz günlerinde öğle saatlerinde dışarıya çıkmamalıyız.

4

d

Açıkçası dengeli beslenenler daha az hastalanır ve daha sağlıklıdır.

Sağlıklı olmakla dengeli beslenme arasında sıkı bir ilişki vardır.

5

e

Başka bir deyişle ısınma hareketleri kaslarımızı esnetir. Yani kaslarımız ağrımaz.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) “Ailemi yani annemi, babamı, ablamı ve kardeşimi çok fazla seviyorum.” cümlesinde geçen açıklayıcı ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) yani B) ve
C) çok fazla

2) “Limon, mandalina, portakal besinler C vitamini açısından zengin besinlerdir.” cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi yazılabilir?

- A) örneğin B) gibi
C) açıkçası

3) “..... özellikle Diyarbakır’da çok fazla yetiştirilir.” cümlesinin başına aşağıdakilerden hangisi yazılabilir?

- A) Fındık Karadeniz Bölgesinde çok fazla yetiştirilir
B) Yağmur Karadeniz Bölgesinde
C) Karpuz Güneydoğu Anadolu Bölgesinde

4) “Kışın bizi soğuktan koruyan giyeceklere örnek olarak # cümlesini aşağıdakilerden hangisiyle devam ettirmek uygun olur?

- A) gömlek, tişört ve şortu verebiliriz.
B) kazak, hırka, atkı, palto ve bereyi verebiliriz.
C) şapka, güneş gözlüğü ve atkıyı verebiliriz.

5) “İsteklerimiz, ihtiyaçlarımızın önüne geçmemelidir önce ihtiyaçlarımızı, sonra da isteklerimizi karşılamalıyız.”

Yukarıda verilen cümlede noktalı yere aşağıdakilerden hangisinin yazılması uygundur?

- A) örnek olarak B) veya
C) yani

6) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde destekleyici ve açıklayıcı bir ifade kullanılmıştır?

- A) Televizyon en yaygın kullanılan kitle iletişim araçlarından biridir.
- B) Temizliği hafta sonları yani cumartesi ve pazar günleri yaparız.
- C) Yanıma şemsiye aldım çünkü hava bulutlu ve yağmur yağabilir.

7) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere “örneğin” yazmak uygun olmaz?

- A) Sokaklarda oynamak tehlikeli olabilir oyun oynamak için başka yerleri seçmeliyiz park ve bahçelerde oynayabiliriz.
- B) Hayvanların bir çok yararı vardır hayvanların etinden, sütünden, gücünden ve dostluğundan yararlanırsınız.
- C) Bugün akşam erkenden uyuyacağım bütün gün koşturmak beni çok fazla yordu.

8) “Deprem, sel, erozyon, çığ olaylar Türkiye’de görülen doğal afetlerdir.”

Yukarıda verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) hatta
- B) gibi
- C) açıkçası

9) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde destekleyici ve açıklayıcı bir ifade kullanılmamıştır?

- A) Tatillerde özellikle yaz tatilinde uzun yolculuklar yapmayı çok severim.
- B) Matematik sınavından iyi not aldım açıkçası bu kadar iyi bir not beklemiyordum.
- C) Sabah erkenden kalkıp yürüyüş yapmayı ve eve dönerken fırına uğrayıp sıcak ekmek almayı seviyorum.

DUYGUSAL VE ABARTILI İFADELER

Dikkat çekmek, meraklandırmak ya da güldürmek için abartılı ifadeler kullanırız.

Aşağıda verilen abartılı ifadeleri inceleyelim.

Ödev o kadar kolaydı ki bir saniye de bitirdim.

Bir ödevin bir saniye gibi kısa bir sürede bitmesi mümkün mü?

Dondurmasını yere düşürünce göz yaşları sel oldu.

Ya gerçekten o kadar çok mu ağladı?

Göz yaşlarımızın sel olması mümkün mü?

11

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde abartılı bir anlatım vardır?

- A) Dedesiyle birlikte yürümeye başladı.
- B) Sana yalan söylememeni bin defa söyledim.
- C) Annesinin doğum gününde aldığı bisiklete çok sevindi.

2) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde abartılı bir anlatım vardır?

- A) O kadar hızlı hazırlandı ki bir saniye sonra dışarıdaydı.
- B) Annesinin ona olan sevgisi bakışlarından belliydi.
- C) Odasını o kadar çok dağıtmıştı ki altını üstüne getirmişti.

3) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde duygusal bir anlatım vardır?

- A) Mutfakta dağ gibi bulaşık vardı.
- B) Annemi ve babamı dünyalar kadar seviyorum.
- C) Arkadaşını karşısında görünce çok sevindi.

4) Aşağıdaki tümcelerin hangisinde abartılı bir ifade vardır?

- A) Ağrı Dağı Türkiye'nin en yüksek dağıdır.
- B) Annesi yemeği o kadar lezzetli yapmıştı ki parmaklarını yedi.
- C) Yanında şemsiyesi olmadığı için yağmurda ıslandı.

5) Aşağıdaki tümcelerin hangisinde duygusal bir ifade vardır?

- A) Bu elbiseyi almaya parası yetmedi.
- B) Küçük kuşun halini görünce çok üzüldü.
- C) Sınav notu beklediği gibi değildi.

6)

Can'ın bana kızması-
na çok üzüldüm. Dün-
yada hiç bir şey beni
bu kadar çok üzemez.

Dila'nın konuşmasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Can'a olan duygusunu abartılı bir şekilde anlatmıştır.
- B) Can'a küsmüştür ve bir daha barışmamaya karar vermiştir.
- C) Arkadaşı Can'ın kendisinden özür dilemesini istemektedir.

7) Aşağıda yer alan çocuklardan hangisinin konuşmasında bir duygu vardır?

A)

Fatih nefes nefe-
se sınıfa girdi.

B)

Kemal basketbol
oynamaya gitti.

C)

Ada'yı sınıfta gö-
remeyince çok en-
dişelendim.

8) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde abartılı bir anlatım vardır?

- A) Seni karşımda görünce elim ayağım birbirine dolaştı.
- B) Bir karış boyuyla her türlü işin altından kalkıyordu.
- C) Hemencecik ödevlerini yaptı ve arkadaşlarıyla oyun oynamaya gitti.

ÖZETLEYEN VE SONUÇ BİLDİREN İFADELER

Naz'a doğum günü hediyesi almak için alışveriş merkezindeki tüm mağazalara gittik kısacası çok yorulduk. Sonuçta onun seveceği bir hediye bulduk.

Duygu ve düşüncelerimizi, okuduğumuz bir kitabı, izlediğimiz bir filmi, gördüğümüz bir olayı veya bir konu hakkındaki fikirlerimizi anlatırken özetleyen ifadeler kullanırız.

Anlattıklarımızı sonuca bağlamak için ise sonuç bildiren ifadeleri kullanırız. Özet bildiren ifadeler; "özet olarak, kısacası, özetle", sonuç bildiren ifadeler ise; "son olarak, sonuç olarak" gibi ifadelerdir.

ETKİNLİK: ÖZETLEYEN VE SONUÇ BİLDİREN İFADELER

Aşağıda boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle tamamlayalım.

Sonunda

Kısacası

Özetle

Böylece

Özet olarak

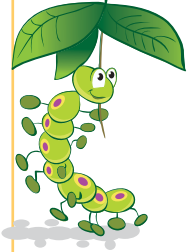
1

Sabah erkenden kalktım. Kahvaltımı yaptıktan sonra servise bindim ve okula gittim. Okulda her zamanki gibiydi. Okul sonrası eve geldim. Annem kapıyı her zamanki gibi gülümseyerek açtı. Bir şeyler atıştırdıktan sonra ödevlerimi yaptım. Biraz kitap okudum ve erkenden uyudum. bugün de diğer günler gibiydi.

2

Küçük tırtıl uçan kuşları görünce uçmak istedi. Bulunduğu yaprağın üzerinde önce karnını doyurdu. Karnı doyan küçük tırtıl yaprağın üzerinde kıvrılıp uyumaya karar verdi. Etrafını kozayla ören küçük tırtıl uzun bir uykuya daldı. Uyandığında bir kelebeğe dönüştüğünü gördü. küçük tırtıl hayallerine kavuşmuştu ve artık uçabiliyordu.

3

Öğretmenlerinin verdiği projeyi tamamlamak için çok uğraştılar. Gereken her türlü çabayı gösterdiler. projeyi tamamlayamadılar.

4

Öğrendiğimiz konuları tekrar etmek öğrendiğimiz konuyu pekiştirmemizi sağlar. tekrar unutmayı zorlaştırırken hatırlamayı kolaylaştırır.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) Aşağıdaki cümlelerden hangisi sonuç bildiren bir cümledir?

- A) Ağaçlar yeşermeye başlamış, hayvanlar kış uykusundan uyanmıştı. Sonuçta bahar gelmişti.
- B) Akşam yemeğine sevdiği arkadaşlarını yani, Ece'yi, Eda'yu, Zeynep ve Duru'yu çağırmıştı.
- C) Öğretmenimizin anlattıklarını özetleyecek olursak dengeli beslenme önemlidir.

2)

Özellikle aldığımız ürünün üretim tarihine bakmak önemlidir. Kısacası aldığımız ürünün son kullanma tarihine bakmalı ve öyle almalıyız.

Yukarıdaki anlatımda özet bildiren ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) önemlidir B) özellikle
- C) kısacası

3) Hangisinin cümlesinde özet bildiren bir ifade vardır?

- A) Sonuçta anne ve babasından istediği izni almayı başardı.
- B) Kısacası yağmura yakalanmak istemiyorsanız yanınızda şemsiye bulundurun.
- C) Sonuç olarak anne ve babasıyla birlikte zaman geçirmeyi seviyordu.

4) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sonuç bildiren bir ifade kullanılmıştır?

- A) Kısacası Atatürk Türkiye Cumhuriyetinin gelişmesi için birçok yenilik yapmıştır.
- B) Zübeyde Hanım'ın isteğini yerine getiren Ali Rıza Bey, sonuçta küçük Mustafa'yu Şemsi Efendi ilkokuluna kaydettirmişti.
- C) Özetleyecek olursak Kurtuluş Savaşı Atatürk ve Türk halkının inancıyla kazanılmıştır.

İLKOKUL 3. SINIF ÖĞRENCİLERİ İÇİN

Türkçe

3

6. FASİKÜL

(Noktalama İşaretleri - Yazım Kuralları)

- Noktalama İşaretleri.....2
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum7
- Yazım Kuralları10
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum13
- "de"nin ve "ki"nin Yazılışı.....15
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum16

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Yazıda okumayı ve anlamayı kolaylaştıran işaretlere **noktalama işaretleri** denir. Noktalama işaretleri doğru kullanılmış bir metin, daha kolay okunur ve anlaşılır. Nokta, virgül, soru işareti, ünlem işareti, kesme işareti noktalama işaretlerinden bazılarıdır.

Yazdığınız yazının kolay anlaşılmasını ve okunmasını istiyorsanız noktalama işaretlerini unutmayın!

Nokta

Şimdi geelim noktanın kullanıldığı yerlere;

- Tamamlanmış cümlelerin sonuna nokta konulur.
Her sabah güne kahvaltıyla başlarım.
- Tarihlerde ayı rakamla yazarken gün, ay ve yıl arasına nokta konulur.
15. 05. 2004 tarihinde dünyaya geldim.
- Nokta sayının sağında yer alıyorsa sıra bildirir.
Bu sene 3. sınıfa gidiyorum.
- Bazı kısaltmalardan sonra nokta kullanılır.
Biz, Atatürk Cad. Nu: 52'de oturuyoruz.

Virgül

Bu çalışmayı; ben, Fatih, Suna, Ali, Mert ve Buğra yapacağız.

Asya, Doğa, Ada, İdil, Eylül ve Can da başka bir çalışma hazırlayacaklar.

Çalışma için, kâğıt, makas, boya kalemleri ve yapıştırıcıya ihtiyacımız var.

Virgülün görevlerinin neler olduğunu biliyor musunuz? Haydi, birlikte öğrenelim.

- Cümlede sıralanmış eş görevli sözcük ve sözcük gruplarının arasına konulur.
Annem, babam, ablam, kardeşim ve ben parkta oyun oynadık.
- Mektup ve kutlama kartlarında hitap sözlerinden sonra kullanılır.
Sevgili Babacığım,
- Uzun cümlelerde işi yapan kişiden sonra kullanılır.
Bengü, bulaşıkları yıkarken annesine yardım etti.

Soru İşareti

Aradığımız kaynak kitabı bulmama yardımcı olur musunuz?

Şimdi beni çok dikkatli dinle.

Soru işaretinin görevlerini biliyor musunuz?

- Soru anlamı taşıyan cümlelerin sonuna soru işareti konulur.
Bize kitap okur musun? Neden gelmedin?

Ünlem

Eyvah, kurt kapıya dayandı!

Yaşasın! Kapıyı açmayı başardım.

Şimdi de ünlemin kullanıldığı yerleri öğrenelim.

- Sevinç, şaşırma, korku, üzüntü, öfke, uyarı anlatan cümlelerin sonunda kullanılır.
“Yaşasın! Ben kazandım.” “Yaşasın, ben kazandım!”

İki Nokta

Doğa örnek verilecek cümlelerin sonuna iki nokta koymuş

Vücudumuz üç bölümden oluşur: Baş, gövde, kollar ve bacaklar.

- Kendisinden sonra açıklama yapılacak cümlelerin sonuna iki nokta konulur.
Öğrenim hayatımın en önemli olayları şunlardır: Askeri liseyi kazanmam, İstanbul'a gitmem.

Tırnak İşareti ‘ ’

- Başka bir kişiden veya yazıdan olduğu gibi alınan sözler tırnak içine alınır. Atatürk, “Ne mutlu Türk’üm diyene!” demiştir.

Kısa Çizgi -

Aradığım kitabı okul kütüphanesinde buldum.

Aslında hepimiz kullanıyoruz onu. Nerede mi? İnceleyelim ve öğrenelim.

- Satır sonuna sığmayan sözcükleri ayırmada kullanılır. Onu günlerce aramış fakat bir türlü bulamamıştı.
- Sözcükleri hecelerine ayırmak için kısa çizgi kullanırız. A - ta - türk, Ar - ka - daş - lık

Kesme İşareti ’

Atatürk’ü çok seviyoruz.

Haydi! Kesme işaretinin kullanıldığı yerleri öğrenelim.

- Özel adlara gelen ekleri kesme işareti ile ayırırız. Eylül’ün annesinin adı Ayfer’dir.
- Kısaltmalara gelen ekleri ayırmak için kesme işareti kullanırız. İlk TBMM’yi çok merak ediyorum.
- Sayılara gelen ekleri ayırmak için kesme işareti kullanılır. 15 Mayıs 2015’te doğmuş.

Eğik Çizgi

Yazdığınız mektubun gönderdiğiniz adrese ulaşmasını istiyorsanız, adresi mutlaka doğru yazmalısınız.

Eğik çizgi mi nerelerde kullanılır?

- Adreslerde apartman numarası ile daire numarası arasına konulur.
Beyaz Sok. Nu: 54 / 13
- Adreslerde semt ile şehir arasında kullanılır.
Karanfil Mah. Beyaz Sok. Nu: 54 / 13
Bakırköy / İSTANBUL

ETKİNLİK: NOKTALAMA İŞARETLERİ

Noktalama işaretlerini, kendisiyle ilişkili olan açıklama ile aynı renge boyayarak eşleştirelim.

Nokta

1. Soru bildiren tümcelerın sonuna konulur.

Kesme İşareti

2. Bir sayının sağında yer alıyorsa sıra bildirir.

Ünlem İşareti

3. Eş görevli sözcükleri birbirinden ayırır.

Soru İşareti

4. Sevinç, üzüntü, korku bildiren tümcelerın sonunda konulur.

Virgül

5. Özel isimlere gelen ekler onunla ayrılır.

Tırnak İşareti

6. Kendisinden sonra örnek verilecek cümleın sonuna konulur.

İki Nokta

7. Başka bir kişiden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözlerde kullanılır.

Kazanım Sıralı Etkinlikler: (Sy. 33 - 34) uygulanabilir.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

- 1) Tarihlerin yazımında gün, ay ve yıl belirten sayıların arasına aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi konulmalıdır?

A) nokta B) virgül
C) kısa çizgi

- 2) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna farklı bir noktalama işareti konulmalıdır?

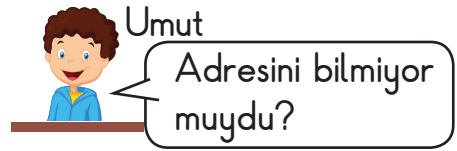
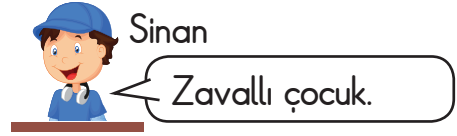
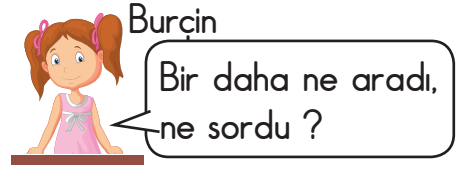
A) Kendisine neden böyle davrandığını anlayamadı
B) Benden ne istediğini bir türlü söylemedi
C) Bu akşam birlikte tiyatroya gidelim mi

- 3) Öğretmen() Türkçe dersinde Doğa() ya sorular sordu()

Yukarıdaki cümlede eksik noktalama işaretleri aşağıdakilerden hangisidir?

A) (,), ('), (.)
B) (,), (.), (?)
C) (.), (,), (!)

4)

Yukarıdaki öğrencilerden hangisi tümcesinin sonuna doğru noktalama işaretini koymuştur?

A) Burçin B) Sinan
C) Umut

- 5) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna ünlem işareti konulmalıdır?

A) Sorumluluklarını her zaman yerine getirdi
B) Vah vah, minik kedicik nasıl da üşümüş
C) Ödevlerini yapmaya ne zaman başlayacaksın

- 6) Annemi () babamı () kardeşimi çok seviyorum () Onlar olmasaydı ne yapardım ()

Yukarıdaki paragrafta () bulunan yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi gelmelidir?

- A) (.) (,) (.) (?)
B) (,) (,) (.) (?)
C) (,) (,) (.) (.)

- 7) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna nokta konulmalıdır?

- A) Tüh! Yemeği yaktım
B) Eyvah, okula geç kaldım
C) Sinemaya mı gidiyorsun

8)

Yukarıdaki hitap sözcüğünden sonra aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi gelmelidir?

- A) nokta
B) virgül
C) kesme işareti

- 9) Aşağıdaki çocuklardan hangisi cümlesini yazarken noktalama işaretlerini yanlış kullanmıştır?

- 10) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti getirilmelidir?

- A) Sorumluluklarını her zaman yerine getirdi
B) Zavallı köpek nasıl da acıkmış
C) Ödevlerini yapmaya ne zaman başlayacaksın

11)

Hava durumuna göre
Ankarada kar yağışı
birkaç gün daha de-
vam edecekmış.

Neşe, noktalama işaretlerinden hangisini kullanmayı unutmuştur?

- A) "Ankara# sözcüğünden sonra kesme işaretini kullanmamıştır.
- B) "durumu" sözcüğünden sonra virgülü kullanmamıştır.
- C) "edecekmış" sözcüğünden sonra soru işaretini kullanmamıştır.

12) "Ağaçlık" sözcüğü satır sonuna sığmadığında nasıl bölünür?

- A) A-
ğaçlık B) Ağaç-
lık
- C) Ağ-
açlık

13) Aşağıdaki tarih yazımlarından hangisi doğrudur?

- A) 12.02.2015
- B) 12:02:2015
- C) 12,02,2015

14) Aşağıdaki cümlelerden hangisinde kesme işareti (') yanlış kullanılmıştır?

- A) Canın en iyi arkadaşı Esen'dir.
- B) İtalyanın başkent'i Roma'dır.
- C) Yaz tatilinde İzmir'e gideceğiz.

15) "Yaşasın, dayım geliyor" cümlesinin sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir?

- A) nokta (.)
- B) soru işareti (?)
- C) ünlem işareti (!)

16) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti gelmelidir?

- A) Bize neden gelmediğini bilmiyorum
- B) Bana çok mu kızdın
- C) Neden kızdığını anlamaya çalışıyorum

YAZIM KURALLARI

"Yanlış mı yazılır yoksa
\$Yalrış" mı?

Bunu öğrenmenin en
kolay yolu yazım kı-
lavuzuna bakmaktır.

Dilimizdeki sözcüklerin onu kullananlar tarafından doğru yazılıp söylenmesi gerekir. Bunu sağlayan kurallara **yazım (imla) kuralları** denir.

Yazımından emin olmadığımız sözcüklerin doğru yazılışını yazım (imla) kıla-
vuzundan öğrenebiliriz.

BÜYÜK HARFLERİN KULLANILDIĞI YERLER

Aşağıdaki cümlelerde olduğu gibi bütün cümlelerin **ilk harfi büyük** yazılır.

● Kış en sevdiğim mevsimdir.

● Ödevlerimi hala bitiremedim.

Kurum ve kuruluş adlarının tüm sözcükleri büyük harfle başlar. Gelen ekler ayrılmaz.

● Atatürk Kültür Merkezi

● Milli Eğitim Bakanlığı

Hitap sözcükleri büyük harfle başlar.

● Sevgili Arkadaşım,

Adreslerde tüm sözcükler büyük harfle başlar.

● Tunç Mah. Yıldız Sok. Nu: 1 5/4 Çankaya / Ankara

Aşağıda verilen cümlelerde olduğu gibi **özel adların** ilk harfi büyük yazılır.

- Anneannemi ziyaret etmek için İzmir'e gittik.
- Köpeğimize "Dost" adını vermeye karar verdik.

29 EKİM

Cumhuriyet Bayramı
Geldi bize ne mutlu!
Bayraklarla donattık,
Güzel okulumuzu.

Ali PÜSKÜLLÜOĞLU

Şiiri incelediğimizde, dizelerin ilk harfinin büyük yazıldığını fark ettiniz mi?
"Cumhuriyet Bayramı" da büyük harfle yazılmıştır. Çünkü "Cumhuriyet Bayramı" özel addır.

Renklerin Ülkesi
RENKLERİN ÜLKESİ

Yazıların başlıkları yazılırken ya sözcüklerin ilk harfleri ya da bütün sözcükler büyük harfle yazılır.

Güneş ile Ay
GÜNEŞ İLE AY

Başlıklarda "ve, ile" gibi sözcükler yandaki gibi yazılır.

Belirli bir tarih bildiren **ay ve gün adlarının** ilk harfleri büyük yazılır. Belirli bir tarih belirtilmemişse ay ve gün adlarının ilk harfi küçük harfle yazılır.

- Okullar 13 Eylül Pazartesi günü açılacak.
- Ankara'ya eylül ayında geri döneceğiz.

ETKİNLİK: YAZIM KURALLARI

Aşağıda yanlış yazılmış kelimelerin doğrusunu karşılarına yazalım.

YANLIŞ	DOĞRU	YANLIŞ	DOĞRU
1 film	film	9 bir kaç	
2 herkez		10 eşortman	
3 tiren		11 şöför	
4 altıüzüç		12 kıravat	
5 gelicek		13 hiçkimse	
6 alıyo		14 herşey	
7 Ankara'lı		15 tesbih	
8 bir çok		16 hergün	

Aşağıda verilen cümlelerde yazım yanlışını düzeltmek için yapılması gerekeni örnekteki gibi yanına yazarak gösterelim.

1 27 haziran 1981 yılında Almanya'ya gitti.

Haziran

2 Ankaradan İzmire doğru yola çıktılar.

.....

3 Annem bana "küçük kara balık" adlı kitabı almış.

.....

4 15 Eylül 2015 pazartesi günü okullar açılacak.

.....

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmamıştır?

- A) Köpeği minoşu veterinere götürdüler.
- B) Meryem Teyzem dün gece bizde kaldı.
- C) Ayça ablası Aylin'e güzel bir toka aldı.

2) Aşağıdaki verilen sözcüklerden hangisinin yazımı doğrudur?

- A) Perşembe
- B) Tiren
- C) herkez

3) Aşağıdaki cümlelerde altı çizgili sözcüklerin hangisinin yazımı doğrudur?

- A) Yarın birlikte film izleyeceğiz.
- B) Yemeği mutvak masasına hazırladı.
- C) Evde kirbit kalmamıştı.

4) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışlığı yapılmamıştır?

- A) Eşortmanlarını giyip dışarıya çıktı.
- B) İşlem sonucunu üçyüzyirmibeş buldu.
- C) Bahçede yalnız Ayşe kalmıştı.

5) Aşağıdaki özel isimlerden hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) Ayşe'ler
- B) Atatürkçü
- C) Türkler

6) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımı doğrudur?

- A) Sevgi'nin yeşil gözleri, simsiyah kiprikleri vardı.
- B) Bir kutu kipriti mangal yakmak için kullandı.
- C) Merdivenlerden inerken dikkat etmeliyiz.

7) Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) sipor B) trafik
C) kroki

8) Aşağıda verilen başlıklardan hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) Kurt ile Keçi Yavruları
B) KURT İLE KEÇİ YAVRULARI
C) KURT ile KEÇİ YAVRULARI

9) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmamıştır?

- A) Arkadaşı güle bir demet gül almıştı.
B) Tatil için Ayvalık'a gittiler.
C) Türkiye'nin başkenti Ankaradır.

10) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özel adların yazımıyla ilgili hata yapılmıştır?

- A) Elifler Ankara'da yaşıyorlar.
B) Hem İngilizce hem de Almanca biliyor.
C) Kedisi mavişi veterinere götürdü.

11) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi cümlelerin her yerinde büyük harfle başlar?

- A) Gül B) Antalya
C) Cuma

12) Her çarşanba erkenden uyanır, eşofmanlarını giyer ve spor yapar.

Yukarıda verilen cümlede altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3

“de” Sözcüğü ve “-de” Ekinin Yazılışı

Sözcük Olan “de”

Ben de seninle gelebilir miyim?

Ali hem yaramaz hem de zeki.

Yukarıda verilen cümlelerde “de” sözcük durumunda olup sözcükten ayrı yazılır. Sözcük olan “de” cümleden çıkarıldığında cümlelerin anlamı bozulmaz.

Ek Olan “-de”

Kalemim evde kalmış.

Sınıfta oyun oynadık.

Ek olan “-de” sözcüğe bitişik yazılır. Eklendiği sözcüğe göre “-da, -te, -ta” şeklinde olabilir. “-de” eki sözcüğe “içinde, üstünde vb.” anlamı katar. Ek olan “-de” cümleden çıkarıldığında cümlelerin anlamı bozulur.

“ki” Sözcüğü ve “-ki” Ekinin Yazılışı

“ki” Sözcüğünün Yazılışı

O kadar hızlı koştu ki yarışmayı birinci tamamladı.

“ki” sözcüğü yukarıda iki cümleyi birbirine bağlamıştır. Bu nedenle yazılır. Sözcük olan “ki” ye “ki bağlacı” da denir. Sözcük olan “ki” cümleden çıkarıldığında cümlelerin anlamı bozulmaz.

“-ki” Ekinin Yazılışı

Sendeki kalem benim. (Sende bulunan)

Onunki, benim kalemimden yeni. (Onda bulunan)

“-ki” eki eklendiği sözcüğe bitişik yazılır. “-ki” eki sözcüğe ya “bulunma” anlamı katar ya da bir varlığın adının yerine kullanılır. “-ki” eki cümleden çıkarıldığında, cümlelerin anlamı bozulur.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayrı yazılması gereken “ki” bitişik yazılmıştır?

- A) Balkondaki çocuklardan biri benim oğlum.
- B) Anladımki seni çok üzmüşüm.
- C) Bahçedeki salıncakta sallanıyor.

2) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “de” yanlış yazılmıştır?

- A) Bu elmayı da paylaşalım.
- B) Saat yedide eve geldi.
- C) Bu kalemide çok beğendim.

3) “Bize gelmedik₁i onunla birlikte bende₂ geleyim. İstersen sen de₃ arayıp nerede olduğunu sorabilirsin.”

Yukarıda verilen paragrafta altı çizili olan “de” ve “ki” lerden hangisi yanlış yazılmıştır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3

4) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayrı yazılması gereken “de” bitişik yazılmıştır?

- A) Evde bir koşuşturmaca vardı.
- B) Üniversitede okumaya karar verdi.
- C) Sende bizimle gel.

5) Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki “ki” ayrı yazılmalıdır?

- A) Ormandaki ağaçlar ne güzel.
- B) Çabuk gelki gidelim.
- C) Onunki daha yeni.

6) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Seni de çağırarak.
- B) Ödevlerini evde unutmuş.
- C) Bahçe de oyun oynadık.

7) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Sende benim gibi mi düşünüyorsun?
- B) Gözleri de çok güzel.
- C) Bu bölgede elma yetişmez.

Türkçe

3

7. FASİKÜL

(5N1K - Olayların Oluş Sırası - Metnin Bölümleri)

- 5N1K.....2
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum5
- Olayların Oluş Sırası7
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum9
- Metnin Bölümleri11
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum14

5N1K

Bu, benim en sevdiğim kitaptır?

Kitabı **kim** yazmış? **Ne** zaman yazmış? Kitabı **nere**den aldın? **Niçin** en sevdiğin kitap? Kitabı **nasıl** buldun? Kitapta **ne** anlatılıyor?

Okuduklarımızı ve dinlediklerimizi daha iyi anlamak için sorular sorarız. İdil'in sorduğu sorularda olduğu gibi 5 tane N, 1 tane de K harfiyle başlayan sorulara **5N1K** soruları denir.

5N1K

1

Ne?

2

Nasıl?

3

Nerede?

4

Ne zaman?

5

Niçin? Neden?

1

Kim?

Aşağıdaki cevaplarda altı çizili sözcüğün sorusunu bularak eşleştirelim.

Ona yeni bir çanta aldık.
Hafta sonu bize gelecek.
Kitabı Fatih Tolga yazmış.
Ankara'da yaşıyor.
Geç geleceği için aradı.
Koşarak bahçeye çıktı.

Kim?
Ne?
Nasıl?
Neden? / Niçin?
Ne zaman?
Nerede?

ETKİNLİK: 5N1K

Aşağıdaki metni dikkatlice okuyalım. Metinle ilgili 5N1K sorularını yanıtlalım.

Mustafa Kemal savaş alanında atıyla dolaşıyordu. Ayağı üzengiden kayınca attan düştü. Kaburga kemikleri zedelenen Mustafa Kemal, alçılar içinde yatıyordu. Doktorlar, kendisinin uzun süre dinlenmesi gerektiğini dinlenmezse yaşamın tehlikeye gireceğini söylediler. Mustafa Kemal doktorlara:

— Hayır. Benim hayatımın değil, vatanımın kurulması önemlidir, diye yanıt verdi.

(Alıntı)

1 Atatürk attan **nasıl** düştü?

.....

2 Doktorlar Atatürk'e **ne** önerdiler?

.....

3 Atatürk doktorların önerisini **niçin** olumsuz karşıladı?

.....

4 Atatürk'e uzun süre dinlenmesi gerektiğini **kim** söyledi?

.....

Aşağıdaki metni dikkatlice okuyalım. Metinle ilgili 5N1 K sorularını yanıtlayalım.

NASRETTİN HOCA VE EŞEĞİ

Güzel bir yaz günü hoca eşeğini yanına alarak kasabaya turşu satmaya gitmiş. “Turşu var!# der demez eşek anırmaya başlamış.

Nasrettin Hoca ne zaman “Turşu var!# demeye kalksa eşek anırıyor ve Hoca’nın sesinin duyulmasını engelliyormuş. Nasrettin Hoca sonunda dayanamayıp eşeğine:

— Bana bak Karakaçan anırıp durma. Turşuyu sen mi satacaksın ben mi? demiş. (Alıntı)

1 Hoca turşuyu satmak için nereye gidiyor?

.....

2 Hoca turşuyu satmak için ne yapıyor?

.....

3 Karakaçan’ın sahibi kimdir?

.....

4 Hoca turşuyu ne zaman satıyor?

.....

5 Hoca eşeğine neden kızıyor?

.....

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcükler “Ne, Nerede, Nasıl, Niçin, Kim, Ne zaman?” sorularından hangilerinin cevabıdır? Noktalı yerlere yazalım.

1 Doğa koşarak sınıfa geldi.

2 Yaz tatilinde İzmir’e gidecek.

3 Eve servisle gidiyorum.

4 Okulda resim yarışması düzenlendi.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

BALIKÇIL

Bir gün balıkçıl uzun bacakları üzerinde, akarsu kenarında dolaşıyordu. Beklemek hiç hoşuna gitmiyordu fakat artık akşam da olmuştu. Beğenmezdi öyle basit yemekleri. Kendi kendine:

“Sazana mı kaldı benim gibi kuşların beyi?”

O böyle düşünürken, sazan da ortalıktan kayboldu. Bir kaya balığı belirdi, suda. Balıkçıl burun bükte.

“Bu adi balığa mı kaldım? Onunla nasıl doyarım? Yerimden bile kıpırdamam.” dedi.

Kaya balığı da suyun içinde kaybolup gitti. Suda tek balık bile kalmamıştı. Balıkçılın karnı iyice acıkmıştı. Ne bulsa yiyecekti. Her balığa kendince bir kusur bulan balıkçıl, o günü aç karnına geçirdi. O günden sonra yiyecek seçmemeyi, elindekiyle yetinmeyi öğrendi.

Elimizdeki fırsatları küçük görmemeli ve iyi değerlendirmeliyiz.

(Alıntı)

1, 2, 3 ve 4. soruları metne göre yanıtlayalım.

1) Balıkçıl nedir?

- A) Bir kuştur.
- B) Bir balıktır.
- C) Bir kaplumbağadır.

2) Balıkçıl avlanmaya ne zaman çıktı?

- A) Sabah
- B) Öğlen
- C) Akşam

3) Balıkçıl nerede dolaşıyor?

- A) Deniz kenarında
- B) Akarsu kenarında
- C) Kumsalda

4) Balıkçıl neden aç kaldı?

- A) Yiyecek bulamadığı için
- B) Balıkları beğenmediği için
- C) Yemeğini paylaştığı için

5) "Demet, evlerinin karşısındaki fırından üç tane ekmek aldı." cümlesine göre aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Kim? B) Nasıl?
C) Nereden?

6) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "Ne zaman?" sorusunun yanıtı yoktur?

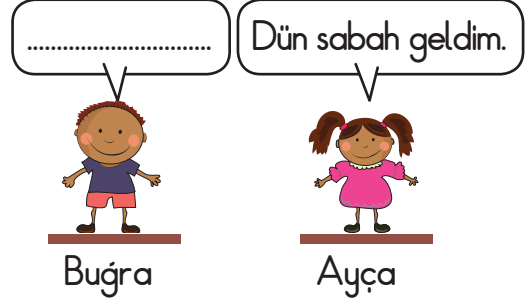
- A) Zamanında uyanamadığı için geç kaldı.
B) Pinar dün akşam ödevlerin bir kısmını bitirdi.
C) Bu yaz İstanbul'a gitmeyi planlıyorum.

7) Çocuklar hayal ettikleri dünyayı çizerek anlatırlar.

Cümlesiyle ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabını veremeyiz?

- A) Kim hayal ettiği dünyayı çizerek anlatır?
B) Çocuklar hayal ettikleri dünyayı nasıl anlatır?
C) Çocuklar hayal ettikleri dünyayı ne zaman anlatır?

8)

Ayça'nın verdiği cevaba göre, Buğra, Ayça'ya aşağıdaki sorulardan hangisini sormuştur?

- A) Ankara'ya ne zaman geldin?
B) İstanbul'a ne zaman gideceksin?
C) Ankara'ya niçin geldin?

9)

Simay....., on sayfa kitap okudu. Cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelirse "Nerede?" sorusunun cevabı olur?

- A) annesiyle B) dün akşam
C) kütüphanede

10)

Babam dün akşam eve geç geldi. Yukarıdaki cümleye göre aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Kim? B) Ne zaman?
C) Neden?

OLAYLARIN OLUŞ SIRASI

Dün akşam annem yemek yaparken ben de onun söylediklerini uygulayarak salata yaptım. Nasıl mı?

ETKİNLİK: OLAYLARIN OLUŞ SIRASI

Görselleri oluş sırasına göre numaralandıralım. Böylece Ayla'nın nasıl salata yaptığını öğrenebiliriz.

Olayları oluş sırasına göre anlatmalıyız. Olayları anlatırken, “ilk önce, önce, sonra, daha sonra, sonunda, en sonunda” ifadelerinden uygun olanları kullanmalıyız.

ETKİNLİK: OLAYLARIN OLUŞ SIRASI

Aşağıda karışık olarak verilen görselleri önce oluş sırasına göre numaralandıralım. Sonra da sıraladığınız görselleri “ilk önce, önce, sonra, daha sonra, sonunda, en sonunda” ifadelerinden uygun olanlarını kullanarak paragraf şeklinde yazalım.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

- 1)** 1. Ellerimi ve yüzümü yıkadım.
2. Yataktan kalktım.
3. Kahvaltı yapmak için masaya oturdum.

Yukarıdaki olayları oluş sırasına göre numaralandırırsak sıralama nasıl olur?

- A) 2, 3, 1 B) 2, 1, 3
C) 3, 2, 1

- 2)** 1. Anneme ve, babama; “İyi geceler.# dedim.
2. Akşam yemeğimizi yedik.
3. Uyumak için odama geçtim.

Yukarıdaki olayları oluş sırasına göre numaralandırırsak sıralama nasıl olur?

- A) 2, 3, 1 B) 2, 1, 3
C) 3, 2, 1

- 3)** Aşağıdaki tümcelerden hangisi en son yapacağımız işi söylemektedir?

- A) Sabah ellerimi, yüzümü yıkadım.
B) Öğleden sonraki derslerimiz çok eğlenceli geçti.
C) Akşam yatmadan önce kitap okudum.

- 4)** Onur okuldan eve döndü. ellerini yıkadı. Biraz acıkmıştı bir şeyler atıştırdı. Üzerini değiştirdi. ödevlerini yaptı ve bitirdi. arkadaşlarıyla oynamak için dışarıya çıktı.

Yukarıdaki paragrafta boşluklara sırasıyla aşağıdaki sözcüklerden hangisi gelmelidir?

- A) İlk önce, en sonunda, daha sonra.
B) Sonra, önce, en sonunda.
C) İlk önce, sonra, daha sonra

5) “ sinemaya gittik.”
cümlesinde noktalı yere aşağı-
dakilerden hangisinin gelmesi
uygun olmaz?

- A) Yarın B) Dün
C) Geçen hafta

- 6) : Birden bir tavşan yuva-
sından çıktı.
 : Ormanda gezintiye çık-
mışım.
 : Beni görünce korkarak
uzaklaştı.

Yukarıdaki tümceler oluş sırası-
na göre sıralandığında sıralama
nasıl olur?

- A) , ,
B) , ,
C) , ,

7) “Önce ödevlerimi bitirdim.”
cümlesinden sonra aşağıdaki-
lerden hangisi gelmelidir?

- A) Daha sonra çantama koy-
dum.
B) Sonra hepsini dikkatlice yap-
tım.
C) En sonunda bitirdiğim ödevleri
çantama koydum.

8) Aşağıda verilen olaylar oluş
sırasına göre sıralanırsa baştan
ikinci sırada hangi olay olur?

- A) Önce kaynak kitap bulunur.
B) Daha sonra konunun olduğu
bölüm açılır.
C) Sonra içindekiler bölümünden
konu bulunur.

9) “ yeni bir okula baş-
layacak. Bu nedenle biraz edi-
şeliydi.” cümlesinde noktalı yere
aşağıdakilerden hangisinin gel-
mesi uygun olmaz?

- A) Haftaya B) Dün
C) Yarın

METNİN BÖLÜMLERİ

Bir metin üç bölümden oluşur. Şimdi hep birlikte bu bölümleri öğrenelim.

1. GİRİŞ

Metindeki kahramanlar ve olayın geçtiği yer tanıtılır.

2. GELİŞME

Anlatılan olayın nasıl sonuçlanacağını merak ettiğimiz bölümdür.

3. SONUÇ

Anlatılan olayla ilgili bütün sorularımızın cevap bulduğu bölümdür.

Şimdi de aşağıdaki örnekleri inceleyelim.

Evvel zaman içinde kalbur saman içinde, anneleri ile birlikte yüksek bir dağın üstünde yaşayan küçük bulutlar vardı. Küçük bulutlar, saklambaç oynamayı çok seviyorlardı.

Metnin giriş bölümüdür. Çünkü metindeki kahramanlar ve olayın geçtiği yer tanıtılmıştır.

Küçük bulutlar durmadan dolaşmayı çok seviyorlardı. Bunun sonucu olarak bulutlardan biri, farkında olmadan uzaklaştı. Biraz sonra bir rüzgar, küçük bulutu önüne katıp götürdü.

Metnin gelişme bölümüdür. Çünkü küçük bulutun neler yaşayacağını merak ediyoruz.

Genç bulut, yaşlı buluta teşekkür etti böylece yaşamın ne olduğunu öğrenmiş oldu.

Metnin sonuç bölümüdür. Çünkü Genç bulut, yaşamın ne olduğunu öğrenmiş oldu.

ETKİNLİK: METNİN BÖLÜMLERİ

Aşağıda numaralandırılmış bölümlerin metnin hangi bölümüne (giriş, gelişme, sonuç) ait olduğunu bularak altlarına yazalım.

Etmış etmesine ama leylek o uzun gagasıyla o tabaktan nasıl yesin? Aç kalmış tabi. Tilki de içinden kıs kıs gülmüş.

Leylek tilkinin niyetini anlamış. İçinden: “Kimsenin ettiği yanına kalmaz,” demiş.

Bir başka gün leylek tilkiyi evine davet etmiş. Tilki de sevinerek bu daveti kabul etmiş. Leyleğin evine gitmiş. Leylek çok güzel yemekler hazırlamış. Yemeklerin kokusunu duyan tilkinin ağzı sulanmış. Hemen sofraya oturmak istemiş.

Fakat masayı görünce çok şaşırmış. Çünkü yemekler ağzı dar kavanozların içindeymiş. Uzun gagalı leylek yemekleri bir güzel yemiş. Tilki ise kafasını sokamadığı için leyleği seyredip yutkunmuş.

1

Bir gün tilki ile leylek arkadaş olmuşlar. Tilki leyleği evine yemeğe davet etmiş. Yemek yaparken leyleğin uzun gagası gelmiş aklına. Bir kurnazlık düşünmüş hemen. Sonra da masayı hazırlamış. Akşam olunca leylek gelmiş. Tilki de hazırladığı çorbayı düz bir tabakta ikram etmiş.

2

Tilki kurnazlığının cezasını böyle ödemiş. Hatasını anlamış. Sessizce evinin yolunu tutmuş.

3

Aşağıdaki görselleri inceleyelim. Bu görsellerde anlatılan olayları metnin bölümlerini düşünerek öykü şeklinde yazalım.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins or other markings on the paper.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) Aşağıdakilerden hangisi bir metnin giriş cümlesi olabilir?

- A) O olaydan sonra bencillik yapmamaya karar verdi.
- B) Belgin ailesiyle o gün sabah erkenden kalkıp pikniğe gitti.
- C) O bisikleti çok istiyordu ama onu alacak parası yoktu.

2) Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

- A) Giriş bölümü - Yazarın özelliklerinin anlatıldığı bölümdür.
- B) Gelişme bölümü - Metindeki kişilerin ve olayın geçtiği yerin okura tanıtıldığı bölümdür.
- C) Sonuç bölümü - Anlatılan olayla ilgili meraklarımızın giderildiği bölümdür.

3) Günlerden bir gün, köylerden birinde, bir adamın eşiği, kuyunun birine düşmüş. Niye düşer, nasıl düşer sormayın. Eşek bu. Düşmüş işte. Hayvanak saatlerce acı içinde kıvranmış, bağırarak kendi dilinde. Sesini duyan sahibi gelip bakmış ki vaziyet kötü. Zavallı eşiği kuyunun dibinde mahzun mahzun bakınıyor. Üstelik yaralanmış. Karşılaştığı bu durumda kendini eşiği kadar zavallı hisseden adamcağız köylüleri çağırarak.

(Alıntı)

Yukarıdaki paragraf metnin hangi bölümü olabilir?

- A) Giriş
- B) Gelişme
- C) Sonuç

4) Aşağıdakilerden hangisi metnin giriş cümlesi olabilir?

- A) Aliler, bahçe içinde iki katlı şirin bir evde oturuyorlardı.
- B) Bu park, o mahallenin en güzel parkıydı.
- C) Bu yüzden yazımı çok dikkatli yazmalıydım.

- 5) “Şirin, çok eğlenceli ve güzel bir gün geçirmenin mutluluğuyla uykuya daldı.”

Yukarıdaki paragraf bir metnin hangi bölümü olabilir?

- A) Giriş B) Gelişme
C) Sonuç

- 6) Aşağıdakilerden hangisi gelişme bölümünün özelliklerinden biridir?

- A) Olayın geçtiği yerin tanıtıldığı bölümdür.
B) Metindeki kahramanların tanıtıldığı bölümdür.
C) Okurun metni okurken en çok meraklandığı bölümdür.

- 7) Aşağıdakilerden hangisi sonuç bölümünün özelliklerinden değildir?

- A) Bütün sorularımızın cevap bulduğu bölümdür.
B) Bundan sonra ne olacak diye meraklandığımız bölümdür.
C) Bize öyküdeki olayın mutlu bir sonla bittiğini bildiren bölümdür.

- 8) Doğa, annesine bir demet çiçek verip boynuna sarıldı. Bundan böyle yaşadıklarını annesiyle paylaşmaya karar verdi. Artık biliyordu ki annesi onu gerçekten çok seviyordu.

Yukarıdaki paragraf metnin hangi bölümü olabilir?

- A) Giriş B) Gelişme
C) Sonuç

- 9) Aşağıdakilerden hangisi bir metnin giriş bölümü olabilir?

- A) Pamuk, eve kendini zorla kabul ettiren, dünya güzeli bir kedi idi.
B) “Anne çabuk gel. Odamda acayip bir şey var!” diye bağırdı küçük kız. Annesi koşarak odaya girdiğinde gördüklerine inanamadı.
C) Sevgi, hediyeye çok sevindi. Arkadaşlarında görüp beğendiği çiçekli çantadan artık kendisinin de vardı.

- 10) “samanı sakla gelir zamanı”
1 2 3 4

Yukarıdaki sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmak istersek sıralama nasıl olmalıdır?

- A) 2 - 1 - 3 - 4
B) 2 - 3 - 1 - 4
C) 1 - 2 - 3 - 4

- 11) “Sınavda başarılı olamadım çok çalışmamıştım.#
yukarıdaki cümlede noktalı yere aşağıdakilerden hangisi yazılabilir?

- A) için B) çünkü
C) dolayısıyla

- 12) Beyaz bir sayfaya kendi el yazımızla yazdığımız duygu, düşünce ve isteklerimizi ifade ettiğimiz mektuplar tarihe karışmak üzere.

(Derya HİZMETLİ)

Yukarıda verilen paragraf metnin hangi bölümü olabilir?

- A) Giriş B) Gelişme
C) Sonuç

- 13) Sebep Sonuç

	Sabahları erken kalkarım.
--	---------------------------

Yukarıda verilen sonucun sebebi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Uyumayı çok severim.
B) Derslerim geç biter.
C) Sabah saatlerini severim.

- 14) “Güvercin çok yorulmuştu, bir evin çatısına kondu. Yanına gelen küçük kargayı gördü. Karganın ağzında büyükçe bir dilim peynir vardı.”
Yukarıdaki parçada kaç tane cümle vardır?

- A) 4 B) 5 C) 3

- 15) “Bahçeye gül papatya lale diktik.” cümlesinde hangi noktalama işareti eksiktir?

- A) Nokta B) Virgül
C) Soru İşareti

- 16) “Yemek fazla geldi, hepsini yiyemedim.” cümlesinde altı çizgili olan kelimenin eş anlamlısı hangisidir?

- A) İyi B) Kötü
C) Çok

Türkçe

3

8. FASİKÜL

(Hikâye Unsurları - Konu
Ana Düşünce - Ana Duygu)

- Hikâye Unsurları2
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum5
- Konu ve Ana Düşünce7
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum9
- Şiirde Ana Duygu11
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum13
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum15

HİKÂYE UNSURLARI

Dinlediğimiz ya da okuduğumuz bir hikâyede aşağıdaki soruları cevaplarsak o hikâyenin, **hikâye unsurlarını** belirlemiş oluruz.

Olay nedir?

OLAY

Olay kimin başından geçiyor?

ANA KARAKTER

Olay ne zaman yaşanıyor?

ZAMAN

Olay nerede geçiyor?

YER

TEMBEL ARI

Çalışmayı sevmeyen arı, güzel bir yaz günü miskin miskin gezinirken bir ev görmüş. Eve yaklaşıncı bir de ne görsün. Kavanoz, kavanoz reçeller... Kavanozların kapakları açık duruyor. İnsanlar bu kavanozların kapagını kapatıp kışın kullanmak üzere kilere götürüyorlarmış.

Tembel arı, sevinçle ağzı açık olan reçel dolu kavanozun içine dalmış. İştahla kendinden geçmiş bir hâlde reçeli yemeye başlamış. Kavanozun kapagının kapandığını fark etmemiş bile. Fark ettiğinde iş işten geçmiş.

(Alıntı)

ANA KARAKTER:

Tembel arı

ZAMAN:

Güzel bir yaz günü

OLAY: Tembel arının

yaşadıkları

YER: Ev

ETKİNLİK: HİKÂYE UNSURLARI

Aşağıda verilen hikâyeleri okuyarak hikâye unsurlarını yazalım.

GERÇEĞİ SÖYLEMEK

Bir varmış bir yokmuş. Aydınlık bir gökyüzü, pırıltılı bir denizi, verimli toprakları olan güzel mi güzel bir ülke varmış. Bu ülkeyi padişah yönetirmiş. Padişah deyip geçmeyin, bu öteki hükümdarlara hiç benzemezmiş. Yalnızca halkının mutluluğunu ister, ülkesinin kalkınması için çabalar dururmuş.

Ama, padişahın kötü bir huyu varmış. Övünmeyi pek severmiş. Ne zaman iyilik yapsa tahtına kurulur, başlarmış anlatmaya:

“Bu gün yoksullara şu kadar altın dağıttım. Yetimleri böyle sevindirdim,” diye. Vezir, padişahın bu huyuna dayanamaz, onun gereksiz böbürlenme huyundan vazgeçmesini istermiş.

Padişahın yine iyilikler yaptığı bir gün vezir iyice sokulmuş tahtın yanına. Sabırla padişahın övünmeye başlamasını beklemiş. Yüzünde tatlı bir yorgunlukla tahta yerleşen padişah kendinden memnun gülümsemiş. Onun gülümsediğini gören dalkavuklar bala düşen sinek gibi hemen sarmışlar çevresini. Padişah başlamış o gün yaptığı iyilikleri sayıp dökmeye. Sözü biter bitmez dalkavuklardan biri atlamış:

— Kudretli Hünkarım. Yeryüzünde sizin kadar iyi, sizin kadar cömert başka kimse yoktur. Halk bu iyiliklerinizi hiçbir zaman ödeyemez.

Dalkavuğun tatlı sözleriyle kendinden geçen padişah, yanındakileri kıvançla süzerek:

— Öyle mi dersiniz? Gerçekten de yeryüzünde gönlü benden daha zengin, eli benden daha açık kimse yok mudur? diye sormuş.

Vezir sanki bu soruyu bekliyormuş gibi dalkavuklara fırsat vermeden söze girmiş:

— Kusura bakmayın ama sizden daha cömert insanlar da var padişahım, demiş.

Böyle bir yanıt beklemeyen padişahın yüzüne kara bulutlar gelip oturmuş. Kalın kaşları çatılmış, ela gözlerinde şimşekler çıkmış. Huzurda bulunanlar korkuyla başlarını öne eğmişler. Ama vezir

ılmadan dimdik bakmış padişahın yüzüne. Padişah öfkeyle kükremiş:

— Vezir, vezir, sen ne dediğinin farkında mısın?

— Siz sordunuz, ben söyledim. demiş.

Ahmet ÜMİT (Masal Masal İçinde)

HİKÂYE UNSURLARI

Olay:

Ana karakterler:

Olayın geçtiği zaman:

Olayın geçtiği yer:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BAŞARI

Bir zamanlar hayvanlar âleminin sevimli yaratıklarından kurbağalar, kendi aralarında bir yarışma düzenlemişler. Hedefin yüksek bir tepeye çıkmak olduğu bu yarışmaya kalabalık bir kurbağa sürüsü de seyirci olarak katılmış. Seyircilerden hiçbir kurbağa, yarışçıların bu yüksek tepeye çıkabilmesine ihtimal vermediği gibi “Zavallı arkadaşlarımız, asla başaramayacaksınız, vazgeçin bu sevdadan!” diye tezahüratta bulunuyorlarmış. Seyircilerin bu bağrışları sonucu tepeye çıkmayı başarmış. Hayret içinde kalan diğer arkadaşları bu mücadeleyi nasıl kazandığını merak etmişler.

Kazanan kurbağanın yanına yaklaşarak, “Bunu nasıl başardın, bu başarının sırrı nedir?” diye sormuşlar Ne yazık ki cevap alamamışlar. Çünkü yarışmayı kazanan kurbağa sağırmış.

(Alıntı)

HİKÂYE UNSURLARI

Olay:

Ana karakterler:

Olayın geçtiği zaman:

Olayın geçtiği yer:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

YAVRU KUŞ

Soğuk bir kış günüydü. Eren ile Ceren, okuldan döner dönmez televizyonu açtılar. Ama izleyecek bir şey bulamayınca, ödevlerini yapmak için odalarına gittiler. Kitaplarını, defterlerini çıkarıp çalışmaya başladılar. Birkaç satır yazı yazmışlardı ki, pencerenin dışından bir tıkırtı duyular. Pencereyi açıp baktıklarında çok şaşırdılar. Pencerenin kenarındaki mermer çıkıntıda, minicik bir kuş soğuktan titriyordu.

Gülsüm CENGİZ

İlk dört soruyu metne göre yanıtlayalım.

1) Hikâyede yaşanan olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ceren ile Eren'in odalarında ders çalışmaları.
- B) Eren ile Ceren'in soğuk bir kış günü yapacak bir şey bulamamaları.
- C) Eren ile Ceren'in pencerenin kenarında soğuktan titreyen bir kuş bulmaları.

2) Soğuktan titreyen kimdir?

- A) Eren
- B) Ceren
- C) Yavru kuş

3) Hikâyede yaşanan olayın zamanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Soğuk bir sonbahar günü
- B) Soğuk bir kış günü
- C) Güzel bir ilkbahar sabahı

4) Eren ve Ceren odalarına girdince ne yaptılar?

- A) Televizyon izlemeye başladılar.
- B) Ödevlerini yapmaya başladılar.
- C) Pencereden dışarıyı izlemeye başladılar.

Yıldırım Beyazıt köyleri dolaşıyordu. Köyün birinde çok yaşlı bir köylüye rastladı. Bu köylü bahçesine küçük küçük meyve fidanları dikiyordu. Yıldırım yaşlı köylüye:

— Baba! Bu fidanlar ne zaman büyüüp de yemiş verecek? Bu yemişlerden yemek sana nasip olacak mı? diye sordu.

Köylü:

— Hiç sanmıyorum, dedi.

— Öyle ise niye kendini yorup duruyorsun?

— Biz atalarımızın diktiği yemişleri yemiyor muyuz? Oğullarımız, torunlarımız da bizim diktiklerimizin yemişini yesinler.

(Alıntı)

(5, 6, ve 7. soruları metne göre yanıtlayalım)

5) Hikâyede olay nerede yaşanıyor?

- A) Bir köyde
- B) Bir şehirde
- C) Sarayın bahçesinde

6) Okuduğumuz metnin kahramanları kimdir?

- A) Yıldırım Beyazıt ve köylüler
- B) Köylüler ve Yaşlı köylü
- C) Yaşlı köylü ve Yıldırım Beyazıt

7) Hikâyede yaşanan olay nedir?

- A) Yaşlı köylünün Yıldırım Beyazıt'a karşı gelmesi
- B) Yaşlı köylünün geleceği düşünüp meyve ağacı dikmesi
- C) Yıldırım Beyazıt'ın Yaşlı köylüyü ödüllendirmesi

8) “Küçük bir çay ocağında oturmuş arkadaşlarımla gelmesini bekliyordum. Yanan sobanın başında oturmuş sohbet eden üç kişinin konuşmaları, çay ocağının sessizliğini bozuyordu.”

Parçaya göre aşağıdaki tabloda yer ve zamanla ilgili verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

	Yer	Zaman
A)	Küçük bir çay ocağı	Kış
B)	Küçük bir çay ocağı	Yaz
C)	Okul kantini	Kış

KONU VE ANA DÜŞÜNCE

Okuduğum kitap gerçekten çok ilginç. Kitapta, Atatürk olmak isteyen bir çocuğun yaşadıkları anlatılıyor.

Can okuduğu kitabın konusundan bahsediyor.

Bir metinde, metnin konusunu genellikle **\$Bu metinde anlatılan nedir?#** sorusuna cevap vererek buluruz.

Bir metnin ana düşüncesini ise çoğunlukla **"Ben bu metinden nasıl bir ders çıkardım?"** sorusuna cevaplandırarak buluruz.

ÇİFTÇİ İLE GEÇİMSİZ OĞULLARI

Bir çiftçinin üç oğlu varmış. Çiftçinin çocukları birbirleriyle hiç geçinemez, sürekli kavga ederlermiş. Oğullarının bu durumuna çok üzülen baba, onlara bir ders vermeye karar vermiş.

Oğullarını yanına çağıran çiftçi, çocuklarına bir demet çubuk vermiş. Bunu kırmalarını istemiş. Çocuklar sırasıyla denemişler ama çubukları kıramamışlar. Bunun üzerine baba, demeti çözmüş çubukları ayrı ayrı vermiş çocuklarına. Çocuklar bu çubukları rahatça kırmışlar.

Baba çocuklarına, "Siz de bir arada olursanız kimse size zarar veremez." demiş. (Alıntı)

METNİN KONUSU: Çiftçinin birbirleriyle geçinemeyen çocuklarına verdiği derstir.

METNİN ANA FİKRİ (ANA DÜŞÜNCE): Birlikten kuvvet doğar.

ETKİNLİK: KONU VE ANA DÜŞÜNCE

Aşağıdaki metinleri okuyup ana düşüncelerini (ana fikirlerini) ve konularını bulalım.

KUYUYA DÜŞEN EŞEK

Bir gün, bir çiftçinin eşiği kuyuya düşer.

Çiftçi, hayvanın yaşlı olduğunu ve kuyunun da zaten kapanması gerektiğini düşünür. Bu nedenle eşiği çıkarmaya değmeyeceğine karar verir. Kuyuyu toprakla doldurmaya başlar. Kuyuya bir kaç kürek toprak atan çiftçi eğilip eşiğe bakar. Gözlerine inanamaz. Eşek,

sırtına düşen toprakla müthiş bir şey yapmakta, toprağı silkeleyerek yukarı çıkmak için basamak hazırlamaktadır. Bunu göre çiftçi kuyuya toprak atmaya devam eder. Bir süre sonra eşek kuyudan çıkar. Kurtulmuş olmanın verdiği mutlulukla bahçeye koşar.

(Alıntı)

METNİN KONUSU:

METNİN ANAFİKRİ:

Ne zaman marketlerde renk renk şekerlemeleri görsem, çocukluğum aklıma gelir. Ne güzeldi çocukluğum, kendi yaptığımız oyuncaklarla oynadığımız evcilikler, bezlerden yaptığımız toplar, harçlığımızı biriktirerek aldığımız horoz şekerleri... O zamanlar herşeyin tadı farklıydı. Her şey daha anlamlıydı. Şimdiki çocukların ellerindekini çok hızlı tükettiği bir çağdayız ama unutmayın ki çocukluğumuz tüketilmemesi gereken bir hazinedir.

Bu hazineye sahip çıkın.

(Alıntı)

METNİN KONUSU:

METNİN ANAFİKRİ:

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

KAVGA

Okuldan çıktım eve doğru yürüyordum yol çok kalabalıktı. Birden arkamdan Alper'in sesini duydum.

Yaya kaldırımına çıkmış bisikletini hızla sürüyordu. Üstüme üstüme geldi. Kendimi duvardan yana atmak istedim ama geç kalmıştım. Geldi, bütün hızıyla bana çarptı. Bacaklarımda müthiş bir sızı vardı. Alper yanıma geldi. Beni kaldıracak, özür dileyecek sandım. Ama o bisikleti zarar gördü diye beni azarlıyordu. Büsbütün şaşırmıştı. Kızgınlıktan gözlerim yaşardı. Alper ise hiçbir şeye aldırmadan çekip gitti. Arkadaşlarım koşup beni ayağa kaldırdılar. Alper'le kavga edebilirdim. Beni engelleyen neydi? Korkak oluşumdan mı? Kavganın hiçbir şeyi çözmeyeceğine inandığımdan mı? Oysa müthiş bir acı duyuyordum. Acı bacaklarımda ya da karnımda değildi. Yüreğimdeydi.

Mahmut TUNABOYLU

(Dünyanın En Güzel Çocukluğu Düzenlenmiştir.)

1 ve 2. soruları yukarıdaki metne göre yanıtlayalım.

1) Yukarıdaki metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alper'in arkadaşıyla kavga etmesi.
- B) Alper'in okulda arkadaşlarıyla yaşadıkları.
- C) Alper'in arkadaşına bisikletle çarpması ve özür dilememesi.

2) Yukarıdaki metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arkadaşlarımızla bazen kavga edebiliriz.
- B) Kavga hiçbir şeyi çözmez.
- C) Önemli olan arkadaşlıktır, eşyalar zarar görebilir.

ÖKÜZ OLMAK İSTEYEN KURBAĞA

Bir varmış, bir yokmuş evvel zaman içinde kalbur saman içinde kurbağa bir öküz görmüş çayırda, o kadar hoşlanmış ki, bayılmış boyuna posuna. Kendisine baksanız, boyu yumurta kadar ama kurbağa bu anlamaz ki, ille de öküze benzeyecek. Öküze bakmış kabarmış, kabardıkça şişmiş, ıkmış, sıkılmış , gerilmiş. Bir görseniz gerginlikten nefes alamayacak hale gelmiş. Eşine sormuş:

— Nasıl hanım öküz kadar oldum mu?

Hanımı şöyle bir sağdan bakmış, birde soldan:

— Nerdeee? demiş.

Kurbağa daha bir hırslanmış.

— Al öyleyse demiş. Simdi nasılım? Bunu söylemiş ya, iyice şişmiş.

Hanımı gülmüş:

— Vazgeç bu sevdadan demiş.

Bizimki iyice hiddetlenmiş.

— Sen dur hele bakalım demiş. Şişmiş, bir daha, biraz daha. Biraz daha şişmiş. Derken çat diye çatlamış.

Jean de La Fontaine (La Fonten Hikâyeleri)

3 ve 4. soruları yukarıdaki metne göre yanıtlayalım.

3) Yukarıdaki metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kurbağa ile eşinin çayırda gördükleri
- B) Kurbağanın öküzü görüp onun büyüklüğünden etkilenmesi.
- C) Öküz ile kurbağanın çok iyi arkadaş olması.

4) Yukarıdaki metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başkası gibi olmaya çalışmak bazen zarar görmemize neden olur.
- B) Kendimize güçlü kişileri örnek almalıyız.
- C) Elimizdeki fırsatları iyi değerlendirmeliyiz.

ŞİRDE ANA DUYGU

ATATÜRK

Uygarlık denilen yüce hedefe,
Varmayı öğretti bize Atatürk.
Çağdaşlık yolunda şana, şerefe,
Ermeyi öğretti bize Atatürk.

Eğitim verirken yaşlıya, gence,
Gençler oldu yarın için güvence,
Okullar bir demet, çocuklar gonca,
Dermeyi öğretti bize Atatürk.

Rasim KÖROĞLU

Tuna'nın okuduğu şiiri ben de çok severim. Bu şiiri okuduğum ya da dinlediğim zaman Atatürk'e duyduğum sevgi daha da artar.

Okuduğumuz ya da dinlediğimiz bir şiirin bizde uyandırdığı duyguya şiirin **ana duygusu** denir. Yukarıdaki şiiri inceleyelim.

Şiir 8 dizeden (mısradan) oluşmuştur. Şiirin her bir satırına **dize** ya da **mısra** denir.

\$Atatürk# adlı şiirin şairi (şiiri yazan kişi); Rasim KÖROĞLU'dur.

"Atatürk" adlı şiirin ana duygusu Atatürk sevgisidir.

\$Atatürk" adlı şiirin konusu: Atatürk'ün yaptıklarıdır.

ETKİNLİK: ŞİRDE ANA DUYGU

Aşağıdaki şiirleri okuyalım. Şiirlerin konu ve ana duygularını bulalım.

ANNECİĞİM

Ne sevimli bir annesin!
Ne tatlıdır senin sesin!
Benim canım mısın nesin
Sen olmazsan yapamam ben!

Rakım ÇALAPALA

1

Şiirin konusu :

Ana duygusu:

.....

2

Şiirin konusu :

Ana duygusu:

.....

KİTAP SEVGİSİ

Benim ufak bir odam var,
Dinleniyor orda başım.
İçindeki şu kitaplar,
En sevgili arkadaşım.

Beni, bana veren odur,
Gerçek yolum ondan başlar;
Bin bir çiçek veren odur,
Onunla dost, büyük başlar.

Rıfat Necdet EVRİMER

BAHAR

Etrafta bir coşku var,
Hoplayıp zıplıyor kuzular,
Bir koro gibi kuşlar,
Baharın gelişini müjdeliyor.

Geline benzemiş ağaçlar,
Yeşillenmiş dağlar bayırlar,
Evlerden çıkan çocuklar,
Baharın gelişini müjdeliyor.

Mehmet ESEN

3

Şiirin konusu :

Ana duygusu:

.....

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

Biz okuruz
 Biliyoruz
 Okumak, görmek demek.
 Tanımak insanları
 Doğayı sevmek demek.
 Biz okuruz
 Biliyoruz
 Okumak, yücelmek demek.
 Yürüyüp adım adım
 Doğruyu bulmak demek.

Ayla ÇINAROĞLU

1, 2, 3 ve 4. soruları yukarıda verilen şiire göre yanıtlayalım.

1) Şiire göre okumak aşağıdakilerden hangisi değildir?

- A) Doğayı sevmektir.
- B) Doğruyu bulmaktır.
- C) Yurdunu, milletini sevmektir.

2) Yukarıdaki şiir kaç dizeden oluşmuştur?

- A) 3
- B) 10
- C) 11

3) Şiirin ana duygusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okumanın önemi
- B) Okul sevgisi
- C) Çocuk sevgisi

4) Şiirin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Doğayı Sevmek
- B) Okumak
- C) Doğruyu Bulmak

.....
Ağacı kıskanırım,
Yemiş yüklü dalı var,
Bahar olsun, güz olsun,
Ne güzel masalı var!

İmrenirim arıya,
Petek petek balı var;
Kondugu çiçeklerin,
Pembesi var, alı var!

Cahit Sıtkı TARANCI

5, 6, 7 ve 8. soruları yukarıda verilen şiire göre yanıtlayalım.

5) Şair, ağacı niçin kıskanıyor?

- A) Pembe çiçekleri olduğu için
- B) Yaz ve kış solmadığı için
- C) Yemiş yüklü dalı olduğu için

6) Şiirin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Küçük Arı
- B) Ağacı Kıskanırım
- C) Ağacın Masalı

7) Şiirin ana duygusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan sevgisi
- B) Ağaç Sevgisi
- C) Doğa Sevgisi

8) Şiirin birinci dizesinde kaç hece vardır?

- A) 7
- B) 8
- C) 9

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “saç” sözcüğü anlam bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Tugay'ın bilyeleri yere saçıldı.
- B) Sevim'in saçları çok uzun ve güzeldi.
- C) Sevda, saçlarını sarıya mı boyatmış?

2) “İlköğretim” sözcüğünün ilk hecesi ile aynı heceye sahip olan sözcük hangisidir?

- A) ilke
- B) inek
- C) İlnur

3) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Taner, bir aşağı bir yukarı koşarken çok yoruldu.
- B) Tuna ödevlerini gelir gelmez yaptı.
- C) Arda, dün ve bugün okula gelmedi.

4) “Can, yedi yaşındadır.” cümlesindeki “yaş” sözcüğünün sesteşi aşağıdakilerden hangisinde kullanılmıştır?

- A) Annemin yaşı babaminkinden büyüktür.
- B) Kaç yaşında olduğunu biliyor musun?
- C) Dikkat, yerler yaşı, kayıp düşersin!

5) Aşağıdaki sözcük çiftlerinden hangisinde farklı bir anlam ilişkisi vardır?

- A) kara ↔ siyah
- B) okul ↔ mektep
- C) derya ↔ deniz

6) “Ekmek” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Marketten kahvaltı için taze ekmek aldım.
- B) Çiftçiler bu yıl buğdayı erken ekti.
- C) Ektiğimiz domatesler çok hızlı kızardı.

7) Aşağıdakilerden hangisi bir cümle değildir?

- A) Ördek göle daldı
- B) Suyun içindeki balıklar
- C) Göldeki balıklar çok kızmış

8) Aşağıdaki cümlelerde altı çizgili sözcüklerin hangisinin yazımı doğrudur?

- A) Çarşanba günü bana telefon edecek.
- B) Bana neden geç geldiğini söyliyecek.
- C) İlaçlarını almak için eczane-ye gitti.

9) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Eşortmanlarını giymeden spor yaptı.
- B) Öğle yemeğinden sonra dışarıya çıktı.
- C) Filmdeki oyuncuların hiçbirini tanımıyorum.

10) “Otobüsün peşinden koştum ama yetişemedim.” cümlesinde altı çizili sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisi yazılırsa cümlelerin anlam bozulmaz?

- A) yanından
- B) önünden
- C) ardından

11) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Senin bitmeyen sorularından bıktım, usandım.
- B) Gece gündüz demeden çalıştı.
- C) Çoluk çocuk herkes bahçedeydi.

Türkçe

3

9. FASİKÜL

(Adlar - Adların Yerine Kullanılan Sözcükler)

- Adlar2
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum7
- Tekil ve Çoğul Adlar9
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum10
- Adların Yerine Kullanılan Sözcükler12
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum15

ADLAR

Doktor hanım o aletin adı nedir?

Bunun adı stetoskoptur, Elif.

Çevremizde canlı, cansız birçok varlık vardır. Ağaçlar, evler ve çevremizde gördüğümüz varlıkların hepsinin bir **adı** vardır.

VARLIKLAR

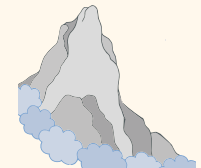
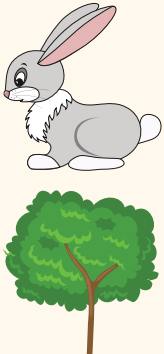

Canlı Varlıklar

örnektir.

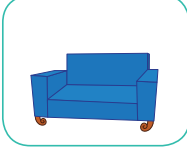
Cansız Varlıklar

örnektir.

ETKİNLİK: ADLAR

Aşağıda yer alan varlıklardan canlı olanları işaretleyelim.

☐

☐

☐

☐

☐

☐

ÖZEL ADLAR

Dünyada sadece bir tane olan varlıkların adlarına **özel ad** (**özel isim**) denir. Özel adların ilk harfi cümlede neresinde olursa olsun her zaman büyük yazılır. Özel adlara gelen ekler kesme işareti ile ayrılır. Özel adlardan sonra gelen "-ci, -li, -siz, -ler, -çe# ekleri kesme işareti ile ayrılmaz.

İnsan adları özel addır.

Merhaba, ben Tuna.

Tanıştığımıza memnun oldum. Ben de Deniz.

Devlet ve il adları özel addır.

İstanbul, Türkiye'nin en kalabalık şehridir.

Millet ve milletlere ait dil adları özel addır.

Biz Türkler Türkçe konuşuruz.

Almanlar Almanca, Japonlar Japonca, konuşur.

Mahalle, sokak ve cadde adları özel addır.

O mektubu nereye götüreceksiniz?

Bu son mektubu da Barış Caddesi Güneş Sokak Numara 5'e götüreceğim.

Bayram adları özel addır.

Biz gençlere armağan edilen bayram 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı'dır.

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı dünya çocuklarıyla beraber kutluyoruz.

TÜR ADI

Sokak köpeklerini korumalıyız.

\$Köpek# tüm köpeklerin ortak adıdır. Aynı türden varlıkların ortak adlarına **tür adı** denir. Bu nedenle \$köpek# tür adıdır.

Köpeğim Dost'u parka götürüyorum.

Köpeğim sözcüğündeki -im eki köpeğin kime ait olduğunu belirtir ve \$benim köpeğim# söz grubuyla aynı anlamdadır.

Kalemini kullanabilir miyim?

Kalemin sözcüğü, **senin** kalemin anlamındadır.

Kitaplarınız nerede?

Kitaplarınız sözcüğü, **sizin** kitaplarınız anlamındadır.

ETKİNLİK: ÖZEL VE TÜR AD

Aşağıdaki tahtada yer alan adlar özel ad ise kırmızıya, tür adı ise maviye boyayalım.

Eskişehir	Silgi	Mars	Buse
Galatasaray	Minnoş	Sınıf	Okul
Karadeniz	Belçika	Öğrenci	
Makbule	İnsan	Papatya	

Aşağıda verilen harfleri düşünerek tabloyu isim, şehir, hayvan, ülke ve eşya adlarını yazarak tamamlayalım.

İsim	Şehir	Hayvan	Eşya	Ülke
A.....				
İ.....				
M.....				

Kazanım Sıralı Etkinlikler: (Sy. 47) uygulanabilir.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) “Deniz” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde özel ad olarak kullanılmamıştır?

- A) Deniz, benim en yakın arkadaşım.
- B) Denizler bu akşam bize gelecekler.
- C) Türkiye üç tarafı denizlerle çevrili bir ülkedir.

2) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi özel ad değildir?

- A) Gamze
- B) Gökçe
- C) Papatya

3) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özel ad sayısı diğerlerinden daha fazladır?

- A) Pamuk kafesteki Mavişi rahatsız ediyordu.
- B) Sinan, sınıf arkadaşlarıyla Çanakkale’ye gitti
- C) Yaz tatilinde Ada ile birlikte İzmir, Denizli ve Antalya’ya gideceğiz.

4) “Türk’ler Türkiye’de barış içinde yaşar.” cümlesinde yanlış yazılan sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Barış
- B) Türk’ler
- C) Türkiye’de

5) Aşağıdakilerden hangisinde özel ad kullanılmamıştır?

- A) Cumhuriyet Bayramı coşkuyla kutlandı.
- B) Pazardan elma ve armut aldık.
- C) Yaz tatilinde Bursa’ya gideceğiz.

6)

“Sonbahar geliyor serçe
Yuvanı nereye yapacaksın
Ayva çiçek açmadan önce?#

Cahit KÜLEBİ

Yukarıdaki şiirde isim olan kaç kelime vardır?

- A) 3
- B) 4
- C) 5

7) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özel isimler yanlış yazılmıştır?

- A) Türkiye'nin başkenti Ankara'dır.
- B) Barış, Ankara'lı olduğunu söyledi.
- C) Atatürk, Samsun'a çıkarak Kurtuluş Savaşı'nı başlattı.

8) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özel adların yazılışı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Hülyalar yola çıktılar.
- B) İpeğin annesi eve geç geldi.
- C) Buse, Ankara'da yaşıyor.

9) Aşağıda verilen sözcüklerden hangisi özel addır?

- A) Kerem
- B) Kalem
- C) İnsan

10)

Arkadaşım Efeler, Kuru Mahallesi, Aydan sokakta oturuyor.

Buğra, arkadaşının adresini yazarken aşağıdaki yanlışlardan hangisini yapmıştır?

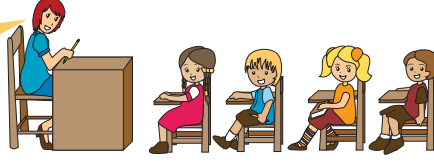
- A) "Mahalle" sözcüğünün ilk harfini büyük yazmıştır.
- B) "Sokak" sözcüğünün ilk harfini küçük yazmıştır.
- C) "Efeler" derken kesme işaretini kullanmamıştır.

11) Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangisi özel addır?

- A) Babasının yanında olmayı çok istiyordu.
- B) Bayramda anneannesinin yanına Bursa'ya gidecekti.
- C) Tiyatroya hafta sonu gitmeye karar verdiler.

TEKİL VE ÇOĞUL ADLAR

Çocuklar beni dinleyin,
lütfen!

Sadece bir varlığın adı olan sözcükler **tekil addır**.

Aynı türden birden çok varlığın adı olan sözcükler ise **çoğul addır**.

ETKİNLİK: TEKİL VE ÇOĞUL ADLAR

ÇOCUK VE BAHAR

Bahar:

- Benim mavi bulutlarım, yeşil yapraklarım, temiz yağmurlarım var.

Çocuk:

- Senin mavi bulutların varsa, benim o mavi bulutlara bakan mavi gözlerim var. Tıpkı yağmurların gibi temiz vatanım var. Senin ılık rüzgarlarında renkli uçurtmalar uçuruyorum. Mavi gökyüzünde al bayrağımı dalgalandırıyorum.

(Alıntı)

Yukarıdaki parçada geçen adları tekil ve çoğul olarak sınıflandıralım.

Tekil Adlar

.....

.....

.....

Çoğul Adlar

.....

.....

.....

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili tekil adları çoğul, çoğul adları tekil ad yaparak cümleyi yeniden yazalım.

1. Kapıdaki kediye süt, köpeklerle ise et verdim.

.....

2. Elmayı iyice yıkadı ve arkadaşlarıyla paylaştı.

.....

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1)

1

Ayşe - Suna
Umut - Can

2

Kalem - Silgi
Defter - Masa

3

Evler - Ağaçlar
Çiçekler

Yukarıda verilen tabloda kaç numaralı bölüm çoğul adlardan oluşmuştur?

A) 3

B) 2

C) 1

2)

“Su” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde tekil ad olarak kullanılmıştır?

A) Su, annesi ile pazara gitmeyi çok sever.

B) Su, vücudumuz için çok yararlıdır.

C) Sular kesildiği için çamaşırları yıkayamadım.

3)

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük tekil addır?

A) Sınıftaki sıralar boyanmıştı.B) Ayşegül, kendisine çok güzel bir fular aldı.C) Ağaçlar meyve vermeye başladı.

4)

“Kalem” sözcüğüne aşağıdaki eklerden hangisi eklenirse sözcük çoğul olur?

A) -lar

B) -ler

C) -im

5)

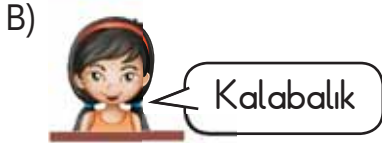
“Kitaplardan” kelimesinin tekil şekli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kitaplar

B) Kitapları

C) Kitap

6) Aşağıdaki çocuklardan hangisi birden çok varlığı anlatan bir sözcük kullanmıştır?

7)

Balıklar masal anlatsa,
Tarla sürse kırlangıçlar,
Evimize konuk gelip,
Bir çay içse ceylanlar.

(Alıntı)

Yanda verilen şiirde kaç tane çoğul ad vardır ?

A) 3 B) 5 C) 7

8) Aşağıda altı çizili sözcüklerden hangisi çoğul eki almıştır?

A) Atın yularından sınıksız tutmuştu.

B) Reçelleri kilere koydu.

C) Defterlerini çantasına yerleştirdi.

9) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi sadece bir varlığı ifade eder?

A) İkiz

B) Ülkeler

C) Defter

10) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi tek bir varlığı ifade eder?

A) Koltuklar

B) Ağaç

C) Ayakkabılar

11) “Dolabından aldı.” cümlesinde aşağıdaki sözcüklerden hangisini kullanırsak sözcük bir tek varlığı ifade eder?

A) kalemlerini

B) defterlerini

C) silgisini

ADLARIN YERİNE KULLANILAN SÖZCÜKLER

Sen de bizimle oynamak ister misin?

Üzgünüm ama ben şimdi eve gitmek zorundayım.

Senin de oynaman bizi çok mutlu ederdi.

Yukarıda verilen görselde sen ve ben sözcükleri kişilerin adlarının yerine kullanılmıştır. “O, biz, siz, onlar# gibi sözcükler de kişilerin adları yerine kullanılan sözcüklerdir.

Eveeett! Şimdi de şunları fırına koyalım.

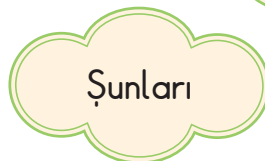
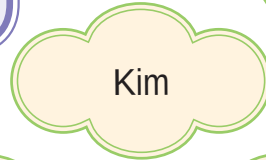
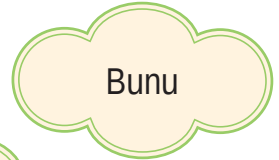
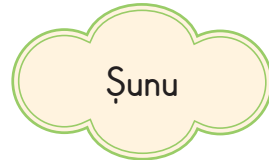
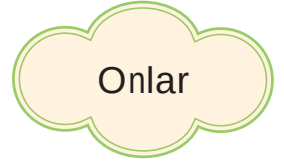
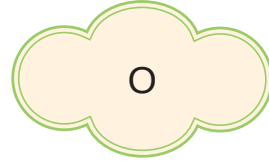
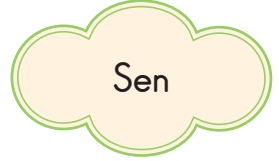
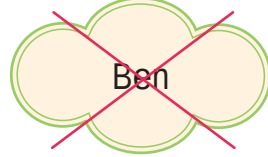

Yukarıda verilen görselde şunlar sözcüğü “kurabiyeler” sözcüğünün yerine kullanılmıştır. “Şunlar, bunlar, birileri” gibi sözcükler de adların yerine kullanılan sözcüklerdir.

ETKİNLİK: ADLARIN YERİNE KULLANILAN SÖZCÜKLER

Varlıkların adı yerine kullanılan sözcükleri boşluklara yazarak cümleleri tamamlayalım.

- 1 **Ben** bugün okula gitmedim.
- 2 hayvanları çok sever.
- 3 Ne geldi ne de gittim.
- 4 Annem "..... bize gelsin.# dedi.
- 5 kalem kutusuna koyar mısınız?
- 6 almayı hiç düşünmedin mi?
- 7 geldi?
- 8 anneannemi ziyarete gidiyoruz.
- 9 kuralların önemini biliyoruz.
- 10 kurallara uymalı.
- 11 ne zaman geldin?
- 12 da almak istiyorum.
- 13 kim aldı?
- 14 da yemeğe çağırdık.

Aşağıda verilen cümlelerde altı çizili sözcüklerin yerine kullanılabilecek sözcükleri altlarındaki boşluklara yazalım.

Ben ve Oya okula birlikte gidiyoruz.

..... 1

Nil, Can ve Mert çok iyi arkadaşdır.

..... 2

Bu kitabı çok severek okuyorum.

..... 3

Bu resmi Alp tek başına yaptı.

4 5

Kardeşim ve ben aynı okulda okuyoruz.

..... 6

Bu çiçekleri, annem ve babam için aldık.

7 8

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

- 1) “..... sinemaya gelecek misin?” cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdaki sözcüklerden hangisi getirilmelidir?

A) O B) Sen
C) Siz

2)

Yukarıda verilen çocuğun konuşmasında hangi sözcük adın yerine kullanılmıştır?

A) bu B) çiçekleri
C) senin

3)

Bunları, anneme verdiğimde çok mutlu olacak.

Yukarıdaki çocuğun konuşmasında altı çizili sözcük aşağıda verilen adlardan hangisinin yerine kullanılmıştır?

A) çiçekler B) annem
C) mutlu

4)

“Sen, daha önce bunu okumuş muydun?” cümlesinde aşağıda verilen sözcüklerden hangileri adın yerine kullanılmıştır?

A) sen - önce B) sen - bunu
C) bunu - daha

5)

“O kalemler benim değil, şunlar benim.” cümlesinde aşağıda verilen sözcüklerden hangileri adın yerine kullanılmıştır?

A) o - benim B) o - şunlar
C) benim - şunlar

6) Aşağıda verilen cümlelerin hangisinde adın yerine kullanılmış bir sözcük yoktur?

- A) Ben de gelebilir miyim?
- B) Biz çok iyi anlarız.
- C) O kalemi yeni aldım.

7) “Doğa, pencereyi açtı.” cümlesinde altı çizili sözcüğün yerine hangisi kullanılabilir?

- A) Ben
- B) Sen
- C) O

8) “Yarın de sinemaya gideceğim.” cümlesinde boş bırakılan yere aşağıda verilen sözcüklerden hangisi yazılmalıdır?

- A) biz
- B) ben
- C) sen

9)

Bu kitap Kemal’in, benimki evde.

Yukarıda verilen çocuğun konuşmasında hangi sözcük adın yerine kullanılmıştır?

- A) bu
- B) ev
- C) benimki

10) “Geçen gün kitapçıdan bir kitap aldım. Onu hemen okumak istediğim için koşarak eve gittim.” Yukarıdaki parçada altı çizili sözcük aşağıdakilerden hangisinin yerine kullanılmıştır?

A)

B)

C)

Türkçe

3

10. FASİKÜL

(Varlıkları Niteleyen Sözcükler
İş, Oluş, Hareket Bildiren Sözcükler
Deyimler - Atasözleri)

- Varlıkları Niteleyen Sözcükler.....2
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum4
- İş, Oluş, Hareket Bildiren Sözcükler6
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum9
- Deyimler11
- Atasözleri12
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum15

VARLIKLARI NİTELEYEN SÖZCÜKLER

Varlıkların renklerini, biçimlerini, sayılarını ve durumlarını bildiren sözcüklere **varlıkları niteleyen sözcükler** denir.

- Nil, yeni elbisesini giydi.
(\$yeni” sözcüğü elbisenin durumunu belirtiyor.)

- Kırmızı kalemim kayboldu.
(\$kırmızı” sözcüğü kalem rengini belirtiyor.)

- Elinde beş balon vardı.
(\$beş# sözcüğü balonların sayısını belirtiyor.)

- Yuvarlak masanın etrafında toplandık
(\$yuvarlak# sözcüğü masanın biçimini belirtiyor.)

- Şu ev bizim.
(\$şu# sözcüğü evin yerini belirtiyor.)

ETKİNLİK: VARLIKLARI NİTELEYEN SÖZCÜKLER

Görsellerde verilen varlıkları, varlığın özelliğini belirten bir sözcükle tamamlayalım. Yazdığınız sözcüğün, varlığın hangi özelliğini belirttiğini yazalım.

1

..... kelebek

Varlığın belirtiyor.

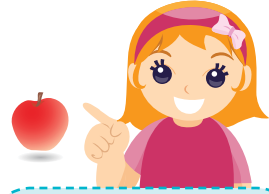
2

..... adam

Varlığın belirtiyor.

3

..... elma

Varlığın belirtiyor.

4

..... çocuk

Varlığın belirtiyor.

5

..... masa

Varlığın belirtiyor.

6

..... papatya

Varlığın belirtiyor.

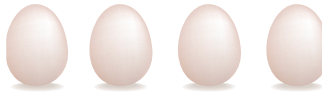
7

..... bisiklet

Varlığın belirtiyor.

8

..... yumurta

Varlığın belirtiyor.

9

..... çilek

Varlığın belirtiyor.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

- 1) “Kırmızı şapkasını yeni almıştı.”
cümlesinde varlığın özelliğini
belirten sözcük aşağıdakilerden
hangisidir?

A) kırmızı B) yeni
C) şapka

2)

Genç adam çocu-
ğun elinden tuttu.

Tolga'nın cümlesinde varlığın
hangi özelliği belirtilmiştir?

A) durumunu B) biçimini
C) sayısını

- 3) “..... göz” ifadesinde aşağı-
da verilen sözcüklerden hangisi
yazılırsa gözün rengi belirtilmiş
olur?

A) Renkli B) Mavi
C) Bozuk

- 4) Aşağıdaki cümlelerin hangisin-
de varlığın rengini, durumunu,
biçimini ya da sayısını belirten
bir sözcük yoktur?

A) Pembe çiçekleri vazoya koy-
du.
B) Küçük çocuk elmasını düşürdü.
C) Elmaların hepsini yedim.

- 5) “Yemyeşil ağaçların altında otur-
duk.” ağaçların hangi özelliği be-
lirtilmiştir?

A) sayısı B) rengi
C) durumu

- 6) Aşağıda verilen cümlelerin han-
gisinde varlığın biçimini belirten
bir sözcük vardır?

A) Simidin yanında üçgen peynir
istedi.
B) Kırık masayı yapıştırmak için
çok uğraştı.
C) Kırmızı elmalar çok güzel gö-
rünüyordu.

7) Aşağıdaki sözcük gruplarından hangisi varlığın durumunu belirtmektedir?

- A) uzun ağaç
B) sarı çiçek
C) kırık sandalye

8) "Onu, evin büyük odasına götürdüm." cümlesinde hangi sözcük odanın özelliğini belirtmektedir?

- A) evin B) büyük
C) onu

9) Masanın üzerinde kitap vardı.

Yukarıdaki cümlede noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelirse kitapların sayısı belirtilmiş olur?

- A) yırtık B) eski
C) bir

10) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde varlığın yeri belirtilmiştir?

- A) Minik kuş pencerenin kenarına kıvrılmıştı.
B) Şu kitapları masanın üzerinden alır mısın?
C) Evimiz apartmanın dördüncü katındadır.

11) "Durakta dört yolcu indi." cümlesinde hangi sözcük varlığın sayısını belirtmektedir?

- A) ilk B) durak
C) dört

12) "..... elbisesini giymek istedi." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi yazılırsa elbisenin rengi belirtilmiş olur?

- A) Kırmızı B) Yeni
C) Uzun

İŞ, OLUŞ, HAREKET BİLDİREN SÖZCÜKLER

İş, oluş ve hareket bildiren sözcüklere **eylem** denir.

Çiçekleri hemen vazoya yerleştireceğim.

Doğa çiçek topluyor.

“topluyor” sözcüğü bir **iş** bildiriyor.

Kitap okumayı çok seviyorum.

Elif kitap okuyor.

“okuyor” sözcüğü bir **iş** bildiriyor.

Ali ip atlıyor.

“atlıyor” sözcüğü bir **hareket** bildiriyor.

Şimdi sıra bende.

Çocuklar oyun oynuyor.

“oynuyor” sözcüğü bir **hareket** bildiriyor.

Ağaçlar çiçek açıyor

“açıyor” sözcüğü bir **oluş** bildiriyor.

Kazanım Sıralı Etkinlikler: (Sy. 53 - 54) uygulanabilir.

Büyümek çok güzel!

Eylül yavaş yavaş büyüyor.

“büyüyor” sözcüğü bir **oluş** bildiriyor.

Şimdi de işin, hareketin yapıldığı zamanı inceleyelim.

Duru ödevini yaptı.

Bitmiş

← (Geçmiş zaman) →

Bu cümlede “**yaptı**” sözcüğü yapma işinin gerçekleşmiş olduğunu yani bittiğini belirtiyor.

Tuna top oynuyor.

Yapılıyor

← **Şimdiki zaman** →

Bu cümledeki “**oynuyor**” sözcüğü bir hareket bildirmektedir. Bu hareket, konuşmanın yapıldığı anda devam etmektedir.

Hafta sonu sinemaya gideceğiz.

Yapılacak

← **Gelecek zaman** →

“**gideceğiz**” sözcüğü hareketin gelecekte yapılacağını bildiriyor.

Şimdi de işin ya da hareketin kimin tarafından yapıldığını, kiminle ilgili olduğunu belirten sözcükleri inceleyelim.

KİŞİ	TEKİL	ÇOĞUL
1. Kişi	Ben	Biz
2. Kişi	Sen	Siz
3. Kişi	O	Onlar

“**Koşuyorum**” eylemi devam eden bir harekettir. **Ben** koşuyorum. Anlamı taşır. Bu hareketi yapan kişiyi bulmak için “**Kim koşuyor?**” sorusu sorulur.

Koşuyorum.

ETKİNLİK: İŞ, OLUŞ, HAREKET BİLDİREN SÖZCÜKLER

Aşağıda verilen sözcüklerin durumunu belirtip cümle içerisinde kullanalım.

1

İş, oluş ve hareket bildiren sözcük; tırmanmak
(..... bildiriyor.).

Cümle:

2

İş, oluş ve hareket bildiren sözcük; büyümek
(..... bildiriyor.).

Cümle:

3

İş, oluş ve hareket bildiren sözcük; yapmak
(..... bildiriyor.).

Cümle:

Aşağıdaki tümcelerde iş, oluş, hareket bildiren sözcüklerin zamanlarını ve kişisini verilen sözcüklerden uygun olanlarını kullanarak tamamlayalım.

Sen - O - Biz - Siz - Onlar - Şimdi - Gelecek - Geçmiş

CÜMLELER	ZAMAN	KİŞİ
1 Oyun oynuyorum.		
2 Eve geldi ve gitti.		
3 Okula gelecek misin?		
4 Ders çalışıyoruz.		
5 Erken gitmişsiniz.		
6 Kahvaltı yapıyorlar.		

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

- 1) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi bir oluş bildirmektedir?

A) yazdı B) koşuyor
C) büyüyor

2)

Cümlesinde noktalı yere aşağıda verilen sözcüklerden hangisi gelirse yapılan işin bittiği anlamı taşır?

A) yaptı B) yapacak
C) yapıyor

3)

1 siliyor 2 bembeyaz
3 yağdı 4 yapraklar

Yukarıda verilen sözcüklerden hangisi iş, oluş ve hareket bildirmez?

A) 1, 2 B) 2, 4
C) 3, 4

- 4) Şekerciği gören tüm çocuklar sokağa koştu.

Yukarıdaki cümlede hangi sözcük iş, oluş, hareket bildirir?

A) sokağa B) tüm çocuklar
C) koştu

- 5) Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi iş, oluş ya da hareket bildirmektedir?

A) Annem yemek yapıyor.
B) Eviniz oldukça uzakmış.
C) Evinizin bahçesi çok güzelmiş.

- 6) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde işi ya da hareketi yapan kişi diğerlerinden farklıdır?

A) Her gün bizim için çok özel yemekler pişirir.
B) Ödevlerini her zaman zamanında yapar.
C) Bu hafta sonu Bursa'ya gideceğiz.

7) Öğretmenimin anlattıklarını dikkatlice dinledim.

Yukarıdaki cümlede sözcüklerden hangisi iş, oluş ya da hareket bildirmektedir?

- A) dinledim B) dikkatlice
C) öğretmenimin

8) “Ekin, Ezgi için çok güzel bir yemek yaptı.” cümlesinde işi yapan kişi kimdir?

- A) Ekin B) Ezgi
C) Onlar

9) Aşağıdaki cümlelerin hangisi bir oluş bildirmektedir?

- A) Dünya kendi eksenini etrafında dönüyor.
B) Hava kirliliği her geçen gün biraz daha büyüyor.
C) Arkadaşlarıyla top oynuyor.

10) Aşağıda iş, oluş, hareket bildiren sözcüklerden hangisinin zamanı diğerlerinden farklıdır?

- A) Doğa gitar çalıyor.
B) Fatih kitap okuyor.
C) Ada okula gitti.

11) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iş, oluş, hareket bildiren sözcük sayısı diğerlerinden daha fazladır?

- A) Bugün ve yarın antrenmanlar iptal edildi. Fakat cuma günü var.
B) Köpeği her gün gezdiriyorum, yemeğini veriyorum ve oynuyorum.
C) Bu yıl havaların çok soğuk olması çiftçileri çok kötü etkiledi.

DEYİMLER

İpe un sermek: Kendinden beklenen, istenen bir işi yapmamak için bir takım engeller çıkarmak.

Burnunun dikine gitmek: Söylenlere verilen öğütlere aldırmayarak bildiği gibi hareket etmek, kimsenin sözünü dinlememek.

Gözü hiç bir şey görmemek: Kendini çok önem verdiği bir işe kaptırıp başka hiç bir şeyle ilgilenmemek.

Foyası meydana çıkmak: Bir kimsenin önceleri belli olmayan niteliğinin sonradan anlaşılması.

Yukarıda verilen karikatürlerde deyimlerin anlamları açıklanmıştır. Şimdi de deyimlerin ne olduğunu ve özelliklerini öğrenelim.

Deyimler, insanların deneyimlerinden doğmuştur.

Deyimler anlamı güçlendirmek için kullanılan kalıplaşmış sözlerdir.

Deyimleri isimlendirirken genelde “-mek,” “-mak” ekleri kullanılır.

Kazanım Sıralı Etkinlikler: (Sy. 55) uygulanabilir.

ATASÖZLERİ

İşler çok çabuk bitti.

Bir elin nesi var, iki elin sesi var.

Okulda yaptığımız grup çalışmalarında iş birliği yapınca da çalışmalar çabuk bitiyor.

Hımm! Tıpkı evdeki gibi.

Derya'nın annesi durumu atasözü ile çok güzel özetlemiştir. Şimdi atasözünün ne demek olduğunu ve deyimlerle olan farklarını öğrenelim.

Atasözü ve deyimler geçmişten günümüze kadar gelen ve herkes tarafından bilinen kelime ya da kelime gruplarıdır.

Atasözü bize öğüt verir.

Deyimler ise sadece durumu özetler.

“Bir elin nesi var, iki elin sesi var.” atasözünden çıkarmamız gereken bir öğüt vardır. Bu atasözü bizlere, büyük ve önemli işlerin tek başına yapılamayacağını, başkalarının yardımı ile daha kolay yapılabileceğini anlatmaktadır.

ETKİNLİK: DEYİMLER VE ATASÖZLERİ

Karışık olarak verilen deyim ve atasözlerini sınıflandırarak aşağıda verilen tablolardan uygun olanın içine yazalım.

1 Baltayı taşa vurmak.

2 Akıntıya kürek çekilmez.

3 Tatlı ye, tatlı söyle.

4 Gözü yüksekte olmak.

5 Daldan dala konmak olmaz.

6 Dolap çevirmek.

7 Ayağını yorganına göre uzat.

8 Dağ dumansız insan hatasız olmaz.

9 Ayağını denk almak.

10 Akla gelmeyen başa gelir.

11 Gülme komşuna gelir başına.

12 Üzüm üzüme baka baka kararır.

13 Dilinde tüy bitmek.

14 Göze girmek.

ATASÖZÜ

DEYİM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Aşağıda verilen deyim ve atasözlerini, anlamlarıyla aynı renge boyayarak eşleştirelim.

1 Beş parmağın beşi bir değildir.

a Yapılacak bir iş için çok erken harekete geçmek.

2 Davulun sesi uzaktan hoş gelir.

b Herkesin bildiği bir gerçeği gizlemek mümkün değildir.

3 Gözü yolda kalmak.

c Sabırsızlıkla özlenen bir kişi ya da haberi beklemek.

4 Dereyi görmeden paçaları sıvamak.

d Dışarıdan güzel görünen bir durum aslında görüldüğü kadar güzel olmayabilir.

5 Güneş balçıkla sıvanmaz.

e İnsanlar duygu, yetenek ve benzeri konularda birbirinin aynısı değildirler.

Aşağıda verilen deyim ve atasözlerinin anlamlarını araştırarak yazalım.

1

2

3

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) İnsanı küçük yaşta eğitmeyi anlatan atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ak akçe kara gün içindir.
- B) Acele işe şeytan karışır.
- C) Ağaç yaşken eğilir.

2)

Yukarıdaki görselde anlatılan olay aşağıdaki atasözlerinden hangisi ile açıklanabilir?

- A) İşleyen demir, pas tutmaz.
- B) Ev alma, komşu al.
- C) Akıl akıldan üstündür.

3) “Melis, öğretmenini dikkatlice dinlediği için konuları çok iyi anladı.” cümlesinde altı çizili sözcük grubunu en iyi anlatan deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Can kulağıyla dinlemek.
- B) Midesi zil çalmak.
- C) Küplere binmek.

4) Aşağıdaki deyimlerden hangisi “Bir kişiye sahip çıkmak, korumak” anlamındadır?

- A) Gözünden sakınmak
- B) Gözünü boyamak
- C) Göz kulak olmak

5) “Ne ekersen onu biçersin.” atasözü ile ne anlatılmak istenmiştir?

- A) İnsan sağlığını korumak için iyi beslenmelidir.
- B) Kazandıklarımızın bir kısmını biriktirmeliyiz.
- C) Kişi iyilik yaptığında iyilik, kötülük yaptığında kötülük görür.

6) “Bakarsan bağı, bakmazsan dağı olur.” atasözünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanı eğitmeye küçük yaşlarda başlamalı. Büyüyünce onları eğitmek güç olur.
- B) Az çok demeden yarınlarımızı düşünerek kazançlarımızın bir kısmını biriktirmeliyiz.
- C) Bakımı yapılan araç gereçleri uzun yıllar kullanabiliriz. Bakımını yapmadığımız araç gereçler ise bir süre sonra kullanılmaz hâle gelir.

7) Aşağıdaki deyimlerden hangisi anlamca diğerlerinden farklıdır?

- A) Burnu büyümek.
- B) Burnunun dikine gitmek.
- C) Kendi bildiğini okumak.

8) Aşağıdaki atasözlerinden hangisi “Çalışmanın önemini” anlatmaktadır?

- A) İşleyen demir pas tutmaz.
- B) Damlaya damlaya göl olur.
- C) Sakla samanı gelir zamanı.

9) “Ayşe’nin konuşmasını dikkatle dinledi, fırsatı bulunca da taşı gedigine koydu.” cümlesinde altı çizili deyimin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

A) En uygun sözü söylemek.

B) Düşünerek konuşmak.

C) Kırıcı sözler söylemek.

Türkçe

3

11. FASİKÜL

(Yeni Sözcükler Türetme - Adın (İsmin) Hâlleri
Soru Yazma - Fıkra, Tekerleme ve Masal)

- Yeni Sözcükler Türetme 2
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum 4
- Adın (İsmin) Hâlleri..... 6
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum 8
- Soru Yazma 9
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum 11
- Fıkra, Tekerleme ve Masal..... 13
- Öğrendiklerimi Uyguluyorum 16

YENİ SÖZCÜKLER TÜRETME

Kitapçıdan aldığım kitap-
ları, kitaplığa yerleştirdim.

“Kitap” sözcüğüne “-cı” eki eklenirse kitap satan kişi anlamına gelen “kitapçı” sözcüğü oluşturulur. Kitap sözcüğüne “-lık” eki getirilirse kitap konulan yer anlamındaki “kitaplık” sözcüğü oluşturulur.

\$.-cı, -ci, -lı, - li, -lık, - lik, -sız, -sız# gibi ekler eklendiği sözcüklerin anlam-
larını değiştirir. Böylece bu ekleri alan sözcükler yukarıda olduğu gibi
yeni sözcükler oluşturur.

GÖZ

GÖZ + lük → Gözlük

GÖZ + lük + çü → Gözlükçü

ETKİNLİK: YENİ SÖZCÜKLER TÜRETME

Aşağıda verilen sözcüklerin sonuna, “-cı, -ci, -lı, -li, -lık, -lik, -sız, -siz” eklerini ekleyerek yeni sözcükler oluşturalım.

Peynir.....
Peynir.....
Peynir.....

Ev.....
Ev.....
Ev.....

Şeker.....
Şeker.....
Şeker.....

Su.....
Su.....
Su.....

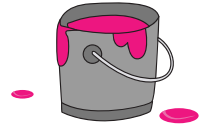
Tuz.....
Tuz.....
Tuz.....

Çiçek.....
Çiçek.....
Çiçek.....

Ağaç.....
Ağaç.....
Ağaç.....

Boya.....
Boya.....
Boya.....

Kalem.....
Kalem.....
Kalem.....

Güneş.....
Güneş.....
Güneş.....

Para.....
Para.....
Para.....

Simit.....
Simit.....
Simit.....

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi aldığı ekten dolayı anlam değişikliğine uğramamıştır?

- A) Gözlük B) Kalemler
C) Balıkçı

2) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük ek olarak anlam değiştirmemiştir?

- A) Berk, kitaplarını kitaplığa koydu.
B) Kalemlikten renkli kalem aldı.
C) Ilık süt içmeyi çok severim.

3) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi aldığı ekle yeni bir anlam kazanmamıştır?

- A) Ağaçlar
B) Köklü
C) Süslü

4) “Şeker” ve “şekerci” sözcükleri arasındaki anlam ilişkisi aşağıdaki sözcük çiftlerinin hangisinde vardır?

- A) Odun - oduncu
B) Hastane - doktor
C) Kitap - kitaplık

5) “Kol” sözcüğü aşağıdaki eklerden hangisini alırsa anlamı değişmez?

- A) -luk B) -suz C) -lar

6) Aşağıda verilen sözcüklerden hangisi “-lık” ekini aldığı anda meslek adı olur?

- A) Güneş B) Kira
C) Öğretmen

- 7) 1. Karlı
2. Bolu
3. Yaralı
Yukarıda verilen sözcüklerden hangileri ek alarak yeni bir sözcük oluşturmuştur?

A) 1, 2 B) 1, 3 C) 2, 3

- 8) “Zeytin” sözcüğü aşağıdaki eklerden hangisini alırsa “zeytin satan kişi” anlamını kazanır?

A) -li B) -lik C) -ci

- 9) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde aldığı ekten dolayı anlamı değişmiş bir sözcük vardır?

- A) Her akşam uyumadan önce ılık süt içer.
B) Kasaptan, böreklik kıyma aldım.
C) Bardakları bulaşık makinesine yerleştirdim.

- 10) Kömürcüden aldığı kömürleri, kömürlüğe koydu.

Yukarıdaki cümlede kaç sözcük ek alarak yeni bir sözcük oluşturmuştur?

A) 2 B) 3 C) 4

- 11) “Taş” sözcüğü aşağıdaki eklerden hangisini alırsa “taş yontan, taş satan veya taş ocağından taş çıkaran kimse” anlamını kazanır?

A) -lık B) -cı C) -sız

- 12) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi aldığı ekle yeni bir anlam kazanmamıştır?

- A) Kışlık odun
B) Çilli kız
C) Beyaz elbise

ADIN (İSMİN) HÂLLERİ

Adlar, cümledeki görevlerine göre çeşitli ekler alırlar. Durum (hâl) ekleri olarak bilinen bu ekler adın anlamını değiştirmez, adın cümledeki görevini belirler. İsimler cümlede beş hâlde bulunurlar. Bunlar; “-i hâli (belirtme durumu), -e hâli (yönelme durumu), -de hâli (bulunma durumu), -den hâli (ayrılma durumu). Aşağıda verilen tabloyu örnekten yararlanarak tamamlayalım.

ETKİNLİK: ADIN HÂLLERİ

Ad (yalın)	Belirtme Durumu (-i hâli)	Yönelme Durumu (-e hâli)	Bulunma Durumu (-de hâli)	Ayrılma Durumu (-den hâli)
1. kapı	kapıyı	kapıya	kapıda	kapıdan
2. okul				
3. gemi				
4. sıra				

Aşağıdaki örneği inceleyelim. Tabloda verilen sözcüklerin ismin hangi durumunda olduğunu karşılarına yazalım.

Ad (isim)	Bulunduğu durum	Ad (isim)	Bulunduğu durum
1. pencereye	yönelme durumu	7. okulu	belirtme durumu
2. geceyi		8. denize	
3. kalemi		9. bahçeyi	
4. sinemada		10. ağaçta	
5. kapıdan		11. yataktan	
6. dersten		12. çiçeğe	

Kazanım Sıralı Etkinlikler: (Sy. 59 - 60) uygulanabilir.

ETKİNLİK: ADIN (İSMİN) HÂLLERİ

Aşağıda verilen görselleri yorumlayarak “ev# sözcüğünü adın farklı durumlarında cümle içinde kullanalım.

1

(güzel, çok, ev, bu)

.....

2

(köpek, güzel, ev, beklemek)

.....

3

(okuldan sonra, çocuklar, ev, gelmek)

.....

4

(annem ve teyzem, ev, beklemek, bizi)

.....

5

(sabah, çıkmak, erkenden, ev, annem, babam ve ben)

.....

Metindeki boşlukları uygun hâl ekleriyle (-i, -e, -de, -den) tamamlayalım.

Ankara..... İstanbul..... gidiyordum. Otobüsümüz Bolu'nun yüksek yaylaların..... bir dinlenme yerin..... durdu. Acıkan diğer yolcular gibi ben de lokanta..... girdim. Oturduğum masa..... üstü baş..... tertemiz bir beyefendi garson..... hesab..... istedi.

Ahmet ÇAVUŞOĞLU (Gezi notları)

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili ad, bulunma durumundadır?

- A) Gökyüzündeki bulutlar yağmuru haber veriyordu.
- B) Doğum günü davetiyemi bütün arkadaşlarıma verdim.
- C) Öğretmen yavaşça sınıfa yöneldi.

2) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili ad, belirtme durum eki almıştır?

- A) Çantadan defterlerini çıkardı.
- B) Kalemini kalem kutusuna koydu.
- C) Masaya suyunu döktü.

3) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bulunma hâl eki almış bir ad vardır?

- A) Öğretmenimi çok seviyorum.
- B) Yemeğini sınıfta yedi.
- C) Sepetten topları aldı.

4) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayrılma durumu eki almış bir ad vardır?

- A) Arkadaşına bir kitap aldı.
- B) Okula servisle gidiyor.
- C) Bahçeden çıkıp gitti.

5) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili ad yalın hâldedir?

- A) Kırmızı bir kazak aldım.
- B) Manavdan iki kilo elma aldı.
- C) Arkadaşına kalemi geri verdi.

SORU YAZMA

Hafta sonu sinemada çok güzel bir film izledim.

Filmin konusu neydi?

Filmin adı neydi?

Bir dakika, bir dakika! Soruları sırayla sorun. İkkinizin de sorularını yanıtlayacağım.

Soruyu, merak ettiğimiz şeyleri öğrenmek için sorarız. Sorularımızı ve sorulara verdiğimiz cevapları anlamlı cümlelerle ifade etmeliyiz.

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin soru cümlesine nasıl dönüştürüldüğünü inceleyelim.

- Fatih bahçede oyun oynuyor.
Fatih nerede oyun oynuyor?

- Annem yemek yapıyor.
Kim yemek yapıyor?

- 15 Mayıs'ta evleniyorum.
Ne zaman evleniyorsun?

ETKİNLİK: SORU YAZMA

BAYRAM ZİYARETİ

Ramazan Bayramı'nın ilk günüydü. Özgür erkenden kalktı. Annesi, ablası da kalkmıştı. Sofrayı hazırlıyorlardı. Birlikte yemek yediler. Sonra herkes bayramlıklarını giydi. Özgür ile ablası, anne ve babalarının ellerini öptüler. onlarla bayramlaştılar. Annesi:

— Haydi, ziyaretçiler gelmeden büyükbabamıza gidelim, dedi.

Hep birlikte büyükbabalarına gittiler. Büyükbabanın, ninenin ellerini öptüler. Onlar da Özgür'ün yanaklarından öptüler. Büyükbabası, Özgür'e harçlık verdi.

Büyükbabalarından sonra hasta komşularına ziyarete gittiler. Komşuları çok sevindi. O gün Özgürlere birçok ziyaretçi geldi. Bayramlaştılar. Bayram ziyareti ertesi gün de sürdü. O gün, Özgür'ü sevindiren bir şey oldu. Babası, bayramdan önce üst katta oturan Rahmi Bey ile küsmüştü. Konuşmuyorlardı. Oysa Rahmi Bey'in kızı Özlem, Özgür'ün en iyi arkadaşıydı. Özgür onların barışmalarını istiyordu. Rahmi Bey de bayramlaşmak için Özgürlere geldi. Babası ile kucaklaştı, öpüştüler. Özgür buna çok sevindi.

— Bayramlar ne güzel!

Muzaffer KÜTÜK

Parçayla ilgili 5 soru sorup yazalım.

- 1 ?
- 2 ?
- 3 ?
- 4 ?
- 5 ?

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

- 1) “Atatürk 23 Nisan’ı çocuklara armağan etti.”

Yukarıdaki cümle ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisini soramayız?

- A) Atatürk 23 Nisan’ı kime armağan etti?
B) Atatürk çocuklara neyi armağan etti?
C) Atatürk 23 Nisan’ı niçin çocuklara armağan etti?

- 2) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “nasıl” sorusunun cevabı vardır?

- A) Akşam dayım bize gelecek.
B) Merdivenlerden yavaşça indi.
C) Biraz önce dışarıya çıktı.

- 3) “Yarın arkadaşlarımla tiyatroya gideceğiz.”

Yukarıdaki cümle ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisini soramayız?

- A) Nereye? B) Ne zaman?
C) Niçin?

- 4) “Doğa, anne ve babasıyla birlikte İzmir’e gitti.”

cümlesine göre “Kim?” sorusunun cevabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğa B) Annesi
C) Babası

- 5) “Bahar şenlikleri 12 Haziran’da okulda yapılacak.” cümlesi ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Nerede? B) Niçin?
C) Ne zaman?

- 6) “Pelin pencereden dışarıya bakıyor.” cümlesi ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabını bulamayız?

- A) Kim dışarıya bakıyor?
B) Pelin nereye bakıyor?
C) Pelin neden dışarıya bakıyor?

“Çocuk kitapçıdan içeri girdi. “Ben” diye kekeledi. Tezgâhtar, ondan önce konuştu. \$Haydi, baş- ka kapıya, Allah versin!# Çocuk bir an boğulacak gibi oldu.

Kovmak istediği çocuğun, olduğu yerde kaldığını gören tezgâhtar bağırarak; \$Sana söylüyorum, çık git buradan!#.

Çocuk, kırıksık birkaç kâğıt parayı uzatarak, “Şuradaki kitabı almak istiyorum.” diyebilirdi. Tezgâhtar, söz ve davranışından utanmıştı. Vitrenden kitabı çıkarıp çocuğa verdi.

Çocuk, günlerdir özlemini çektiği kitabına kavuşmuştu. Mutluydu.#

Feridettin ATATUĞ

7, 8, 9 ve 10. soruları metne göre yanıtlayalım.

7) Tezgâhtar kitapçıya giren çocuğu görünce ne yaptı?

- A) Çocuğu kitapçıdan kovdu.
- B) Çocuğa hangi kitabı istediğini sordu.
- C) Çocuğa hemen istediği kitabı verdi.

8) Çocuk, neden kitapçıya gelmişti?

- A) Eski kitaplarını satmak için
- B) Kitap satın almak için
- C) Tezgâhtardan para istemek için

9) Tezgâhtar çocuğun kitapçıya gelme amacını öğrenince ne yaptı?

- A) Çocuktan özür diledi.
- B) Davranışından utandı.
- C) Kendine kızdı.

10) Tezgâhtardan istediği kitabı alan çocuk ne hissetti?

- A) Sevinçten ağladı.
- B) Çok şaşırdı.
- C) Mutlu oldu.

FIKRA, TEKERLEME VE MASAL

KAVUĞUN ÇOCUKLUĞU

Nasrettin Hoca, bir gün mahallede oyun oynayan çocukları seyre dalmış. Haşarı çocuklardan biri ansızın Hoca'nın kavuğunu kapmış ve bir arkadaşına atmış kavuk elden ele dolaşmaya başlamış. Hoca her ne kadar "Yapmayın, etmeyin!" demişse de çocuklar kavuğu vermemişler. Çaresiz kavuksuz olarak eve dönmüş.

Karısı Nasrettin Hoca'yı kavuksuz görünce:

- Hayrola Hoca Efendi, kavuğun nerede? demiş.
- Hiç demiş Hoca. Çocukluğu aklına geldi, mahalledeki çocuklarla oynuyor.

(Alıntı)

Fıkralar; güldürürken aynı zamanda da düşündüren yazılardır.

Yorgunluk gidermek, bir kişiyi eleştirmek, doğrudan söylenemeyen bir gerçeği söylemek için anlatılır.

Tekerleme; ses taklidi, tekrar ve ikilemelerden yararlanılarak oluşturulan dizelerdir. Birbiriyle çelişen hayaller ve düşünceler içerir. Şaşırtmak ve eğlendirmek için söylenilir.

Az gittim, uz gittim.
Dere tepe düz gittim.
Çayır çimen geçerek,
Lale sümbül biçerek,
Soğuk sular içerek,
Altı ayla bir güzde,
Bir arpa boyu yol gittim.

(Alıntı)

Bilmece: bir şeyin adını söylemeden, özelliklerini üstü kapalı söyleyerek o şeyin ne olduğunu bulmayı, dinleyene veya okuyana bırakan oyundur.

Ağız var dili yok, nefesi
var canı yok, derisi var
kanı yok.

Havada uçar, kanadı yok.
Yaprak kadar hafif, dağ-
lar kadar büyük.

Kesin olarak zamanı ve yeri belli olmayan, yaşanması mümkün olmayan olayları anlatan yazılara **masal** denir. Masallardaki olaylar ve kahra-manlar hayal ürünüdür. Kişiler olağanüstü özelliklere sahiptir.

ÇİRKİN ÖRDEK YAVRUSU

Anne Ördek sabırla yumurtalarının kırılmasını bekliyordu. Vakit tamam-lanınca ördek yavruları yumurtalarından çıkmaya başladılar. Fakat en son ve en büyük yumurta bir türlü kırılmıyordu. Sonunda yumurtanın beyaz kabuğu çatladı. Diğerlerinden daha gri ve farklı olan ördek yavrusunun küçük kafası görüldü. Anne ördek yeni do-ğan yavruya bakarak; \$Umarım değişir.# dedi şefkatle. Zaman ilerliyordu ama ördek yavrusunun rengi halâ griydi. Kümesin bütün hayvanları onunla alay ediyorlar, ona \$çirkin ördek yavrusu# diye sesleniyorlardı.

ANDERSEN

ETKİNLİK: FIKRA, TEKERLEME VE MASAL

Aşağıda farklı türde metinler verilmiştir. Metnin hangi yazın türüne ait olduğunu ipuçlarından yararlanarak bulalım ve altlarına yazalım.

Tekerleme

Bilmece

Fıkra

Masal

1

Tavşan ikide bir böbürleniyor:
— Kimse benden hızlı koşamaz, diyormuş.
Sonunda kaplumbağa dayanamamış:
— İstersen yarışalım, demiş.
Koşuya başlamışlar. Tavşan epeyce yol aldıktan sonra, "Hıh, o sırtı kabuklu hayvancık sürüne sürüne kim bilir ne zaman sonra bana yetişir?# diye düşünmüş.
— Şu ağacın altına biraz uzanıp dinleneyim, demiş. (Alıntı)

Yazının Türü:

2

ON DEVE

On deve gördüm.
Hepsine patik ördüm.
En büyüğüne bindim.
Bizim köye indim.
Elde dokuz deve.
İçene sütlü kahve

(Alıntı)

Yazının Türü:

3

Kuyruğu var
Canlı değil,
Konuşur
Ama insan değil,
Cami var
Ama pencere değil (Alıntı)

Yazının Türü:

4

Temel'i ameliyat edecekler;
Doktorlar maskelerini takıyorlar.
Temel atılıyor:
Poşuna maske takmayun pen
sizi taniyum. (Alıntı)

Yazının Türü:

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

- 1) Bir gece yarısı derin bir uykuya dalan Hoca'yı, hanımı telaşla uyandırır. Hoca uykulu uykulu sorar:

— Ne var hanım? Ne diye uyanıdırıyorsun beni?

Hanımı:

— Kalksana efendi der korkulu bir sesle. Aşağı katta tıkırtılar duyuyorum. Eve hırsız girdi galiba.

Hoca hiç aldırış etmez;

— Merak etme hanım der, eğer işe yarar bir şey bulursa gidip alı-
rız elinden! (Alıntı)

Yukarıda verilen yazın türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Masal B) Fıkra
C) Öykü

- 2) “Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde” diye başlayan yazın türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiir B) Masal
C) Fıkra

3)

DEVE

Eveleme develeme
Evvel altı elma yedi
Seren sekiz serçe dokuz
Tarmanın topu kara
O devenin çatı kara.

Yukarıda verilen yazın türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiir B) Fıkra
C) Tekerleme

4)

Sıra sıra odalar birbirini kovalar.

Yukarıdaki bilmecenin cevabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) B)
C)

Türkçe

3

12. FASİKÜL

(Günlük - Anı - Mektup - Zarf Üstü
Davetiye - Tebrik Kartı ve Hikâye Yazma
Görsel Okuma)

•	Günlük Yazma	2
•	Anı Yazma.....	2
•	Mektup Yazma	3
•	Zarf Üstü Yazma	4
•	Davetiye ve Tebrik Kartı Yazma	4
•	Öğrendiklerimi Uyguluyorum	6
•	Hikâye Yazma	8
•	Görsel Okuma.....	10
•	Grafik ve Tablo Yorumlama	12
•	Trafik İşaretleri	13
•	Beden Dili	13
•	Öğrendiklerimi Uyguluyorum	15

GÜNLÜK YAZMA

Gün içerisinde yaşadıklarımızı bir deftere tarih atarak yazarsak **günlük** yazmış oluruz.

Günlükte o gün yaşadığımız ve bizi etkileyen olayları anlatırız. Duygularımızı, hayallerimizi ve düşündüğümüz konuları da günlüğümüze yazarız. Günlük, yazma becerilerimizi geliştirir. Ayrıca yazdığımız günlükleri daha sonra okumak yaşadıklarımızı hatırlamamıza da yardımcı olur.

ANI YAZMA

Bizi etkileyen bir olayı anlattığımız yazılara **anı** diyoruz.

Anı yazarken anlattığımız olayın nerede, ne zaman ve nasıl gerçekleştiğini belirtmeliyiz.

Anı, sadece bizi etkileyen önemli bir olay olduğunda; günlük ise her gün yazılır.

Aşağıda Atatürk ile ilgili anıyı okuyalım.

Köşkte o akşam Soydan, şimdiki Macaristan elçimiz Ruşen Eşref Ünaydın, bir de Soysallı vardı. Atatürk, ertesi gün Büyük Millet Meclisinde okuyacağı söylevi hazırlıyordu. Mahmut ile Ruşen Eşref not tutuyorlardı. Atatürk ara sıra bana da, \$Ne dersin?# diye soruyordu. Ben ne diyebilirim? Hiç... Bir ara Atatürk bana döndü ve dedi ki:

- Bu memleketin efendisi kimdir?

Düşündüm. Karşılığı o verdi:

- Türk köylüsüdür, dedi ve devam etti:

- Türk köylüsü "Efendi" yerine konulmadıkça memleket ve millet yükselmez!...

Prof. Mahmut Esat BOZKURT

MEKTUP YAZMA

Uzaktaki sevdiklerimizle mektup yazarak haberleşiriz.

Mektup yazarken çizgisiz kâğıt kullanmalıyız. Mektup kâğıdının sağ üst köşesine o günün tarihini yazmalıyız. Mektuba bir hitap ile başlamalı, mektupta, mektubu yazma amacımıza yer vermeliyiz.

Mektubu el yazısı ile yazmalı, mektubu yazdıktan sonra mektubun sağ alt köşesine adımızı, soyadımızı yazmalı ve imza atmalıyız.

ZARF ÜSTÜ YAZMA

Mektup, davetiye ve tebrik kartı gibi yazılarımızı, zarf içine koyarak göndermek istediğimiz kişilere göndeririz. Zarf üstü yandaki gibi yazılır.

DAVETİYE VE TEBRİK KARTI YAZMA

Düğün, nikah, yıl sonu gösterisi veya etkinlikleri, doğum günü gibi önemli günleri davetlilere haber vermek ve onları çağırmak için yazılan yazılara **davetiye** deriz. Davetiyede mutlaka tarih, saat ve etkinliğin yapılacağı yere yer vermeliz.

Değerli Arkadaşım,
Sekizinci doğum günümü kutlarken senin de yanımda olmanı isterim.

Betül SARIKAYA

Tarih : 25.05.2014

Saat : 13.00 - 16.00

Yer : Merkez Mah. Fahri Korutürk

Çıkmazı Nu: 4 Eyüp

Sevdiklerimize; bayram, yeni yıl, doğum günü gibi olaylarda tebrik (kutlama) kartı yazarız.

Sevgili Songül,

Bilgi yarışmasında birinci olmana çok sevindim.

Seni en içten dileklerle kutluyor, başarılarının devamını diliyorum.

Meryem ATEŞ

ETKİNLİK: GÜNLÜK - ANI - MEKTUP YAZMA

Aşağıda verilen cümleler doğru ise \$D\$, yanlış ise \$Y\$ kutusunu boyayalım.

1	Anılarımızı yazarken anlatacağımız olayı nerede, ne zaman ve nasıl yaşadığımızı belirtmeliyiz.	D	Y
2	Sevdiklerimizi özel günlerimize çağırmak için yazdığımız yazılara davetiye denir.	D	Y
3	Mektubumuzu bitirdikten sonra sol alt köşeye adımızı ve soyadımızı yazıp, imza atarız.	D	Y
4	Mektuba başlarken, mektubu yazdığımız kişiye hitap ederek başlamalıyız.	D	Y
5	Günlüklerde yaşanan olay en ince ayrıntısına kadar yazılır.	D	Y
6	Unutmak istemediğimiz ve bizim için önemli olan olayları unutmamak için yazdığımız yazılara davetiye diyoruz.	D	Y

Aşağıdaki boşlukları verilen ipuçlarından yararlanarak dolduralım.

davetiye

tebrik kartı

anı

mektup

günlük

- Gün içinde yaşadıklarımızı tarih belirterek yazdığımız yazılara denir.
- Önemli günleri davetlilere haber vermek ve onları çağırmak için yazılan yazılara denir.
- Sevdiklerimizin özel günlerini kutladığımız yazılara denir.
- Bizi etkileyen bir olayı anlattığımız yazılara denir.
- Uzaktaki sevdiklerimizle haberleşmek için yazdığımız yazılara denir.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

1) Mektupla ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Mektuba hitap ile başlarız.
- B) Mektubun sağ alt köşesine adımızı ve soyadımızı yazarız.
- C) Mektubun gönderileceği yeri sol alt köşeye yazarız.

2) Aşağıda verilen özel günlerin hangisinde davetiye yazmayız?

3) Aşağıdaki durumların hangisinde tebrik kartı yazarız?

- A) Bir yakınımızın bayramını kutlamak istediğimizde
- B) Bir arkadaşımız hastalandığında
- C) Arkadaşlarımızı doğum günümüze çağırarak istediğimizde

4) “Pervin, arkadaşlarıyla birlikte çok güzel bir gün geçirdi. O gün yaşadıklarını eve gelir gelmez yazdı.”

Pervin’in yazdığı yazı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Günlük
- B) Anı
- C) Mektup

5) Doğum gününe arkadaşlarını çağırmak isteyen Doğa, aşağıdakilerden hangisini yazmalıdır?

- A) Tebrik kartı
- B) Mektup
- C) Davetiye

6) Bizi etkileyen ve yaşanmış olan önemli olayların yer ve zaman belirtilerek anlatıldığı yazı türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Günlük
- B) Anı
- C) Tebrik kartı

7) Mektup yazarken sağ alt köşeye aşağıdakilerden hangisi yazılır?

- A) Mektubun yazıldığı tarih
- B) Mektubu yazan kişinin adresi
- C) Mektubu yazan kişinin adı, soyadı ve imzası

8) Zarf üzerinde aşağıdakilerden hangisinin olmasına gerek yoktur?

- A) Gönderenin adı ve adresi
- B) Gönderenin imzası
- C) Alıcının adı ve adresi

9) “Zehra İstanbul’da yaşayan teyzesini uzun zamandır görmüyordu. Bu nedenle de onu çok özlemişti. Ona olan özlemini anlatmak amacıyla yazı yazdı ve yazdıklarını zarfa koyup gönderdi.”
Zehra’nın yazdığı yazı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mektup
- B) Davetiye
- C) Tebrik kartı

10) Aşağıdakilerden hangisi günlük ve anı yazmanın yararlarından değildir?

- A) Geçmişte yaşadıklarımızı tekrar hatırlarız.
- B) Güncel olaylardan haberdar oluruz.
- C) Yazma becerimiz gelişir.

11) “Mektupta tarih köşede, ad, soyad ve imza ise köşede olur.” ifadesindeki noktalı yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) sol üst - sol alt
- B) sağ üst - sağ alt
- C) sağ üst - sol alt

12) Kuzeninizin dans yarışmasında dereceye girdiğini öğrendiniz. Bu durumda aşağıdakilerden hangisini yazarsınız?

- A) Gurur kartı
- B) Hediye kartı
- C) Tebrik kartı

HİKÂYE YAZMA

Gerçek ya da gerçeğe yakın olayların anlatıldığı yazılara **hikâye** denir. Yaşadığımız bir olaydan ya da okuduğumuz hikâyelerden (öykülerden) esinlenerek hikâyeler yazabiliriz.

Hikâye yazmaya başlamadan önce hikâye unsurlarını yani, hikâyedeki karakteri ya da karakterleri, hikâyenin geçtiği yeri, hikâyede yaşanan olayı ve zamanı belirlememiz gerekir.

Ayrıca hikâyenin başlığının da yazacağımız hikâye ile ilişkili olmasına dikkat etmeliyiz.

ETKİNLİK: HİKÂYE YAZMA

Aşağıdaki görselde verilen olaydan yararlanarak bir hikâye yazalım.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

GÖRSEL OKUMA

Pek öyle görünmüyor ilk önce haritayı düzeltsen.

Merak etme harita okuma konusunda oldukça iyiyim.

Resimleri, fotoğrafları, grafikleri inceleyip yorumlamak görsel okumadır. Televizyon izlerken, gazete ve dergi okurken, internet kullanırken görsel okuma yapmış oluruz.

Görsel okuma, bizim hayal gücümüzü geliştirir. Ayrıca izlediklerimizi ve gördüklerimizi daha kolay yorumlamamızı sağlar. Bunun dışında çevremizdeki değişiklikleri görsel okumayla daha çabuk fark ederiz.

ŞEKİL, SEMBOL VE İŞARETLER

Televizyondaki akıllı işaretlerin anlamlarını öğrenelim.

Genel
İzleyici

7 Yaş
Üzeri

13 Yaş
Üzeri

18 Yaş
Üzeri

Şiddet /
Korku

Cinsellik

Olumsuz örnek
oluşturabilecek
davranışlar

ETKİNLİK: ŞEKİL, SEMBOL VE İŞARETLER

Aşağıdaki sembollerin anlamlarını öğrenip altlarına yazalım.

1

.....

2

.....

3

.....

4

.....

5

.....

6

.....

7

.....

8

.....

9

.....

10

.....

11

.....

12

.....

GRAFİK VE TABLO YORUMLAMA

Aşağıdaki grafiği inceleyelim ve soruları verilen grafiğe göre yanıtlayalım.

ETKİNLİK: GRAFİK VE TABLO YORUMLAMA

Grafik: En Sevilen Derslerin Grafiği

Matematik

Hayat Bilgisi

Türkçe

(Her şekil 2 kişiyi göstermektedir.)

1 En çok sevilen ders hangisidir?

.....

2 Derslerin çok sevilenden az sevilene doğru sıralanışı nasıldır?

.....

3 En çok sevilen dersle en az sevilen ders arasındaki fark kaçtır?

.....

4 Sınıftaki öğrenci sayısı kaçtır?

.....

5 Matematik ve Türkçe derslerini sevenlerin sayısı kaçtır?

.....

Tablo ve grafikler bir verinin miktarını göstermede, veriler arası karşılaştırma yapmada ve veriler arasındaki değişimi göstermede kolaylık sağlar.

ETKİNLİK: TRAFİK İŞARETLERİ

Aşağıda verilen trafik işaretlerinin anlamlarını araştırarak yazalım.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

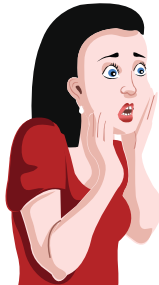
BEDEN DİLİ

Duygu ve düşüncelerimizi anlatırken yüzümüzle, elimizle, kolumuzla anlattıklarımıza uygun hareketler yaparız. Sözel olmayan bu el, yüz ve kol hareketlerine **beden dili** deriz.

Öfkeli

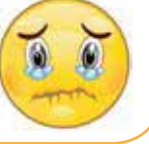
Korkmuş

Mutlu

ETKİNLİK: BEDEN DİLİ

Aşağıda verilen yüz ifadelerinin anlamlarını altlarına yazalım.

1 	2 	3 	4 	5
.....				

Aşağıdaki durumları yaşayan kişilerin yüz ifadelerini noktalı yerlere çizelim.

- 1 (.....) Annemin yeni aldığı ayakkabıyı çok beğendim.
- 2 (.....) İrmak'ın hediye ettiği elbise yırtıldı.
- 3 (.....) Hiç beklemediğim bir anda anneannem geldi.
- 4 (.....) Arkadaşım kitabımı yırttı.
- 5 (.....) Okula giderken karşıma aniden bir köpek çıktı.

Aşağıdaki çocuğun beden dilindeki duyguyu kısaca açıklayalım.

.....

.....

.....

.....

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

Aşağıda verilen hava durumu grafiğini inceleyelim.

1, 2, 3 ve 4. soruları grafiğe göre yanıtlayalım.

Grafik: Ankara'da Gözlemlenen Hava Olayları

				
Pazartesi		X		
Salı		X		
Çarşamba	X		X	
Perşembe				X
Cuma		X		
Cumartesi	X			

1) Yukarıda verilen hava durumu grafiğine göre hangi mevsim yaşanmaktadır?

- A) Sonbahar B) Kış
C) İlkbahar

2) Hava durumu grafiğine göre bu mevsimde giyemeyeceğimiz giysi hangisidir?

- A) B)
C)

3) Verilen grafikte en çok hangi yağış türü görülmüştür?

- A) B)
C)

4) Bu hafta mevsimin tadını çıkarmak isteyen biri tatil için nereyi tercih etmelidir?

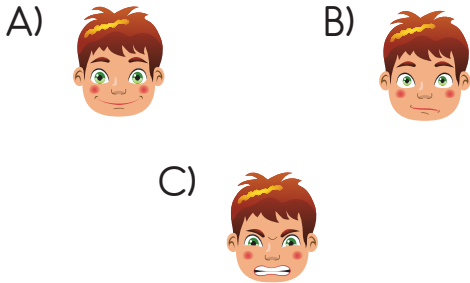
- A) B)
C)

- 5) Yandaki ışıklı işaret cihazında yanan renk neyi ifade eder?

- A) Dur
B) Geç
C) Hazırlan

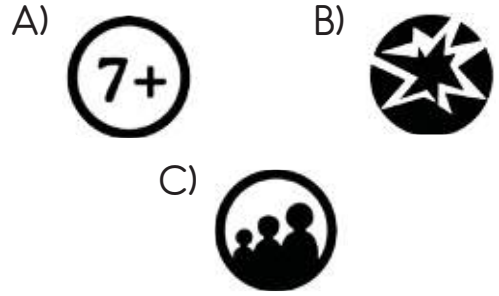
- 6) “Arkadaşım Ege benden ödünç aldığı kitabı kaybetmiş.” diyen Kıvanç’ın yaşadığı duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- 7) Aşağıdaki çocuklardan hangisi görsel okuma yapmamaktadır?

- 8) Televizyon izlemek isteyen sekiz yaşındaki Efe, aşağıdaki sembollerden hangisinin olduğu programları izleyemez?

9)

Yukarıdaki duyguyu yaşayan bir çocuk aşağıdaki olaylardan hangisini yaşamış olabilir?

- A) Çok istediğim bisiklet alındı.
B) Arkadaşlarımla kavga ettim.
C) Yeni aldığım silgi kayboldu.

- 10) Aşağıdakilerden hangisi görsel okumanın yararlarından biridir?

- A) Çevremizdeki değişiklikleri kolay fark edemeyiz.
B) İzlediklerimizi ve gördüklerimizi kolay yorumlarız.
C) Daha çok kitap okumamızı sağlar.

Türkçe

3

13. FASİKÜL

(Neler Öğrendik?)

- Neler Öğrendik? 12
- Neler Öğrendik? 2.....4
- Neler Öğrendik? 3.....6
- Neler Öğrendik? 4.....8
- Neler Öğrendik? 5.....10
- Neler Öğrendik? 6.....12
- Neler Öğrendik? 7.....14

NELER ÖĞRENDİK? - 1

\$Uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra yeşille mavinin iç içe geçtiği bir yere vardık. Burası cennetten bir köşeydi sanki... Mis gibi deniz ve toprak kokuyordu. Martılar, yunus balıkları... Çeşit çeşit ağaçlara ve çiçeklere de diyecek yoktu.#

(Alıntı)

1, 2, 3 ve 4. soruları yukarıdaki şiire göre yanıtlayalım.

1) Yazarın yaptığı yolculukla ilgili aşağıdakilerden hangisini söyleyemeyiz?

- A) Yorucu B) Eğlenceli
C) Uzun

2) Aşağıdakilerden hangisi yazarın gittiği yerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Yemyeşil olması
B) Mis gibi deniz kokuyor olması
C) Bir dağın yamacında olması

3) Metne göre mis gibi kokan nedir?

- A) Toprak ve çiçekler
B) Ağaçlar ve toprak
C) Deniz ve toprak

4) Yazar metinde hangi canlıdan söz etmemektedir?

- A) Martılar
B) Yunus balıkları
C) Kelebekler

5) \$Bağlamak” sözcüğü aşağıda verilen cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Atkısını yavaşça boynuna bağladı.
B) İpleri birbirine bağladı.
C) Yarası kabuk bağlamaya başlamıştı.

6) Hangi cümlede olumsuz bir yargı bildirilmiştir?

- A) Sakın korkma, annen sana kızmayacak.
- B) Yarın doğum günü partine gelemeyeceğim.
- C) Bizimle sinemaya gelecek misin?

7) Hangi cümlede olumsuz bir yargı bildirilmiştir?

- A) Ağaçtaki kuşların hepsi uçtu.
- B) Ödevlerinin hepsini yaptı.
- C) Kırmızı ışıktaki sakın karşıya geçmeyin.

8) “Bakmak” sözcüğü hangi cümlede farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Çocuklarına yıllarca baba-sız baktı.
- B) Albümdeki fotoğraflara bakıyordu.
- C) Can pencereden dışarıya bakıyordu.

9) “Bırakmak” sözcüğü hangi cümlede farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Elindeki kitapları masanın üzerine bıraktı.
- B) Bizi çok zamansız bırakıp gitti.
- C) Elindeki bardağı yavaşça tezgâha bıraktı.

10) “Kısa boylu çocuk, okul kapısının önünde annesini bekliyordu.” cümlesinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Kim? B) Nerede?
- C) Niçin?

11) 1. kapının
2. arkasına
3. saklandı
4. Duygu

Yukarıdaki sözcüklerden anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulmak istenirse sıralama nasıl olmalıdır?

- A) 1 - 2 - 4 - 3
- B) 4 - 1 - 2 - 3
- C) 1 - 4 - 2 - 3

NELER ÖĞRENDİK? - 2

1) "Yarın erken kalkmalıyım. Çünkü, " cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanamaz?

- A) kardeşim uyandı.
- B) iş görüşmem var.
- C) babamla işe gideceğim.

2) "Aç" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Kapıyı Burcu'ya bile açmadı.
- B) Sakın kapıyı tanımadığın kişilere açma!
- C) Akşama kadar yemek yemediğinden karnı çok açtı.

3) "Ders çalışmayı çok sevmiyordu fakat sınavlarda başarılı olmak istiyordu." cümlesinde altı çizili sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisi yazılırsa anlam bozulmaz?

- A) ama
- B) veya
- C) çünkü

4) Yukarı çıkarken zorlandım fakat aşağıya inmesi çok kolaydı. cümlesinde altı çizili sözcükler arasındaki anlam ilişkisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eş anlamlı
- B) Zıt anlamlı
- C) Eş sesli

5) Aşağıda verilen cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Zeynep'i çarşıda gördüm.
- B) Nil, Antebe halasının yanına gitti.
- C) Sevil, Türkçe dersinde çok başarılıdır.

6) Aşağıda verilen cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Makbule Hanım, kızına selendi.
- B) Selin ve Alp Ankara'da okuyor.
- C) Annesine bir demet Lale aldı.

7) Aşağıdaki verilen altı çizili sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı yoktur?

- A) Sürat yapan araçlar kaza yapabilir.
- B) Kavaklar en uzun ağaçlardan biridir.
- C) Hazırladığı deprem çantasını dolaba yerleştirdi.

8) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sebep sonuç ilişkisi vardır?

- A) Bu ayakkabılar daha pahalı.
- B) Ankara'ya uçakla gitmeyi düşünüyor.
- C) Daha sıcak olduğu için Antalya'ya yerleştiler.

9) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşıt (zıt) anlamlı sözcükler bir arada verilmiştir?

- A) Çocukluğu ve gençliği İstanbul'da geçti.
- B) Hasta olduğunuz zaman sağlıklı beslenin.
- C) Bu mektubu günlerce, haftalarca bekledi.

10) Aşağıda verilen cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Mehmet Bey, menekşe sokaka taşındı.
- B) 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda şiir okuyacak.
- C) Türkiye'nin başkenti Ankara'dır.

11) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma vardır?

- A) Elbiselerini çıkarıp pijamalarını giydi.
- B) Bu güne kadar izlediğim en komik filmi.
- C) Sorumluluklarını hiç aksatmadan yerine getiren biriydi.

12) Aşağıda verilen cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) 30 Ağustos Zafer Bayramı gösterileri çok güzeldi.
- B) Doğum gününü Cumartesi günü kutlayacak.
- C) Okullar 14 Eylül günü açılacak.

NELER ÖĞRENDİK? - 3

1) "Kimi" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir adın yerine kullanılmıştır?

- A) Kimi çiçekler açmaya başlamış.
- B) Kimi insanlar gezmeyi sever.
- C) Kimi sorduğunu bilmiyorum.

2) Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi bir adın yerine kullanılmıştır?

- A) Onu otobüs durağında gördüm.
- B) O elbiseleri bu akşam ütöleyeceğim.
- C) Şu çiçek yerini çok sevdi.

3) "Gelmek - gitmek" sözcükleri arasındaki anlam ilişkisinin benzeri aşağıda verilen sözcüklerin hangisinde vardır?

- A) düşmek - kalkmak
- B) ılık - soğuk
- C) sessiz - sakın

4) "Düşmek" sözcüğü aşağıda verilen cümlelerin hangisinde "azalmak, eksilmek" anlamında kullanılmıştır?

- A) Çocuk sandalyeden yere düştü.
- B) Domates fiyatları iyice düştü.
- C) Onların evi bu tarafa düşüyor.

5) Aşağıda verilen cümlelerden hangisinin sonuna farklı bir noktalama işareti konulmalıdır?

- A) Küçük kedi kapının önünden hiç ayrıldı
- B) Okula giderken bana da haber verir misin
- C) Neden gelmediğini bilmiyorum

6) Aşağıdakilerden hangisi hem hece hem sözcüktür?

- A) ayran
- B) para
- C) sal

7) “Defterimi ve kitabımı evde unutmuşum.” cümlesinde kaç sözcük vardır?

- A) 5 B) 4 C) 3

8) Satır sonuna sığmayan sözcüklerin hangisinin yazımında yanlışlık yapılmamıştır?

- A) Balıkları akvaryumdan aldı.
B) Eşyalarımı dolabımın içine yerleştirdim.
C) Ablam okula gitti.

9) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi sözlükte baştan üçüncü sırada yer alır?

- A) balık B) baca
C) balkan

10) Aşağıda verilen sözcüklerden hangisi hecelerine yanlış ayrılmıştır?

- A) ar - ka - da - şım
B) ilk - o - kul - um
C) pen - ce - re - ler

11) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde parantezle belirtilen yere ünlem işareti konulmalıdır?

- A) Yaşlı kadın () yürümekte zorlanıyordu.
B) Bu () uzun zamandır beklediğim bir haberdir.
C) Arkadaşlar () Beni dinler misiniz?

12) 1. denize
2. evimizin
3. balkonundan
4. baktım

Yukarıdaki sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmak istenirse diziliş nasıl olmalıdır?

- A) 1 - 2 - 3 - 4
B) 2 - 3 - 1 - 4
C) 4 - 2 - 3 - 1

NELER ÖĞRENDİK? - 4

- 1) "kayak - kasık - katık - kaya"
Yukarıda verilen sözcükler sözlük sırasına dizildiğinde başta ve sonda hangi sözcükler yer alır?

A) kasık - katık
B) kasık - kayak
C) kasık - kaya

- 2) "Kitap konulan eşya" anlamına gelen bir sözcük yapmak için "kitap" sözcüğüne aşağıdakilerden hangisi eklenmelidir?

A) -lık
B) -cı
C) -sız

- 3) "Her çarşamba bale dersim var." cümlesinde hangi sözcüğün yazımında yanlışlık yapılmıştır?

A) bale
B) ders
C) çarşamba

Henüz yedi yaşındayım. Dedem çiftliğe bir at almıştı. Hepimiz onu çok sevmiştik. Evin en küçüğü ben olduğum için ata ben ad verecektim. Her kafadan bir ses çıkıyordu. Ne ad koyacağımı şaşırmıştım. Birden "Güçlü# diye bağırdım. Atımızın adı "Güçlü#. Derin bir sessizlik oldu. Herkesin verdiğim adı beğendiği bakışlarından okunuyordu.

(Alıntı)

(4, 5 ve 6. soruları yukarıda verilen metne göre yanıtlayalım.)

- 4) Çiftliğe at alındığında yazar kaç yaşındadır?

A) 5
B) 7
C) 9

- 5) Çiftlikte yaşayanlar neye çok sevinmiştir?

A) Ata konulan adı herkes tarafından beğenmesine
B) Çocuğun dedesinin at almasına
C) Atın yavrularının olmasına

6) Yazarın ata ad koymasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Evin en küçüğü olması
- B) Evin en çok sevilen torunu olması
- C) Atın yazara ait olması

7) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Her yıl ağustos ayında köye giderler.
- B) 15.Mayıs.2015 tarihinde doğum gününü kutladı.
- C) Her hafta cuma günü arkadaşlarıyla sinemaya gider.

8) \$Güneş - günaydın - gözlük-gözde"

Yukarıdaki sözcükler, sözlük sırasına dizildiğinde hangisi son-
dan ikinci sırada yer alır?

- A) günaydın
- B) gözlük
- C) güneş

9) Aşağıda verilen sözcüklerden hangisi sözlükte diğerlerinden sonra gelir?

- A) salça
- B) salata
- C) salsa

10) \$Bahçeye hep birlikte ağaç di-
keceğiz." cümlesinde ad olan
sözcükler hangisidir?

- A) bahçe - ağaç
- B) birlikte - diktik
- C) bahçeye - diktik

11) \$Sevgili Tolga," ifadesiyle baş-
lanan yazı aşağıdakilerden
hangisidir?

- A) Anı
- B) Mektup
- C) Günlük

NELER ÖĞRENDİK? - 5

Bir adam baltasını kaybetmişti. Aklına hemen komşusunun oğlu geldi. Baltayı ondan başkası çalmış olamazdı. Daha sonraki günler adam çocuğu dikkatlice incelemeye başladı. Çocuğun yürüyüşü, konuşması, yüzü kısacası her şeyi bir balta hırsızına benziyordu.

Bir gün adam baltasını kendi kilerinde buldu. Dışarı çıktı. Tam da komşusunun oğlu bir yere gidiyordu. Onun hareketlerini inceledi. Kendi kendine \$Bu çocuk balta hırsızına hiç mi hiç benzemiyor. Ne yürüyüşü, ne görünüşü ne de hareketleri. Üstelik çok da sevimli bir görünüşü var.# dedi.

(1, 2 ve 3. soruları yukarıda verilen metne göre yanıtlayalım.)

(Alıntı)

1) Aşağıdakilerden hangisi bu metnin ana fikridir?

- A) Ön yargılı olmamalıyız.
- B) Komşularımıza güven duymalıyız.
- C) Dürüst olmak önemlidir.

2) Bu metinden aşağıdakilerden hangisini çıkaramayız?

- A) İnsanları dış görünüşleriyle değerlendirmemeliyiz.
- B) Dış görünüşlerinden insanların nasıl olduğunu anlayabiliriz.
- C) İnsanları suçlamadan önce düşünmeliyiz.

3) Adamın, komşusunun oğluyla ilgili düşüncelerini değiştiren şey nedir?

- A) Komşusunun oğlunu yakından tanınması.
- B) Komşusunun oğlunun baltayı geri getirmesi.
- C) Baltasını kendi kilerinde bulması.

4) “Yaş günüm için annem ve babam bana çilekli bir pasta aldı.” cümlesinde hangi sözcük eş seslidir?

- A) yaş B) pasta
C) çilekli

5) Zarfın üzerinde aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Gönderenin adı soyadı ve adresi
B) Gideceği yerin adresi
C) Gönderenin telefon numarası

6) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti konulmalıdır?

- A) Kitaplarını tek tek kitaplığa yerleştirdi
B) Neden ders çalışmıyorsun
C) Bize neden gelemediğini söyledi

7) “Su” sözcüğü aşağıdaki eklerden hangisini alırsa su satan kişi anlamını kazanır?

- A) - luk B) - suz C) - cu

8) “Kat” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Biz dördüncü katta oturuyoruz.
B) Doğaların evi iki katlıdır.
C) Kuruyan çamaşırları katlayıp dolaba koydu.

9) “Dal” sözcüğü hangi cümlede diğerlerinden farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Ağacın dallarındaki kirazları topladılar.
B) Kemal serinlemek için suya daldı.
C) Yunuslar suya dalıp dalıp çıkıyorlar.

NELER ÖĞRENDİK? - 6

1) Hangi cümlede karşıt anlamlı iki sözcük bir arada kullanılmıştır?

- A) Yalan yanlış her şeye inanıyor.
- B) Doğru dürüst ders çalışmıyor.
- C) Biberlerin bir kısmı acı bir kısmı tatlıydı.

2) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Çınar'lar bize gelecekler.
- B) Fatih Erdoğan'ın kitaplarını çok seviyorum.
- C) Yarın İzmir'e gideceğiz.

3) "Hey () Buraya baksana." parantezle belirtilen yere hangi noktalama işareti gelmelidir?

- A) soru işareti
- B) nokta
- C) ünlem

4) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sebep sonuç ilişkisi vardır?

- A) Anneannesinin geleceğini öğrenince çok sevindi.
- B) İrem, hızlı koştu fakat arkadaşına yetişemedi.
- C) Markette beni gördü ama konuşmadı.

5) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sebep sonuç ilişkisi vardır?

- A) Sedat defter ve kitaplarını dolabına koydu.
- B) Erzurum Türkiye'nin en soğuk şehirlerinden biridir.
- C) Çok çalıştı bu nedenle başarılı oldu.

6) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatılan olay şu an devam etmektedir?

- A) Zeynep birazdan gelecek.
- B) Çocuklar okuldan eve dönüyor.
- C) Annem işten eve geldi.

7) ŞÜlkenin birinde ihtiyar ve çok
1

yoksul bir adam yaşarmış. Padi-
2

şah atını satması karşılığında hazi-
nesinin tamamını önermiş ama
3

adam atını satmaya yanaşmamış.#

Yukarıdaki paragrafta altı çizili sözcüklerin yerine aşağıdaki sözcüklerden hangisi yazılırsa anlam değişikliği olmaz?

	1	2	3
A)	yaşlı	fakir	teklif
B)	genç	fakir	davet
C)	yaşlı	fakir	davet

8) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmıştır?

- A) Bugün biraz daha erken uyandım.
- B) Film çok kısa sürdü.
- C) Anneannem sık sık bize gelir.

9) Aşağıdakilerden hangisi bir metnin sonuç cümlesi olabilir?

- A) Yeni okula başladığım o ilk gün çok heyecanlıydım.
- B) O olaydan sonra emniyet kemeri takmadan yola çıkmadı.
- C) Çilekleri temizledikten sonra üzerine şeker döktü.

10) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmıştır?

- A) Bu hikâye diğerlerinden daha ilginç.
- B) Kitaplarını özenle kitaplığına yerleştirdi.
- C) Çocukluk resimlerine tekrar tekrar baktı.

11) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Matematik dersinde tek ve çift sayıları öğrendi.
- B) Fındıkların sert kabuklarını kolayca kırdım.
- C) Evin duvarlarını siyah ve beyaza boyadılar.

NELER ÖĞRENDİK? - 7

1) Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Evinin krokisini çizip arkadaşına verdi.
- B) Tırafik kurallarına yayalar ve sürücüler uymalı.
- C) Bu gece elektrik kesintisi olacak.

2) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde abartı vardır?

- A) Evleri geniş bir bahçenin içindeydi.
- B) Çiçeklerin kokusu bütün odaya yayıldı.
- C) Annesinden binlerce kez özür diledi.

3) Aşağıda verilen cümlelerin hangisinde sebep sonuç ilişkisi vardır?

- A) Benimle geleceğini söyledi fakat gelmedi.
- B) Sonuçta o işinde üstesinden geldik.
- C) Yanında şemsiyesi olmadığından ıslandı.

4) Bir avuç yem, bir parça su.
Haftalarca ona yeter.
Yok ki başka kaygısı
Hiç durmadan öter öter...

Orhan Seyfi ORHON

Yukarıdaki dörtlükte sözü edilen hayvan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Serçe
- B) Tavşan
- C) Kuzu

5) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi hecelerine doğru ayrılmıştır?

- A) ha - nım - e - li
- B) il - köğ - re - nim
- C) ka - ra - van - a

6) Aşağıda verilen cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi adın yönelme durumundadır?

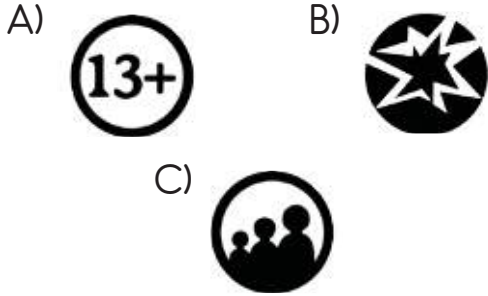
- A) Sıcak çikolata içmek ister misin?
- B) Evden çıktığında saat beşti.
- C) Küçük kızı parka götürdü.

- 7) — Nil () Doğa ve Tolga gelmiyorlar mı ()
— Bilmiyorum()

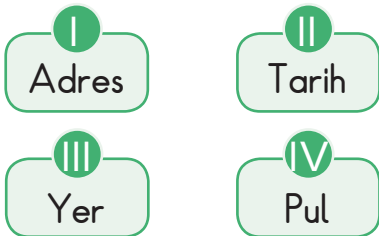
Yukarıda verilen konuşmada boşluklara hangi noktalama işaretleri gelmelidir?

- A) (,) (?) (.) B) (,) (.) (.)
C) (.) (.) (?)

- 8) 10 yaşındaki bir çocuk için uygun olan televizyon programında aşağıdaki işaretlerden hangisi olmalıdır?

- 9) Arkadaşlarını doğum gününe davet etmek isteyen Merve, davetiye aşağıdakilerden hangilerini yazmak zorundadır?

- A) I - II - IV B) II - III - IV
C) I - II - III

10)

Gönderen: Aslı KAYA

Akın Cad. Kuru Sok.
Yıldız Apt. 14/6
Gölcük / İZMİR

Yukarıdaki zarfta yapılacak hangi düzeltme mektubun alıcıya ulaşmasını sağlar?

- A) Alıcının adı soyadı
B) Gönderenin imzası
C) Gönderenin adresi

- 11) Aşağıda verilen cümlelerin hangisinde henüz gerçekleşmemiş bir durumdan söz edilmektedir?

- A) Pencereleri biraz açarsan içeriye hava girer.
B) Güneş kendisini gösterdi ama havayı ısıtamadı.
C) Günlerce bekledim fakat gelmedi.

12) salkım soru

Yukarıdaki sözcükler sözlük sırasına göre dizilmiştir. Buna göre boşluğa gelmesi gereken sözcük aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) sevinç B) söğüt
C) sonuç

13) "Yemekte sadece bir dilim ekmek yedi." cümlesindeki "ekmek" sözcüğünün sesteşi aşağıdaki cümlelerin hangisinde kullanılmıştır?

- A) Tarlasına bu sene mısır ekmek istiyor.
B) Marketten gazete ve ekmek aldı.
C) Bayat ekmekleri ısıtıp yedi.

14) Kuruyemişçiden çekirdek ()
fındık ve üzüm aldım () Başka
bir şey ister misin ()

Yukarıda verilmeyen noktalama işaretleri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) (,), (.), (?)
B) (,), (?), (.)
C) (.), (.), (?)

15) Aşağıdaki sözcük çiftlerinden hangisinde farklı bir anlam ilişkisi vardır?

- A) beyaz — ak
B) uyumak — uyanmak
C) ıslak — nemli

16) "Bu yetenekli genç, daha bir çok resim yarışmasına katılacak." cümlesinde altı çizili sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisi yazılırsa cümlenin anlamı değişmez?

- A) gayretli B) kabiliyetli
C) becerikli

17) Aşağıdaki sözcük gruplarından hangisinde "etek" sözcüğünün durumunu belirtmektedir?

- A) Kırmızı etek B) İki etek
C) Yırtık etek